

WSTĘP

W 2020 roku głównym celem działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu gostyńskiego była realizacja zadań związanych z przeciwdziałaniem i zapobieganiem szerzeniu się zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2 oraz promowanie zdrowego stylu życia, nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz bezpieczeństwem zdrowotnym wody, podejmowanie działań zapobiegających powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego.

Realizując ustawowe obowiązki Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu objął nadzorem 1678 obiektów.

Prowadząc działalność w zakresie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego współpracowano z Powiatowym Lekarzem Weterynarii, Komendantem Powiatowym Państwowej Straży Pożarnej, Policji, Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego, przedstawicielami Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Ochrony Środowiska, Państwowej Inspekcji Pracy, przedstawicielami samorządów oraz innych instytucji z terenu powiatu gostyńskiego.

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŻNYCH

1. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych

W okresie od 20 marca 2020 roku do odwołania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej ogłoszono stan epidemii w związku z rozprzestrzenianiem się koronawirusa SARS-CoV-2. Wprowadzenie ograniczeń, nakazów i zakazów, w tym przede wszystkim podejmowanie działań mających na celu zachowanie dystansu społecznego, odegrało znaczący wpływ na kształtowanie się sytuacji epidemiologicznej w zakresie zachorowań na inne choroby zakaźne.

W porównaniu do roku 2019 na terenie powiatu gostyńskiego odnotowano spadek zachorowalności niemal na wszystkie jednostki chorobowe. W przypadku niektórych roczne wskaźniki zapadalności były najniższymi jakie obserwowano w ciągu ostatnich lat.

W przebiegu epidemii największym problemem było występowanie ognisk epidemicznych COVID-19, w szczególności w domach pomocy społecznej, zakładzie opiekuńczo - leczniczym, a także w szpitalach. Rozprzestrzenianie się zakażeń wśród osób obciążonych innymi schorzeniami, czy będących w podeszłym wieku, w wielu przypadkach kończyło się długotrwałą hospitalizacją bądź zgonem pacjenta.

Dane epidemiologiczne dotyczące zachorowań na wybrane choroby zakaźne przedstawiono w tabeli nr 1.

Tabela nr 1. Dane epidemiologiczne dotyczące występowania wybranych chorób zakaźnych w powiecie gostyńskim w latach 2016 - 2020

	Jednostka chorobowa	2016	2017	2018	2019	2020
1.	Dur brzuszny	-	-	-	-	-
2.	Dury rzekome A, B i C	-	-	-	-	-
3.	Salmonelozы - ogółem:	14	13	3	9	6
	w tym: zatrucia pokarmowe	14	13	3	8	5
	zakażenia pozajelitowe	-	-	-	1	1

	Jednostka chorobowa	2016	2017	2018	2019	2020
4.	Bakteryjne zatrucia pokarmowe inne - ogółem:	-	-	-	-	-
	w tym: zatrucia toksyną botulinową	-	-	-	-	-
5.	Bakteryjne zakażenia jelitowe - ogółem	8	11	10	17	12
6.	Wirusowe zakażenia jelitowe - ogółem:	24	95	52	118	12
	w tym: rotawirusowe	14	80	23	80	10
7.	Biegunki u dzieci do lat 2	85	130	118	145	32
8.	Wirusowe zapalenie wątroby typu A	-	4	-	-	-
9.	Wirusowe zapalenie wątroby typu B	5	1	11	-	2
10.	Wirusowe zapalenie wątroby typu C	2	8	6	4	4
11.	Tęžec	-	-	-	-	-
12.	Krztusiec	11	3	7	25	-
13.	Odra	-	-	1	2	-
14.	Różyczka	1	-	-	-	-
15.	Ospa wietrzna	478	206	258	499	206
16.	Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)	2	-	3	1	-
17.	Płonica (szkarlatyna)	28	6	7	11	5
18.	Ostre porażenia wiotkie u dzieci do lat 14	-	-	-	-	-
19.	Zapalenie opon mózgowo - rdzeniowych i/lub mózgu - ogółem	2	7	3	6	2
20.	Inwazyjna choroba wywołana przez <i>Haemophilus influenzae</i>	-	-	-	-	-
21.	Inwazyjna choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i>	5	1	1	4	-
22.	Inwazyjna choroba wywołana przez <i>Neisseria meningitidis</i>	-	1	1	-	-
23.	Grypa	940	1072	1404	449	129
24.	Włośnica	-	-	-	-	-
25.	Borelioza z Lyme	2	6	4	3	1
26.	Pokąsania przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę - profilaktyka wścieklizny	7	4	4	9	5
27.	Kiła - ogółem	1	2	2	-	-

	Jednostka chorobowa	2016	2017	2018	2019	2020
28.	Rzeżączka	-	-	-	-	-
29.	Ziarnica weneryczna wywołana przez Chlamydie	-	-	-	-	-
30.	Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie	-	-	1	-	-
31.	Zakażenia SARS-CoV-2/COVID-19	-	-	-	-	2657

1. 1. Zakażenia SARS-CoV-2 / COVID-19

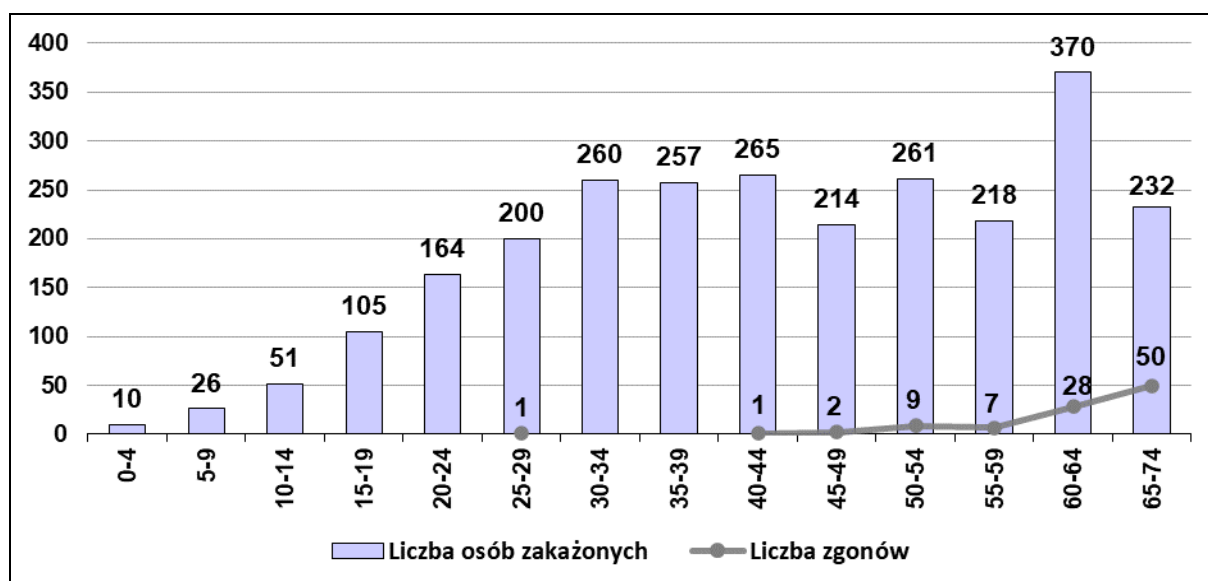
W 2020 roku w powiecie gostyńskim zarejestrowano ogółem 2 657 przypadków *zakażeń SARS-CoV-2* (wsp. zap. - 3497,70), w tym 2 655 potwierdzonych badaniami laboratoryjnymi oraz 2 przypadki prawdopodobne (spełnione kryteria epidemiologiczne - wystąpienie objawów klinicznych COVID-19, kontakt domowy z osobami, u których wcześniej potwierdzono zakażenie).

78% ogólnej liczby zakażeń wystąpiło u osób dorosłych w wieku powyżej 35 lat (wykres 1). Zapadalność była wyższa wśród kobiet oraz mieszkańców miast (wykres 2).

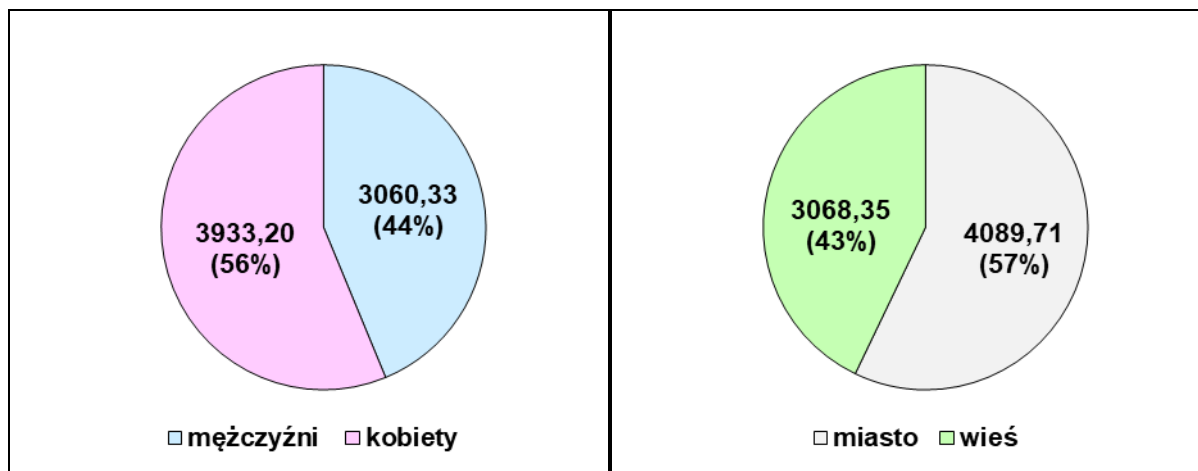
298 pacjentów hospitalizowano, zgłoszono 98 zgonów (wykres 1); średnia wieku osoby zmarłej z powodu COVID-19 wyniosła 73,9 lat, najmłodsza osoba zmarła miała 33 lata, natomiast najstarsza 94 lata.

Szczyt zachorowań wystąpił w miesiącu październiku 2020 roku (wykres 3).

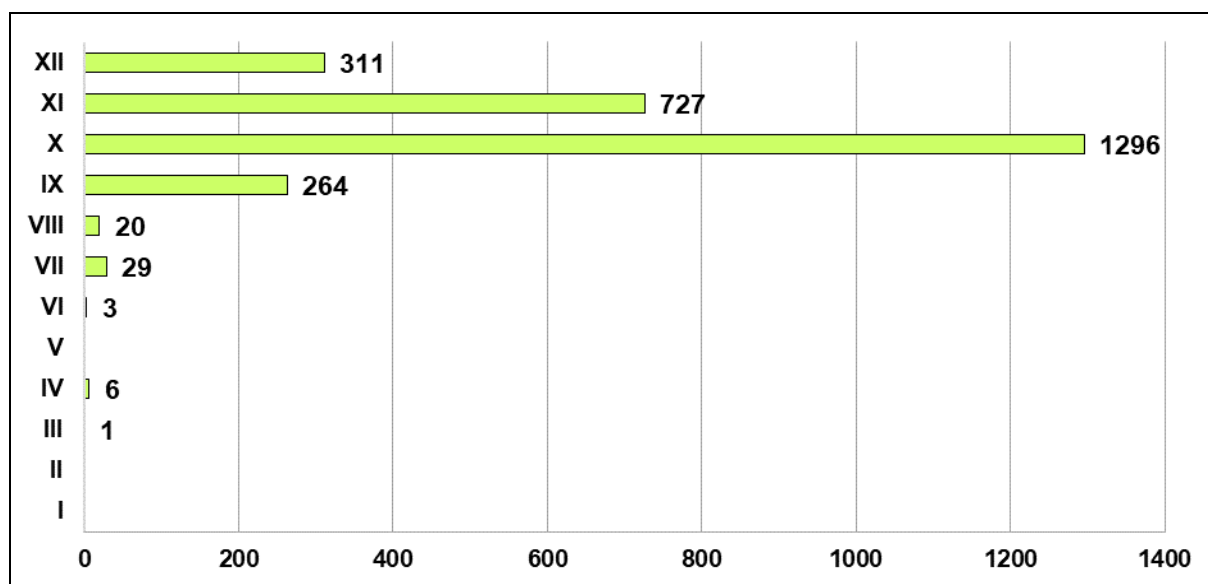
Wykres nr 1. Liczba zakażeń SARS-CoV-2 oraz zgonów z powodu COVID-19 w powiecie gostyńskim w 2020 roku według grup wieku

Wykres nr 2. Zapadalność na COVID-19 w powiecie gostyńskim w 2020 roku według płci i środowiska zamieszkania

Wykres nr 3. Sezonowość zakażeń SARS-CoV-2 w powiecie gostyńskim w 2020 roku

Ogniska zakażeń SARS-CoV-2

Spośród ogółu zachorowań 1 631 związanych było z ogniskami epidemicznymi. Ogółem w powiecie gostyńskim zarejestrowano **449 ognisk epidemicznych** wywołanych przez koronawirusa SARS-CoV-2.

Największą grupę ognisk stanowiły ogniska domowe/rodzinne, w których ogółem zachorowało 1 006 osób, a wśród nich ogniska 2 - osobowe. Najczęściej chorowały osoby

dorośle (95% ogólnej liczby chorych), 60 pacjentów hospitalizowano, odnotowano 20 zgonów.

Ogniska domowe często były pobocznymi w stosunku do ognisk, które między innymi występowały w zakładach pracy, placówkach służby zdrowia czy placówkach oświatowo - wychowawczych.

Kolejną grupę stanowiły ogniska epidemiczne w domach pomocy społecznej. Najczęściej chorowali mieszkańcy DPS. Ponad 40% pacjentów wymagało hospitalizacji, zmarło 21 pensjonariuszy.

W zakładach pracy odnotowano 16 ognisk, w których łącznie zachorowało 141 osób, w tym:

- ✓ 9 ognisk liczących do 5 osób,
- ✓ 5 ognisk od 6 do 10 osób,
- ✓ 2 ogniska powyżej 10 osób, przy czym w najliczniejszym zakażeniu uległo 55 pracowników.

Ogniska zakażeń SARS-CoV-2 występowały również w placówkach leczenia stacjonarnego (szpitale, zakład opiekuńczo - leczniczy). Z ogólnej liczby chorych ponad 65% stanowili pacjenci, w 10 przypadkach stwierdzono zgon z powodu COVID-19.

W placówkach oświatowo - wychowawczych zakażenie SARS-CoV-2 ogółem potwierdzono u 47 osób, wśród których zdecydowanie przeważały osoby z personelu (85%). W pozostałych przypadkach zachorowania dotyczyły głównie uczniów szkół średnich, w grupie dzieci do lat 14 zarejestrowano tylko jedno zachorowanie.

Dane dotyczące występowania ognisk epidemicznych SARS-CoV-2 w powiecie gostyńskim w 2020 roku przedstawiono w tabeli nr 2.

Tabela nr 2. Ogniska zakażeń SARS-CoV-2 w powiecie gostyńskim w 2020 roku

Miejsce wystąpienia ogniska	Liczba zachorowań ogółem	Liczba zachorowań u dzieci do lat 14	Liczba osób hospitalizowanych	Liczba zgonów z powodu COVID-19
Ogniska domowe/ rodzinne (409 ognisk)	1006	51	60	20
Domy Pomocy Społecznej (5 ognisk)	263	-	114	21
Zakłady Pracy (16 ognisk)	141	-	6	-

Miejsce wystąpienia ogniska	Liczba zachorowań ogółem	Liczba zachorowań u dzieci do lat 14	Liczba osób hospitalizowanych	Liczba zgonów z powodu COVID-19
Szpitala (4 ogniska)	117	-	17	3
Zakład Opiekuńczo - Lecznicy (1 ognisko)	41	-	1	7
Przedszkola (6 ognisk)	24	1	1	-
Szkoły (5 ognisk)	23	-	-	-
Stypa zorganizowana w restauracji (1 ognisko)	7	-	-	-
Turnus rehabilitacyjny nad Morzem Bałtyckim (1 ognisko)	5	-	2	-
Pobyt wakacyjny nad Morzem Bałtyckim (1 ognisko)	4	-	-	-
Razem:	1 631	52	201	51

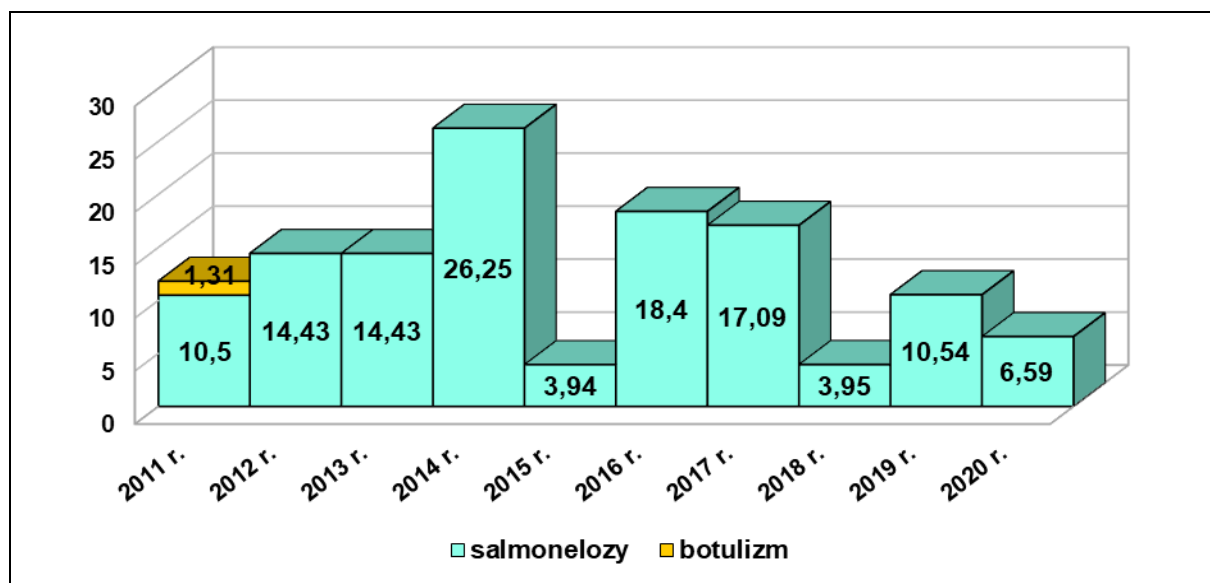
1. 2. Zatrucia pokarmowe i zakażenia jelitowe

Wskaźnik zapadalności na *zatrucia pokarmowe* w 2020 roku był niższy w porównaniu do roku 2019 o 37% (wykres 4).

Ogółem zarejestrowano 5 przypadków zatruc pokarmowych - podobnie jak w latach poprzednich czynnikiem etiologicznym wszystkich zachorowań były pałeczki z rodzaju *Salmonella* (wsp. zap. - 6,59).

Odnotowano 1 domowe ognisko epidemiczne, w którym ogółem zachorowały 2 spośród pięciorga narażonych osób.

Wykres nr 4. Zapadalność na zatrucia pokarmowe w powiecie gostyńskim w latach 2011 - 2020

Zachorowania na *salmonelozy jelitowe* w powiecie gostyńskim w 2020 roku wystąpiły u trojga dzieci oraz u dwóch osób dorosłych; czworo pacjentów hospitalizowano.

W toku prowadzonych dochodzeń epidemiologicznych w trzech przypadkach ustalono, iż nośnikiem zakażenia mogły być potrawy zawierające skażone jajka kurze, które nie zostały poddane właściwej obróbce termicznej (kogel - mogel, surowe ciasto na sernik), pozostałe osoby nie wskazały produktów czy potraw, mogących stanowić potencjalne źródło infekcji.

Wszystkie przypadki salmoneloz jelitowych potwierdzone zostały badaniami laboratoryjnymi, nie obserwowano wyraźnej sezonowości zachorowań.

W 2020 roku utrzymała się korzystna sytuacja epidemiologiczna dotycząca zachorowań na *botulizm* - ostatni przypadek zatrucia toksyną botulinową w powiecie gostyńskim zarejestrowano w 2011 roku (wsp. zap. - 1,31).

Od wielu lat na terenie powiatu gostyńskiego nie wystąpił również ani jeden przypadek *zatrucia pokarmowego enterotoksyną gronkowcową*.

W porównaniu do roku 2019 odnotowano niemal 6 - krotny spadek liczby *zakażeń jelitowych*.

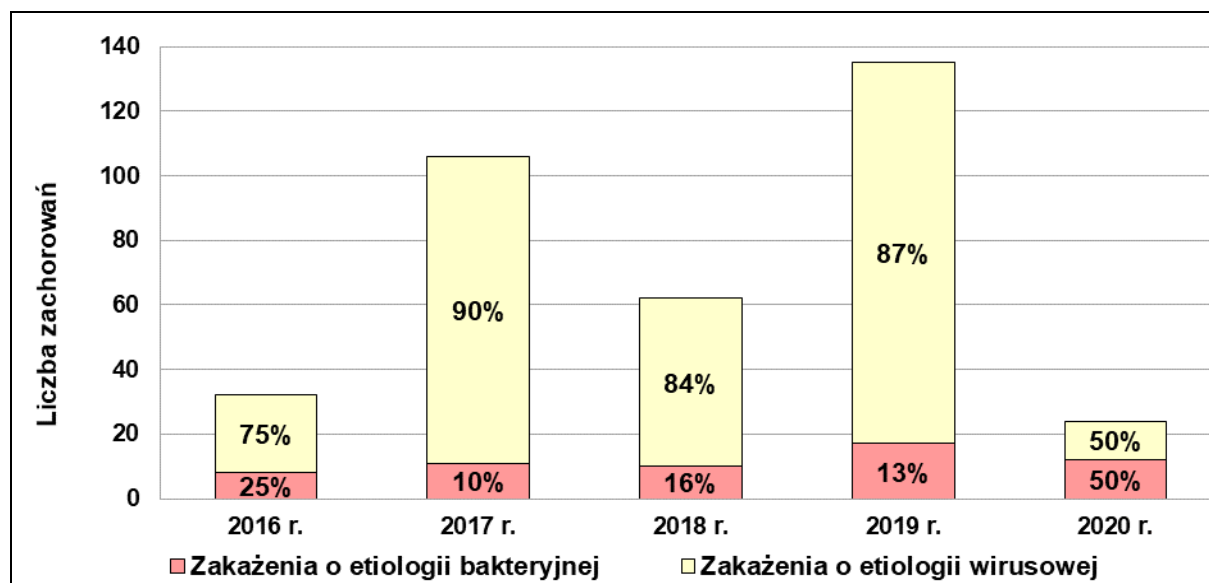
Ogółem w 2020 roku zarejestrowano 24 zachorowania (wsp. zap. - 31,62), w tym 12 o etiologii bakteryjnej i 12 o etiologii wirusowej (wykres 5); 23 osoby hospitalizowano.

Czynnikiem etiologicznym bakteryjnych zakażeń jelitowych były laseczki *Clostridium difficile*, wśród tych o etiologii wirusowej, podobnie jak w latach poprzednich dominowały rotawirusy (10 zachorowań - 83%).

Wszystkie zakażenia *Clostridium difficile* wystąpiły u osób dorosłych, przy czym przeważały zachorowania w grupie wiekowej powyżej 70 lat (75% przypadków). Wirusowe zakażenia jelitowe najczęściej diagnozowano u dzieci (75% przypadków).

Infekcje bakteryjne częściej występowały w sezonie jesiennie - zimowym, natomiast wirusowe w okresie letnim.

Wykres nr 5. Zakażenia jelitowe w powiecie gostyńskim w latach 2016 - 2020

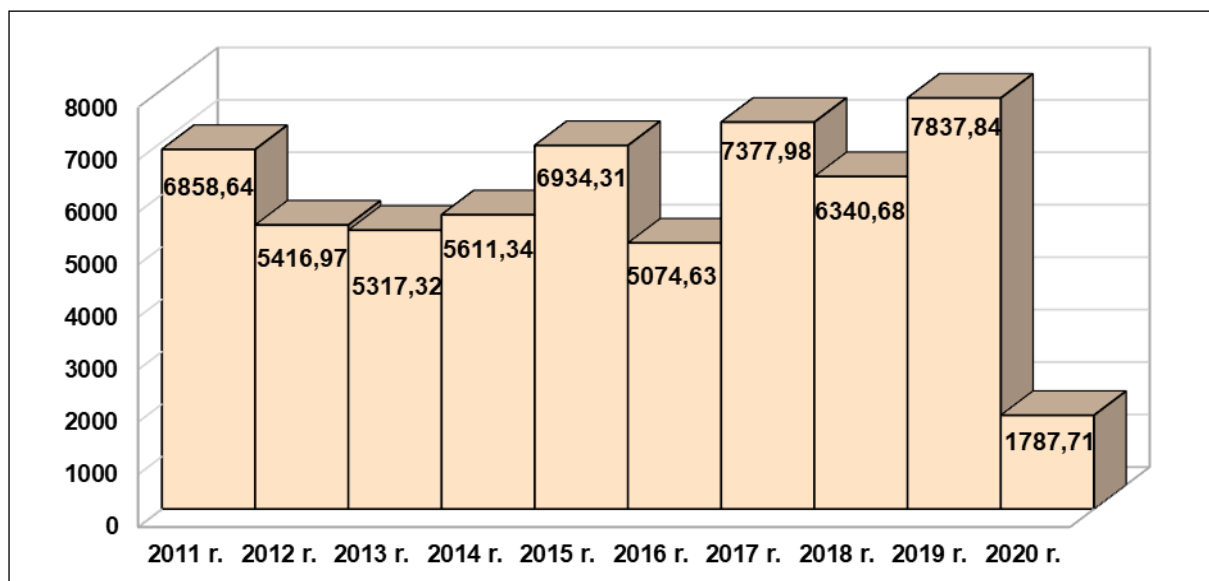
W 2020 roku w powiecie gostyńskim zgłoszono 32 przypadki *biegunek u dzieci do lat 2* (wsp. zap. - 1787,71), tj. o 113 mniej niż w roku 2019. Zapadalność była najniższa w ciągu ostatniej dekady (wykres 6).

Z powodu nasilonych objawów chorobowych pięcioro dzieci wymagało hospitalizacji - w wyniku badań laboratoryjnych przeprowadzonych podczas pobytu w szpitalu stwierdzono, iż w czterech przypadkach czynnikiem etiologicznym biegunki były *rotawirusy*, natomiast w jednym przypadku - *adenowirusy*.

U dzieci leczonych ambulatoryjnie badań laboratoryjnych nie wykonywano.

Najwięcej zachorowań zarejestrowano w I kwartale 2020 roku.

Wykres nr 6. Zapadalność na biegunki u dzieci do lat 2 w powiecie gostyńskim w latach 2011-2020

Podobnie jak w latach poprzednich, w 2020 roku w powiecie gostyńskim nie zgłoszono przypadków zachorowań na *dur brzuszny*, *dury rzekome*, *czerwonkę bakteryjną* oraz *jersiniozę*, nie zarejestrowano również *zatruc grzybami* czy *zatruc innymi toksycznymi substancjami spożytymi jako pokarm*.

1. 3. Gruźlica

W 2020 roku w powiecie gostyńskim zarejestrowano 2 przypadki *gruźlicy płuc* (wsp. zap. - 2,63), które wystąpiły u mężczyzn w wieku 60 i 67 lat.

Zachorowania potwierdzone zostały bakteriologicznie - nadzorem lekarskim objętych zostało 36 osób pozostających w bliskim kontakcie z chorymi.

Sytuacja epidemiologiczna dotycząca zachorowań na gruźlicę płuc w powiecie gostyńskim jest stabilna, od kilku lat utrzymuje się na stosunkowo wyrównanym poziomie (tabela 3).

W 2020 roku nie zgłoszono zachorowań na *gruźlicę pozapłucną*, w odróżnieniu od lat poprzednich, w których notowano pojedyncze przypadki zachorowań (tabela 3).

Tabela nr 3. Liczba zachorowań na gruźlicę w powiecie gostyńskim w latach 2011 - 2020

Lata	Postać kliniczna	Gruźlica płucna		Gruźlica pozapłucna		Ogółem
		BK+	BK-	BK+	BK-	
2011		1	-	-	-	1
2012		-	-	-	-	-
2013		1	1	-	-	2
2014		7	3	-	-	10
2015		1	2	-	-	3
2016		3	1	-	-	4
2017		1	-	1	-	2
2018		2	4	1	-	7
2019		3	-	1	-	4
2020		2	-	-	-	2

1. 4. Wirusowe zapalenia wątroby

Wirusowe zapalenie wątroby typu A

W 2020 roku, podobnie jak w roku poprzednim, nie zgłoszono zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu A.

Ostatnie przypadki zachorowań na WZW typu A w powiecie gostyńskim zarejestrowano w 2017 roku (wsp. zap. - 5,26).

Wirusowe zapalenie wątroby typu B

Zarejestrowano 2 przypadki zachorowań na przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu B (wsp. zap. - 2,63), które dotyczyły mężczyzn w wieku 42 i 67 lat.

W obydwu przypadkach nie udało się ustalić ewentualnych dróg szerzenia się zakażenia, nie ustalono również czy chorzy zostali w przeszłości zaszczepieni przeciw WZW typu B.

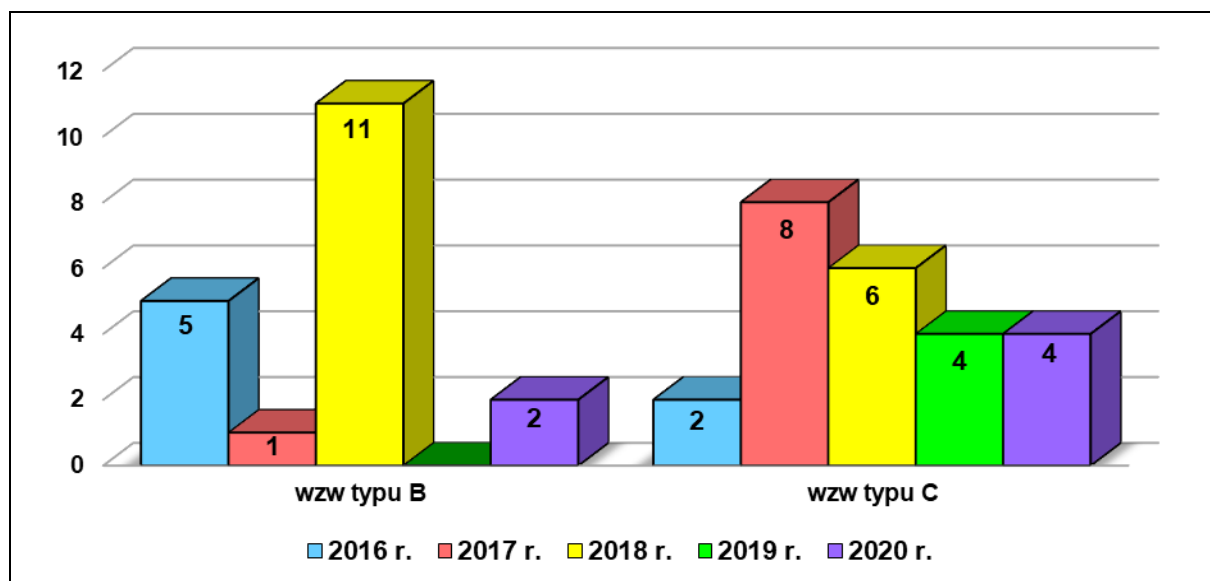
W 2019 roku w powiecie gostyńskim zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu B nie odnotowano (wykres 7).

Wirusowe zapalenie wątroby typu C

Zapadalność na *wirusowe zapalenie wątroby typu C* w 2020 roku nie uległa zmianie w porównaniu do roku 2019 (wykres 7). Ogółem zarejestrowano 4 zachorowania u osób dorosłych w wieku od 25 do 51 lat (wsp. zap. - 5,27).

Na podstawie przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych ustalono, iż zakażenia HCV nie były związane z narażeniem zawodowym.

Wykres nr 7. Liczba zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu B i C w powiecie gostyńskim w latach 2016 - 2020

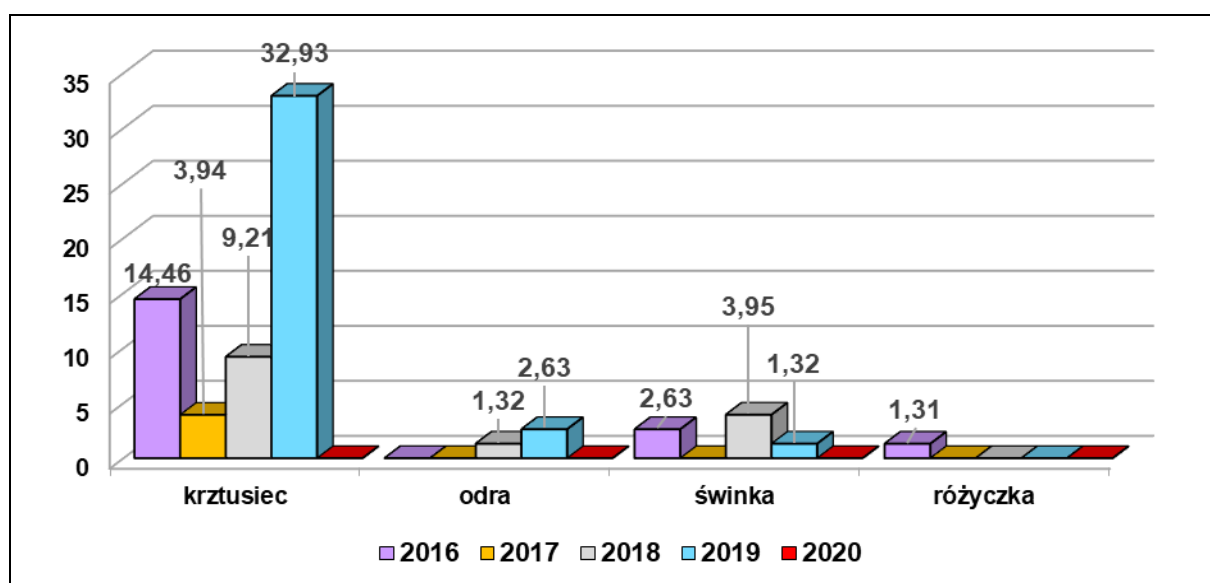

1. 5. Zachorowania na choroby zakaźne wieku dziecięcego

W 2020 roku w powiecie gostyńskim nie zgłoszono zachorowań na *krztusiec*, *odrę*, *świnkę* czy *różyczkę*.

Sytuację epidemiologiczną w ciągu ostatnich pięciu lat można uznać za stabilną - sezonowe wzrosty zapadalności obserwowano jedynie w przypadku krztuśca, w odróżnieniu od pozostałych jednostek chorobowych, które występowały sporadycznie (wykres 8).

Wykres nr 8. Zapadalność na krztusiec, odrę, świnkę i różyczkę w powiecie gostyńskim w latach 2016 - 2020

Ospa wietrzna

Zapadalność na ospę wietrzną w 2020 roku uległa obniżeniu o 59% w porównaniu do roku 2019; jednocześnie była to jedna z niższych rocznych zapadalności jakie notowano w powiecie gostyńskim w ciągu ostatnich 10 lat (wykres 9).

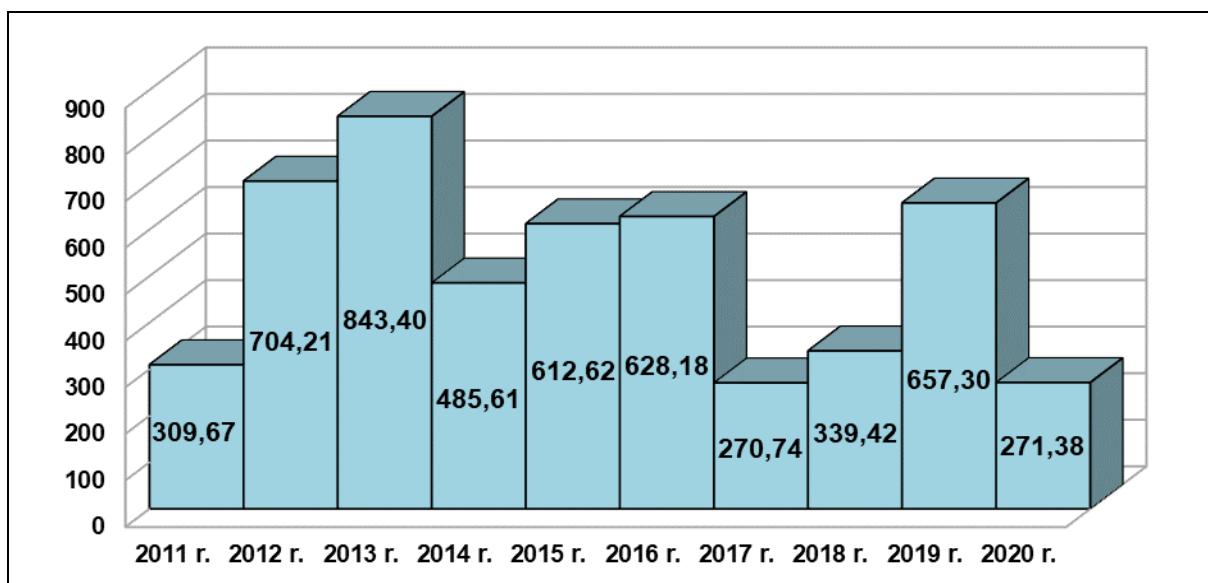
Ogółem zarejestrowano 206 przypadków ospy wietrznej (wsp. zap. - 271,38), podobnie jak w latach poprzednich, chorobę najczęściej rozpoznawano u dzieci w grupach wieku od 0 do 4 lat (112 zachorowań) oraz od 5 do 9 lat (69 zachorowań).

Chorzy nie wymagali leczenia szpitalnego.

Z ogólnej liczby chorych 4 osoby zostały zaszczepione przeciw ospie wietrznej:

- ✓ 2 pacjentów otrzymało 2 dawki szczepionki - zachorowania wystąpiły po 22 i 29 miesiącach od ostatniego szczepienia,
- ✓ u dwóch osób, które otrzymały 1 dawkę szczepionki objawy choroby pojawiły się do 2 dni po szczepieniu.

Wykres nr 9. Zapadalność na ospę wietrzną w powiecie gostyńskim w latach 2011 - 2020

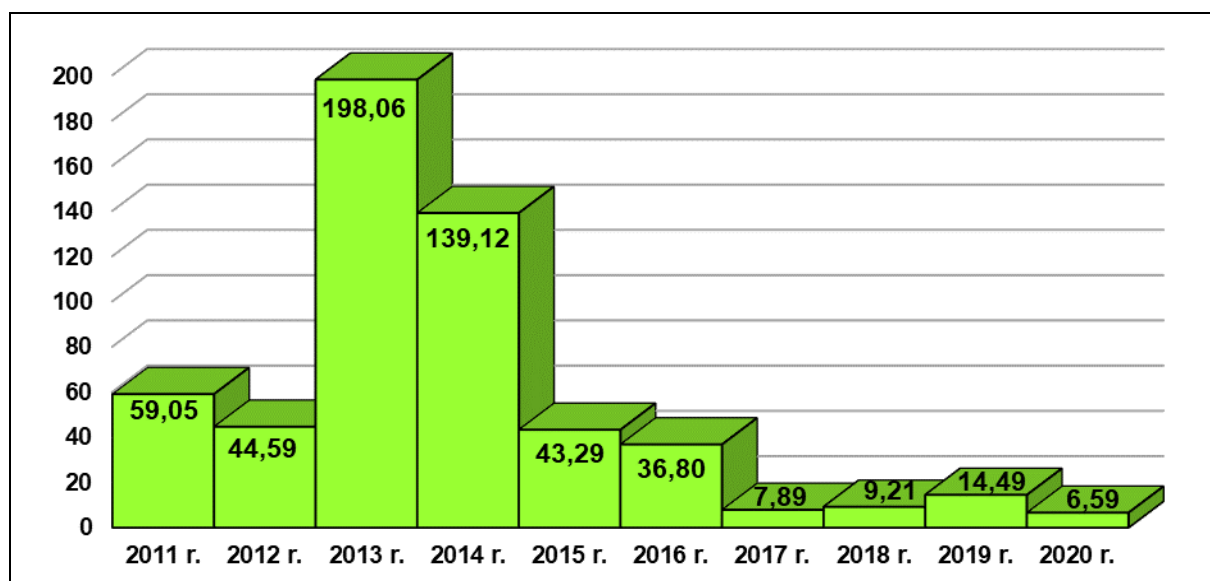

Szkarlatyna (płonica)

Zapadalność na *szkarlatynę* od kilku lat utrzymuje się na niskim poziomie. W 2020 roku odnotowano jedynie 5 przypadków płonicy (wsp. zap. - 6,59) a zapadalność była 2- krotnie niższa w porównaniu do roku 2019 (wykres 10).

Wszystkie zachorowania wystąpiły u dzieci w wieku od 1 do 6 lat - nie zostały potwierdzone badaniami laboratoryjnymi.

Wykres nr 10. Zapadalność na szkarlatynę w powiecie gostyńskim w latach 2011 - 2020

1. 6. Zachorowania na grypę

W 2020 roku w powiecie gostyńskim odnotowano kolejny znaczący spadek zapadalności na **grypę** (wykres 11). Ogółem zarejestrowano 129 zachorowań, tj. o 71% mniej niż w roku 2019 (wsp. zap. - 169,94).

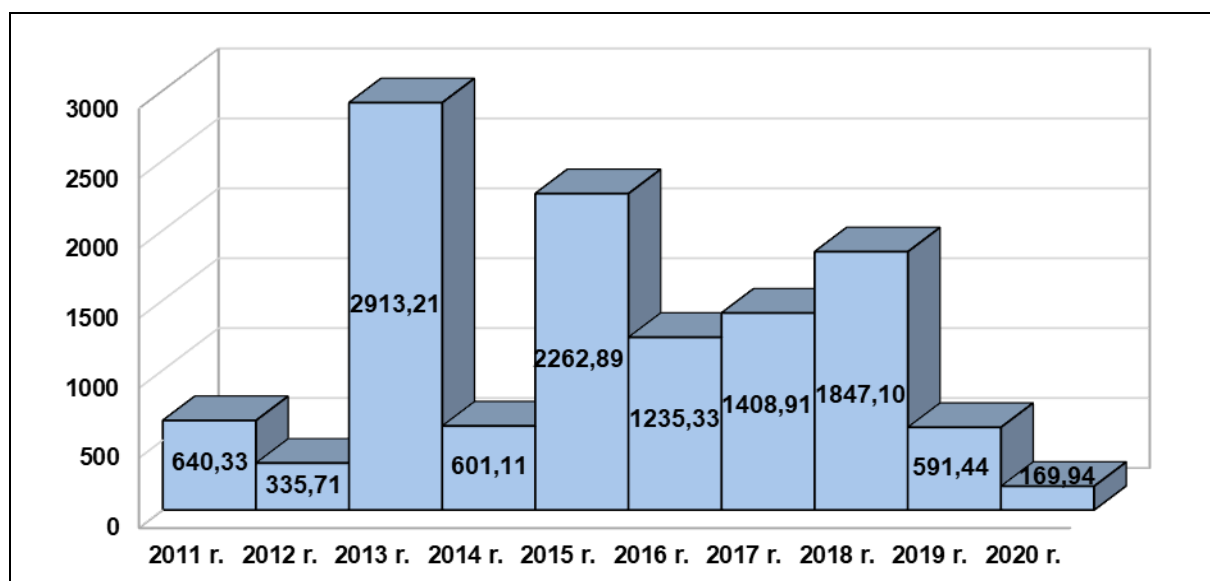
40% ogólnej liczby chorych stanowiły dzieci w grupie wieku od 0 do 14 lat (wsp. zap. - 392,46); zapadalność na grypę w tej grupie wiekowej była 3 - krotnie wyższa w porównaniu do grupy osób w wieku powyżej lat 14 (wsp. zap. - 123,98).

Szczyt zachorowań na grypę wystąpił w miesiącu styczniu 2020 roku.

Wszyscy pacjenci leczeni byli ambulatoryjnie, żaden przypadek grypy nie został potwierdzony badaniami laboratoryjnymi. Nie odnotowano zgonów z powodu grypy.

W 2020 roku w powiecie gostyńskim przeciw grypie zaszczepiło się 1 325 osób.

Wykres nr 11. Zapadalność na grypę w powiecie gostyńskim w latach 2011 - 2020

1. 7. Neuroinfekcje oraz choroby: meningokokowa, pneumokokowa i wywołana przez *Haemophilus influenzae*

Neuroinfekcje

Zapadalność na neuroinfekcje była 3 - krotnie niższa w porównaniu do roku 2019.

Ogółem w 2020 roku zarejestrowano 2 przypadki neuroinfekcji (wsp. zap. - 2,63):

- wirusowe, nieokreślone zapalenie opon mózgowo - rdzeniowych u 28 - letniej kobiety,
- wirusowe zapalenie mózgu, które rozpoznano u 11 - letniej dziewczynki.

W pierwszym przypadku wykonane badania laboratoryjne nie pozwoliły na określenie czynnika etiologicznego neuroinfekcji - zachorowanie o etiologii wirusowej zdiagnozowano na podstawie oceny ogólnych parametrów płynu mózgowo - rdzeniowego.

W drugim przypadku w wyniku badań wirusologicznych w płynie mózgowo - rdzeniowym pobranym od dziecka wykryto DNA *adenowirusa* oraz DNA *herpeswirusa typu 6 (HHV-6)*.

Inwazyjna choroba meningokokowa

W 2020 roku w powiecie gostyńskim utrzymała się korzystna sytuacja epidemiologiczna w zakresie zapadalności na inwazyjną chorobę meningokokową - podobnie jak w roku poprzednim, nie zgłoszono ani jednego zachorowania, natomiast w latach

2017 - 2018 odnotowano pojedyncze przypadki zachorowań wywołanych przez *Neisseria meningitidis* (wsp. zap. - 1,32).

Inwazyjna choroba pneumokokowa

W 2020 roku nie zgłoszono zachorowań na inwazyjną chorobę pneumokokową.

W latach poprzednich liczba inwazyjnych zakażeń *Streptococcus pneumoniae* ulegała wahaniom, przy czym biorąc pod uwagę ostatnie 5 lat najwyższą zapadalność odnotowano w 2016 roku, w którym zarejestrowano 5 przypadków choroby pneumokokowej (wsp. zap. - 6,57).

Inwazyjna choroba wywołana przez Haemophilus influenzae

Od wielu lat w powiecie gostyńskim nie zarejestrowano zachorowań na inwazyjne choroby wywołane przez *Haemophilus influenzae*.

1. 8. Choroby przenoszone drogą płciową

W latach 2019 - 2020 w powiecie gostyńskim nie odnotowano zachorowań na choroby przenoszone drogą płciową.

1. 9. Choroby odzwierzęce

W 2020 roku, podobnie jak w latach 2011 - 2019, nie zgłoszono zachorowań na choroby odzwierzęce u ludzi, takie jak: włośnica, leptospiroza, tasiemczyce, czy toksoplazmoza.

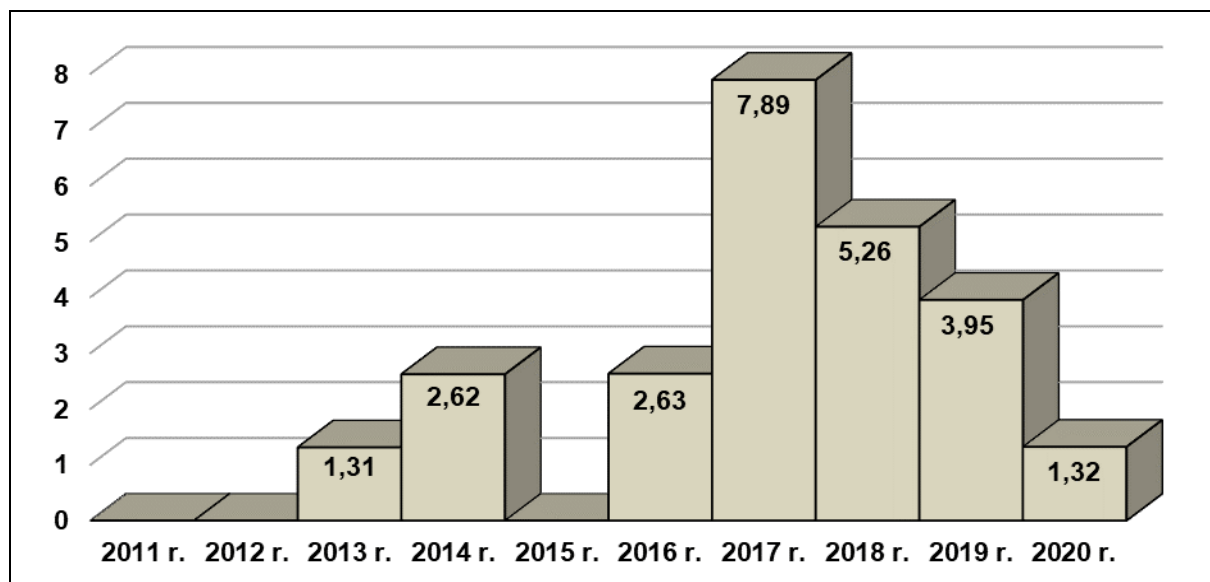
Nie zarejestrowano również listeriozy - ostatni przypadek zakażenia *Listeria monocytogenes* w powiecie gostyńskim odnotowano w 2019 roku (wsp. zap. - 1,32).

W 2020 roku zarejestrowano 1 przypadek boreliozy (wsp. zap. - 1,32), który wystąpił u mężczyzny w wieku 49 lat. U chorego rozpoznano postać skórą choroby - obserwowano charakterystyczny rumień wędrujący.

Zachorowanie nie było związane z narażeniem zawodowym, nie stwierdzono również przynależności chorego do innej grupy kluczowej szczególnie narażonej na zakażenie.

Zapadalność na boreliozę w powiecie gostyńskim w 2020 roku była niższa w porównaniu do roku 2019, w którym zarejestrowano 3 zachorowania (wsp. zap. - 3,95), wykres 12.

Wykres nr 12. Zapadalność na boreliozę w powiecie gostyńskim w latach 2011 - 2020

W 2019 roku zgłoszono 52 przypadków *pokąsań, względnie innego kontaktu ludzi ze zwierzętami podejrzanymi o wściekliznę*. Szczepienie przeciw wściekliznie podjęto u 5 osób, nie odnotowano przypadków wścieklizny wśród zwierząt.

2. Występowanie ognisk epidemicznych w podmiotach wykonujących działalność leczniczą w powiecie gostyńskim w 2020 roku

W 2020 roku w podmiotach wykonujących działalność leczniczą funkcjonujących na terenie powiatu gostyńskiego zarejestrowano ogółem 7 ognisk epidemicznych:

✓ 5 ognisk wywołanych przez koronawirusa SARS-CoV-2, w których łącznie zachorowało 158 osób.

Ogniska wystąpiły w oddziałach szpitalnych: chorób wewnętrznych, chirurgii ogólnej i rehabilitacji neurologicznej, a także w zakładzie opiekuńczo - leczniczym.

Z ogólnej liczby chorych ponad 65% stanowili pacjenci, 18 osób hospitalizowano, w 10 przypadkach stwierdzono zgon z powodu COVID-19.

✓ Ognisko epidemiczne wywołane przez wielolekooporny szczep *Pseudomonas aeruginosa* w Oddziale Anestezjologii i Intensywnej Terapii, w którym zakażeniu uległo dwoje

pacjentów (u chorych rozpoznano zapalenie płuc oraz zakażenie łożyska naczyniowego; u jednego pacjenta dodatkowo wystąpiła objawowa infekcja układu moczowego).

Prawdopodobną drogą transmisji patogenu była droga kontaktowa, stwierdzono 1 zgon, którego przyczyną nie było zakażenie szpitalne.

- ✓ Ognisko epidemiczne wywołane przez świerzbowca w jednym z zakładów opiekuńczo - leczniczych.

Ogółem świerzb stwierdzono u 6 spośród 36 narażonych pacjentów oraz u 4 osób z personelu ZOL. Zakażenia szerzyły się drogą kontaktową, w wyniku zastosowanego leczenia u wszystkich chorych nastąpił powrót do zdrowia.

3. Realizacja szczepień ochronnych

W 2020 roku na terenie powiatu gostyńskiego realizacja programu szczepień ochronnych prowadzona była w 23 podmiotach, w tym:

- ✓ w 19 punktach szczepień lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej,
- ✓ w oddziale noworodkowym Samodzielnego Publicznego Zespołu Opieki Zdrowotnej w Gostyniu,
- ✓ w 3 innych placówkach, w których realizowane są wyłącznie szczepienia obowiązkowe u osób narażonych w sposób szczególny na zakażenie, tj.:
 - szczepienia poekspozycyjne przeciw tężcowi u osób zranionych, narażonych na zakażenie tężcem (Poradnia Chirurgiczna, Gabinet Lekarza POZ przy Samodzielnym Publicznym Zespole Opieki Zdrowotnej w Gostyniu, w którym udzielane są ambulatoryjne świadczenia zdrowotne w zakresie pomocy doraźnej),
 - szczepienia przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu B u pacjentów dializowanych (Stacja Dializ).

W 2020 roku przeprowadzono 2 kontrole w zakresie realizacji i wykonawstwa szczepień ochronnych u świadczeniodawców prowadzących działalność leczniczą na terenie powiatu gostyńskiego. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących przechowywania, transportu, a także terminów ważności preparatów szczepionkowych.

W przypadku pozostałych świadczeniodawców ocenę realizacji Programu Szczepień Ochronnych, prowadzenia dokumentacji z wykonanych szczepień, gospodarki szczepionkami oraz zachowania warunków łańcucha chłodniczego oparto na wynikach kontroli przeprowadzonych w roku 2019, a także na bieżącej analizie dokumentacji dotyczącej

aktualnego zużycia oraz stanu ilości preparatów szczepionkowych znajdujących się w placówkach, przekazywanej każdego miesiąca do PSSE w Gostyniu.

W ramach realizacji Programu Szczepień Ochronnych prowadzona jest dystrybucja preparatów szczepionkowych do świadczeniodawców wykonujących szczepienia ochronne. Preparaty szczepionkowe transportowane są z magazynu szczepionek PSSE w Gostyniu do placówek wyłącznie w termotorbach wyposażonych we wkłady chłodzące oraz termometry służące do pomiaru temperatury w trakcie transportu szczepionek.

Wszyscy skontrolowani świadczeniodawcy realizujący szczepienia ochronne na terenie powiatu gostyńskiego posiadają urządzenia chłodnicze przeznaczone do przechowywania preparatów szczepionkowych, wyposażone w termometry służące do pomiaru temperatury wewnątrz komory chłodniczej.

W 18 placówkach na terenie powiatu gostyńskiego zamontowano urządzenia elektroniczne przystosowane do całodobowego monitorowania temperatury w lodówkach przeznaczonych do przechowywania preparatów szczepionkowych; 17 urządzeń posiada funkcję powiadamiania SMS o przekroczeniu wymaganego zakresu temperatury oraz braku zasilania.

U pozostałych świadczeniodawców monitoring warunków przechowywania szczepionek polega na odczytywaniu i rejestrowaniu wartości temperatur wskazywanych przez termometry znajdujące się na wyposażeniu urządzeń chłodniczych.

W 2020 roku wśród osób zaszczepionych na terenie powiatu gostyńskiego zgłoszono **9 niepożądanych odczynów poszczepiennych** (o 1 przypadek mniej niż w 2019 roku), przy czym 2 odczyny wystąpiły u dzieci po jednoczasowym szczepieniu co najmniej dwoma preparatami.

Wśród szczepionek, po których wystąpiły niepożądane odczyny poszczepienne znalazły się:

- ✓ szczepionka BCG przeciw gruźlicy,
- ✓ szczepionka Imovax Polio przeciw poliomyelitis,
- ✓ szczepionka Infanrix - DTPa przeciw błonicy, tężcowi i krztuścowi,
- ✓ szczepionka Infanrix - IPV przeciw błonicy, tężcowi i krztuścowi oraz poliomyelitis,
- ✓ szczepionki Infanrix hexa oraz Hexacima przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi, WZW typu B, poliomyelitis oraz zakażeniom inwazyjnym wywołanym przez *Haemophilus influenzae* typu b,
- ✓ szczepionka MMR VAX PRO przeciw odrze, śwince i różycce,

- ✓ szczepionka PREVENAR przeciw zakażeniom inwazyjnym wywołanym przez *Streptococcus pneumoniae*,
- ✓ szczepionka VARILRIX przeciw ospie wietrznej.

Wszystkie odczyny poszczepienne zakwalifikowane zostały jako łagodne.

U trojga dzieci zaszczepionych przeciw gruźlicy w okresie noworodkowym wystąpiły odczyny w postaci powiększenia regionalnych węzłów chłonnych.

Najczęściej pojawiającym się odczynem poszczepiennym po szczepieniu pozostałymi preparatami szczepionkowymi była gorączka utrzymująca się maksymalnie do 72 godzin, przy czym najwyższa wynosiła 39,9⁰C (troje dzieci) oraz nasilony odczyn w miejscu wkłucia (dwoje dzieci).

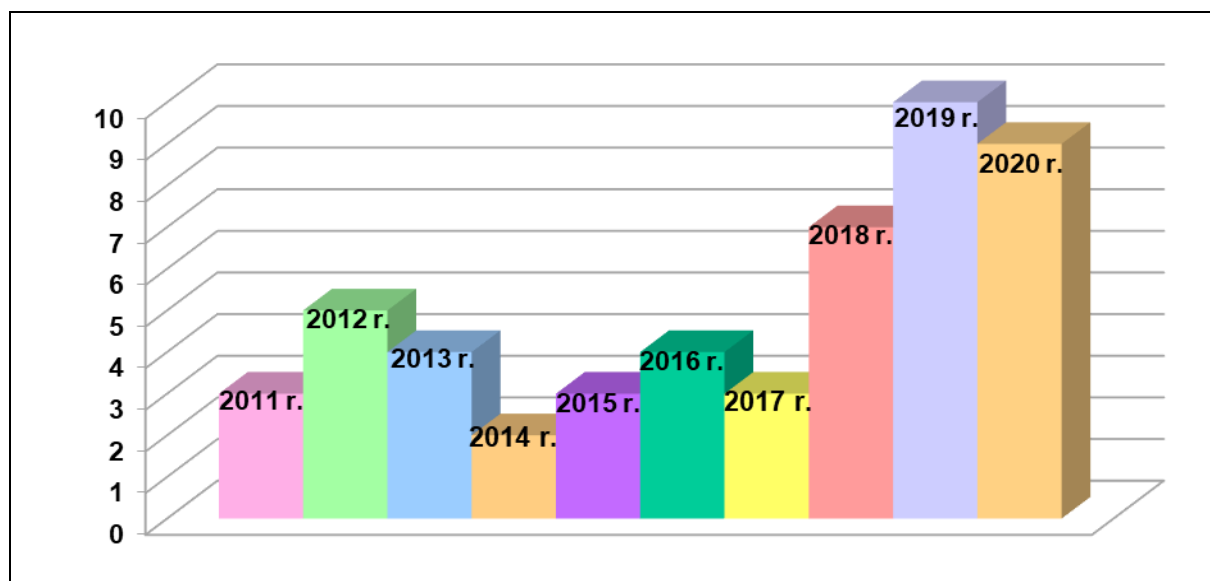
Jako niepożądane odczyny poszczepienne zakwalifikowano również:

- ✓ niewielkie krwawienie z odbytu podczas oddawania stolca po szczepieniu szczepionką INFANRIX HEXA,
- ✓ wymioty współwystępujące z gorączką po podaniu preparatu HEXACIMA,
- ✓ reakcję alergiczną (pokrzywkę) po szczepieniu szczepionkami Infanrix DTPa, Imovax Polio i MMR VAX PRO, która wystąpiła równolegle z nasilonym odczynem w miejscach wkłucia, a także
- ✓ pojawienie się pęcherzyków ospowych po szczepieniu szczepionką VARILRIX.

W związku z wystąpieniem odczynów poszczepiennych 5 osób hospitalizowano.

Liczbę niepożądanych odczynów poszczepiennych w powiecie gostyńskim w latach 2011 - 2020 przedstawiono na wykresie 13.

Wykres nr 13. Liczba niepożądanych odczynów poszczepiennych w powiecie gostyńskim w latach 2011 - 2020

W 2020 roku po raz kolejny odnotowano wzrost liczby osób uchylających się od wykonania obowiązku poddania dzieci szczepieniom ochronnym.

Na koniec roku 2020 w powiecie gostyńskim w 43 rodzinach nie poddano szczepieniom 58 dzieci, co stanowi 0,36% populacji mieszkańców powiatu gostyńskiego w wieku od 1 do 19 roku życia.

W stosunku do roku 2019 odsetek dzieci nieszczepionych z powodu uchylania się rodziców od wykonania obowiązku szczepień ochronnych wzrósł o 38%.

Podobnie jak w roku ubiegłym obserwowano zainteresowanie mieszkańców powiatu gostyńskiego szczepieniami zalecanymi, między innymi: przeciwko rotawirusom, inwazyjnym zakażeniom meningokokowym, kleszczowemu zapaleniu mózgu, zakażeniom wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV) oraz wirusowemu zapaleniu wątroby typu A.

4. Podsumowanie

1. W 2020 roku zarejestrowano ogółem 2 657 przypadków *zakażeń SARS-CoV-2*, co stanowi 3,5% populacji powiatu gostyńskiego; zgłoszono 98 zgonów z powodu COVID-19.
2. Ogłoszenie na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii oraz wprowadzenie ograniczeń, nakazów i zakazów mających na celu zahamowanie rozprzestrzeniania się koronawirusa SARS-CoV-2 odegrało znaczący wpływ na kształtowanie się sytuacji epidemiologicznej w zakresie zachorowań na inne choroby zakaźne.
W porównaniu do roku 2019 na terenie powiatu gostyńskiego odnotowano spadek zachorowalności niemal na wszystkie jednostki chorobowe, przy czym w przypadku niektórych roczne wskaźniki zapadalności były najniższymi jakie obserwowano w ciągu ostatnich lat.
3. W stosunku do roku 2019 odsetek dzieci nieszczepionych z powodu uchylania się rodziców od wykonania obowiązku szczepień ochronnych wzrósł o 38%.

STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

1. Wprowadzenie

W roku 2020 w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu znajdowało się ogółem 318 obiektów użyteczności publicznej (łącznie z piaskownicami i placami zabaw, stanowiącymi tereny rekreacyjne). Kontrolę przeprowadzono w 32 obiektach, co stanowi 10,1% skontrolowanych obiektów, spośród wszystkich obiektów użyteczności publicznej.

Kontroli poddano:

- zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej (w tym solaria i gabinety masażu) oraz inne zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z usług – skontrolowano 20 obiektów spośród 160 ujętych w ewidencji, co stanowi 13%,
- obiekty hotelarskie, motele, pensjonaty i inne, w których świadczone są usługi hotelarskie - skontrolowano 5 obiektów spośród 23 ujętych w ewidencji, co stanowi 22%,
- ustępy publiczne ogółem - skontrolowano 4 ustępy spośród 6 ujętych w ewidencji, co stanowi 67%,
- inne obiekty użyteczności publicznej, tj. obiekty kulturalne i sportowe, stacje paliw, pralnie, zakłady pogrzebowe, przystanki komunikacyjne, usługi transportowe oraz parkingi - skontrolowano 2 obiekty spośród 39 ujętych w ewidencji, co stanowi 5%,
- a także, przeprowadzono jedną kontrolę pływalni krytej.

Ponadto w roku 2020, pracownicy Sekcji Higieny Komunalnej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gostyniu w ramach działań bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie przestrzegania wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 27 lutego 2020 r. w sprawie zakażenia koronawirusem SARS-CoV-2, przeprowadzili liczne kontrole, których nie ujęto w niniejszych statystykach. Podczas w/w kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości naruszających przepisy prawne.

2. Stan sanitarny wybranych rodzajów obiektów

2.1. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej, inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług

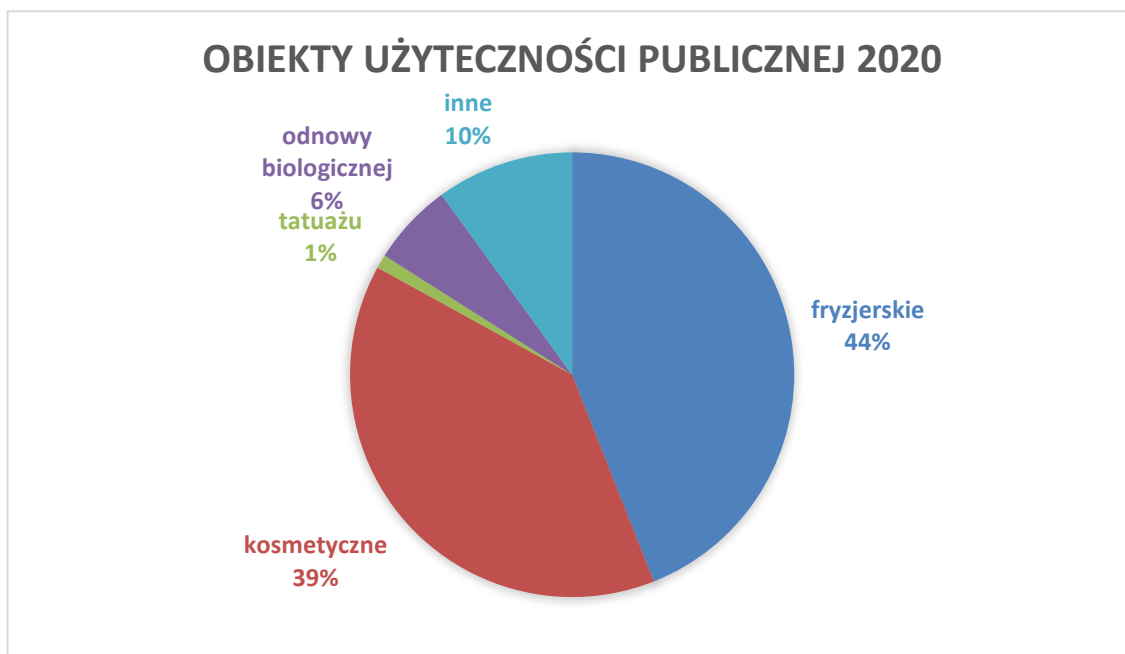
W ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu w roku 2020 znajdowało się ogółem 160 obiektów, zakwalifikowanych do tej grupy (w porównaniu z rokiem ubiegłym liczba ta nie uległa zmianie), co ujęto w tabeli nr 1.

Tabela Nr 1. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej i inne

Typ zakładów	Liczba zakładów w ewidencji	Udział w grupie [%]	Liczba skontrolowanych zakładów	% skontrolowanych obiektów
Fryzjerskie	70	44	6	9
Kosmetyczne	63	39	10	16
Zakłady tatuażu	2	1	1	50
Odnowy biologicznej	10	6	1	10
Inne (w których świadczone jest więcej niż jedna z ww. usług)	15	10	2	13
Ogółem	160	100	20	13

Na poniższym wykresie przedstawiono udział poszczególnych zakładów, funkcjonujących na terenie powiatu gostyńskiego w roku 2020. Największy udział obiektów w tej grupie stanowiły zakłady fryzjerskie - 44%, następnie zakłady kosmetyczne - 39%, kolejno zakłady świadczące łącznie więcej niż jedną z usług fryzjerskich, kosmetycznych, (tzw. inne) – 10% , tatuażu 1% oraz zakłady odnowy biologicznej - 6%.

Wykres nr 1. Zestawienie udziału poszczególnych obiektów użyteczności publicznej za rok 2020

Podobnie jak w roku ubiegłym nieznaczny wzrost liczby obiektów użyteczności publicznej da się zauważyć w grupie zakładów kosmetycznych. Powstało 7 nowych zakładów kosmetycznych, natomiast trzy zakłady kosmetyczne zamknięto. Dwa obiekty, należące do tej grupy zawiesiły swoją działalność. We wszystkich gabinetach kosmetycznych wykonywane były podstawowe zabiegi z zakresu, m.in.: manicure, pedicure, henny brwi i rzęs, depilacji ciała, makijaży, zabiegów pielęgnacyjnych na twarz, oczyszczania manualnego twarzy, masażu twarzy. W jednym zakładzie wykonywane były również zabiegi z zakresu medycyny estetycznej.

W roku 2020 wniesiono do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu interwencję w sprawie ostrzykiwania ust preparatem z zawartością kwasu hialuronowego. Zabieg miał być wykonywany we własnym gabinecie kosmetycznym przez właścicielkę - z wykształcenia technika usług kosmetycznych. Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gostyniu przeprowadzili kontrolę sanitarną, podczas której potwierdzono powyższe informacje. Zabiegi, jakie w ramach prowadzonej działalności wykonywała właścicielka były zabiegami estetycznymi, kosmetycznymi. Nie polegały one bowiem na diagnozie, leczeniu, profilaktyce chorób, a jedynie na swego rodzaju „poprawianiu” czy też „upiększaniu” urody. Tym samym, nie stanowiły „świadczeń zdrowotnych”, o których mowa w art. 58 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 1996r. o zawodach lekarza i dentysty (Dz.U. 2020, poz. 514). Były to zabiegi mające wymiar oraz

skutek jedynie, zewnętrzny, wizualny. Na właścicielkę gabinetu kosmetycznego nie nałożono mandatu i nie prowadzono postępowania administracyjnego.

Liczba zakładów fryzjerskich, w porównaniu z rokiem ubiegłym, zmniejszyła się o 4 gabinety. Dwa salony zakończyły swoją działalność, zaś 4 obiekty tego rodzaju rozpoczęły swoją działalność w 2020r. Sześć salonów fryzjerskich zawiesiło swoją działalność.

Do Powiatowego Państwowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu wpłynęło telefoniczne zgłoszenie anonimowego rozmówcy, który skarżył się na nieprzestrzeganie zasad higieny, tj. brak dezynfekcji narzędzi oraz brak przestrzegania wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego dla salonów fryzjerskich w trakcie epidemii COVID-19. Ponadto, interweniujący informował o nieprzestrzeganiu obowiązku zakrywania nosa i ust przez obsługę zakładu, przyjmowania klientów bez wcześniejszego umówienia telefonicznego oraz niezachowywaniu dystansu społecznego w jednym z salonów fryzjerskich. Pracownik Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gostyniu przeprowadził kontrolę interwencyjną we wskazanym obiekcie w zakresie: dezynfekcji, środków dezynfekcyjnych używanych w zakładzie, dat ważności i dokumentacji ich zakupu oraz przygotowania salonu fryzjerskiego do świadczenia usług w trakcie trwania epidemii COVID-19. Podczas kontroli sanitarnej stwierdzono, iż obiekt był przygotowany do świadczenia usług w trakcie trwania epidemii COVID-19. Na czas trwania epidemii przeorganizowano system pracy w salonie, wizyty były wykonywane po wcześniejszym umówieniu telefonicznym. Według oświadczenia właścicielki zakładu fryzjerskiego, sporadycznie zdarzały się sytuacje, gdy w zakładzie przyjmowano klientów bez wcześniejszej rejestracji, ale pod warunkiem, że obłożenie stanowisk pracy nie było całkowite, a wykonanie usługi nie było czasochłonne.

W porównaniu z rokiem 2019, liczba obiektów świadczących usługi tatuażu pozostała bez zmian. W ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu na rok 2020 znajdowały się 2 studia tatuażu, natomiast do grupy dwóch obiektów typu solarium dołączył trzeci zakład odnowy biologicznej. W roku 2020 odstąpiono od kontroli sanitarnych obiektów z tej grupy. W zakładach fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej i tatuażu, w trakcie świadczonych usług, istniało ryzyko zagrożenia epidemiologicznego, w związku z czym, zarówno personel zakładów, jak i ich właściciele, zobowiązani byli do utrzymywania pomieszczeń, ich wyposażenia, a także sprzętu w odpowiednim stanie sanitarno-higienicznym. Właściciele wszystkich skontrolowanych zakładów posiadali i stosowali procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi. Podczas kontroli tych obiektów, głównie zakładów kosmetycznych

i tatuażu, szczególną uwagę zwracano na postępowanie z odpadami niebezpiecznymi, powstającymi przy wykonywaniu zabiegów, podczas których może dojść do naruszenia ciągłości tkanek skóry. Odpady o ostrych końcach i krawędziach gromadzone były w specjalnych, czerwonych pojemnikach, uniemożliwiających ich ponowne otwarcie. Pojemniki z odpadami medycznymi identyfikowano kodem odpadów w nim przechowywanych, nazwą wytwórcy, a także datą i godziną otwarcia oraz zamknięcia pojemnika. Pojemniki wraz z innymi odpadami niebezpiecznymi o kodzie 18 01 03, po upływie 72 godzin, przenoszono ze stanowiska pracy do urządzenia chłodniczego i tam przechowywano do 30 dni, a następnie zlecano odbiór firmie posiadającej odpowiednie zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odbioru i przekazywania do utylizacji odpadów niebezpiecznych. Zakłady wytwarzające tego rodzaju odpady, posiadały procedury określające sposób postępowania z tymi odpadami. We wszystkich skontrolowanych zakładach prowadzono dezynfekcję sprzętu i urządzeń za pomocą preparatów o szerokim spektrum działania. Sposób prowadzonej dezynfekcji nie budził zastrzeżeń, a stosowane środki dezynfekcyjne posiadały aktualne terminy ważności. W obiektach tej grupy najczęściej przeprowadzano dezynfekcję narzędzi z udziałem wanienek ultradźwiękowych. Coraz częściej stosowano sterylizację z użyciem autoklawu. W zakładach kosmetycznych i tatuażu powszechnie stosowano bieliznę jednorazowego użytku. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z bielizną czystą i brudną. W zakładach fryzjerskich coraz częściej używano bielizny jednorazowego użytku. Bielizna wielokrotnego użytku na ogół prana była we własnym zakresie, poza zakładem. Gospodarka odpadami komunalnymi była zgodna z obowiązującymi przepisami. Odpady komunalne gromadzono w kolorowych workach foliowych (z wyjątkiem worków koloru czerwonego i żółtego), umieszczonych w zamykanych pojemnikach, zlokalizowanych na zewnątrz obiektu. Wszystkie skontrolowane zakłady podłączone były do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.

W obiektach zamontowana była wentylacja grawitacyjna, sporadycznie - klimatyzacja. W wentylację mechaniczną wyposażone były głównie pomieszczenia sanitarno-higieniczne dla klientów i personelu. W skontrolowanych zakładach w widocznych miejscach, umieszczono znaki graficzne i słowne o zakazie palenia papierosów i e-papierosów. Zakłady utrzymane były w czystości oraz w dobrym stanie sanitarno-technicznym.

W związku z sytuacją epidemiologiczną w kraju pracownicy Inspekcji Sanitarnej kładli szczególny nacisk na przestrzeganie przez personel oraz klientów zasad bezpieczeństwa w związku z rozprzestrzeniającym się wirusem SARS-CoV-2. We wszystkich skontrolowanych obiektach wprowadzono procedury zgodnie z wytycznymi Głównego

Inspektora Sanitarnego a właściciele dokonywali telefonicznej rezerwacji terminów. W pomieszczeniach zamieszczono informacje dotyczące przestrzegania reżimu sanitarnego podczas wizyt. Częściej niż zwykle dezynfekowano powierzchnie dotykowe na stanowisku, gdzie przebywał klient, a także narzędzia, urządzenia oraz inne powierzchnie stykowe, m.in. klamki, poręcze, włączniki, oparcia krzeseł czy uchwyty, które mogły być źródłem zakażenia.

2. 2. Placówki zapewniające całodobową opiekę

W roku 2020 ze względu na ryzyko rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2 nie przeprowadzono kontroli Domu Seniora w Szelejewie Drugim, należącym do Domu Zdrowia i Spokoju Sp. z o.o.

Z dniem 15 marca 2020r., zgodnie z zapisami zawartymi w ustawie z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 195), nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu objęto dodatkowo 4 placówki świadczące całodobową opiekę zdrowotną. Były to:

- Dom Pomocy Społecznej w Chumiętkach
- Dom Pomocy Społecznej w Chwałkowie
- Dom Pomocy Społecznej w Rogowie
- Dom Pomocy Społecznej w Zimnowodzie.

Zdjęcie nr 1. Dom Pomocy Społecznej w Chumiętkach (źródło: www.dpschimietki.pl)

Zdjęcie nr 2. Dom Pomocy Społecznej w Chwałkowie (źródło: www.iGostyn.pl)

Zdjęcie nr 3. Dom Pomocy Społecznej w Rogowie (źródło: www.tenpoznan.pl)

Zdjęcie nr 4. Dom Pomocy Społecznej w Zimnowodzie (źródło: www.dpszimnowoda.nbip.pl)

2. 3. Obiekty hotelarskie, motele, pensjonaty i inne, w których świadczone są usługi hotelarskie

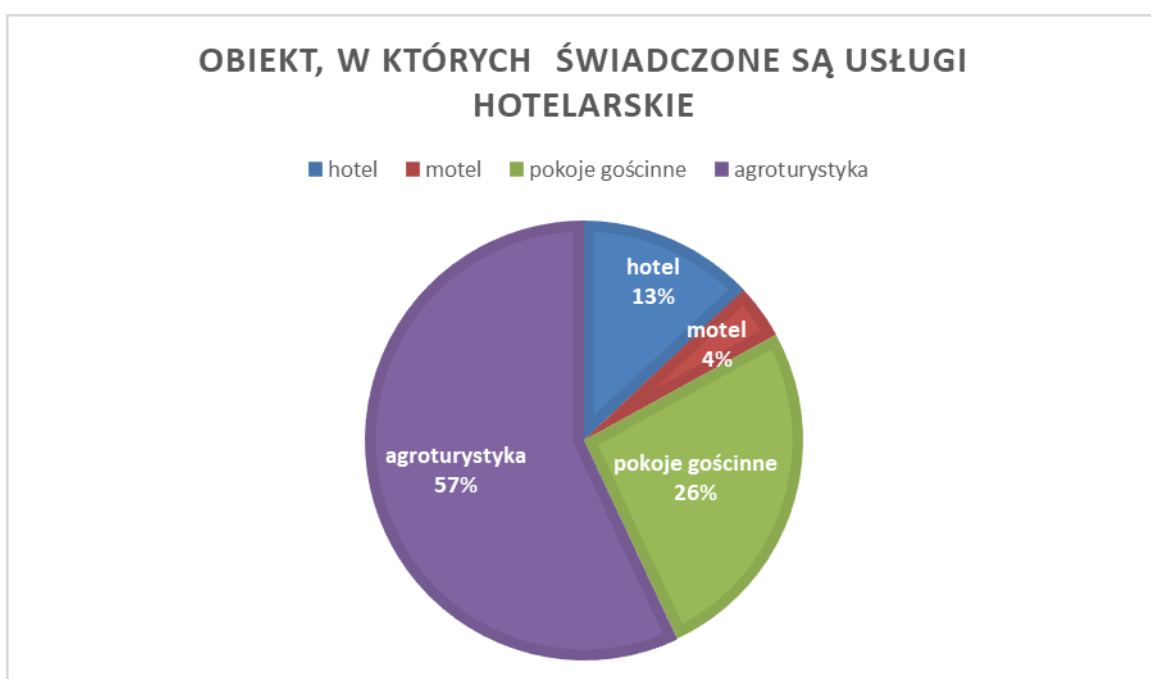
W roku 2020 zewidencjonowano 23 obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie: hotele, motel, obiekty z pokojami gościnnymi oraz obiekty agroturystyczne, co przedstawiono w tabeli nr 2.

Tabela nr 2. Obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie

Typ zakładów	Liczba zakładów w ewidencji	Udział % w grupie	Liczba skontrolowanych zakładów	% skontrolowanych zakładów
Hotele	3	13	3	100
Motele	1	4	1	100
Obiekty z pokojami gościnnymi	6	26	1	17
Agroturystyki	13	57	0	0
Ogółem	23	100	5	22

Kontroli sanitarnej poddano 5 obiektów spośród 23, co stanowi 22% wszystkich obiektów tej grupy. Na poniższym wykresie przedstawiono procentowy udział obiektów świadczących usługi hotelarskie. Znaczną część obiektów, świadczących usługi hotelarskie w powiecie gostyńskim stanowiły agroturystyki. W porównaniu z rokiem ubiegłym, ogólna liczba obiektów, w których świadczone były usługi hotelarskie nie zmieniła się. Jeden z obiektów, świadczących usługi hotelarskie, został przekształcony z pensjonatu w hotel. W dwóch obiektach zaprzestano prowadzenia działalności o charakterze agroturystyki. W ich miejsce powstały 2 nowe obiekty, o tej samej działalności.

Wykres nr 2. Udział obiektów użyteczności publicznej świadczących usługi hotelarskie

Przeprowadzone kontrole w obiektach świadczących usługi hotelarskie dotyczyły m.in.: ogólnego stanu sanitarno - technicznego; zaopatrzenia w bieżącą wodę ciepłą i zimną; jakości wody; gospodarki ściekami i odpadami; postępowania z czystą i brudną bielizną; zaopatrzenia w środki czystości; dezynfekcji pomieszczeń, urządzeń i sprzętów;

czystości i porządku w obiektach oraz w ich otoczeniu, dokumentacji zdrowotnej pracowników czy przestrzegania zapisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu.

Źródło zaopatrzenia w wodę obiektów tej grupy stanowiły wodociągi publiczne sieciowe. Jakość dostarczanej wody odpowiadała wymaganiom stawianym wodzie do spożycia przez ludzi. Ścieki komunalne odprowadzane były do sieci kanalizacyjnej, bądź do zbiorników bezodpływowych. Gospodarka odpadami komunalnymi była zgodna z obowiązującymi przepisami. Pranie bielizny prowadzono zarówno w pralniach własnych obiektów, jak i w pralniach zewnętrznych. Pralnie zewnętrzne zapewniały transport bielizny czystej i brudnej. Bieliznę czystą przechowywano w wydzielonych szafach lub magazynach z odpowiednimi regałami. Obiekty posiadały wydzielone miejsca do składania bielizny brudnej oraz środki czystościowe i dezynfekcyjne. Zabiegi dezynsekcji i deratyzacji wykonywane były przez firmy zewnętrzne. We wszystkich skontrolowanych obiektach obowiązywał zakaz palenia tytoniu oraz e-papierosów. W widocznych miejscach umieszczono znaki graficzne i informacje pisemne o zakazie palenia.

Stan sanitarno-techniczny obiektów hotelarskich, w porównaniu z ubiegłymi latami, nie uległ zmianie. Nie stwierdzono uchybień we wskazanym zakresie.

2. 4. Ustępy publiczne

W roku 2020 w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu znajdowało się 6 obiektów, klasyfikowanych jako ustępy publiczne. Cztery obiekty tej grupy poddano kontroli sanitarnej.

We wszystkich skontrolowanych obiektach znajdowały się odrębne toalety przeznaczone do użytkowania dla kobiet i mężczyzn (były one wyposażone w podstawowe środki higieny osobistej).

W skontrolowanych obiektach zamontowano wentylację mechaniczną włączaną automatycznie. Obiekty tej grupy przystosowano dla osób niepełnosprawnych ruchowo, jeden z nich wyposażony był w natryski. W każdym z obiektów znajdowało się pomieszczenie socjalno-porządkowe wyposażone w sprzęt porządkowy oraz preparaty myjąco-dezynfekujące z aktualnym terminem ważności. Źródłem zaopatrzenia w wodę były

wodociągi publiczne sieciowe, ścieki ze wszystkich toalet odprowadzane były do kanalizacji miejskich. W obiektach obowiązywał zakaz palenia tytoniu, w miejscach widocznych umieszczono znaki graficzne i informacje pisemne o zakazie palenia. Skontrolowane pomieszczenia, urządzenia i elementy wyposażenia toalet utrzymane były w dobrym stanie sanitarno–porządkowym i dobrym stanie sanitarno–technicznym.

2. 5. Obiekty komunikacji publicznej

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu znajduje się Dworzec Autobusowy w Gostyniu. W roku 2020 odstąpiono od kontroli tego obiektu ze względu na zmienioną specyfikę działania stacji sanitarnych, związaną z wystąpieniem zagrożenia epidemiologicznego na naszym terenie.

2. 6. Cmentarze i domy przedpogrzebowe

Na terenie powiatu gostyńskiego znajdują się 24 cmentarze oraz jeden dom przedpogrzebowy. W 2020 roku w związku z wystąpieniem stanu epidemii nie poddano kontroli żadnego z wyżej wymienionych obiektów.

2. 7. Inne obiekty użyteczności publicznej

W roku 2020 kontroli poddano także obiekty klasyfikowane jako inne obiekty użyteczności publicznej. Skontrolowane zostały dwa obiekty z tej grupy.

Tabela nr 3. Inne obiekty użyteczności publicznej

Typ obiektu	Liczba obiektów w ewidencji	Liczba skontrolowanych obiektów	% skontrolowanych obiektów
Kulturalno-sportowe	4	1	25
Stadiony	1	0	0
Stacje paliw	18	0	0
Pralnie	6	1	0
Zakłady pogrzebowe	4	0	0
Przystanki komunikacyjne	1	0	0
Usługi transportowe	2	0	0
Parkingi	3	0	0
Ogółem	39	2	5

W porównaniu z rokiem 2019, liczba obiektów zakwalifikowanych do tej grupy, zmniejszyła się. W 2020 roku w tej grupie znajdowało się 39 obiektów. Jeden zakład pogrzebowy zakończył swoją działalność.

W roku 2020 kontroli poddano jeden zakład pralniczy, świadczący szeroki zakres swoich usług. Firma od wielu lat zajmuje się praniem bielizny szpitalnej, hotelowej, gastronomicznej oraz odzieży roboczej z różnych zakładów pracy. Pralnia posiada odrębne miejsce przyjmowania bielizny brudnej oraz przechowywania i wydawania bielizny czystej - zachowany jest ruch jednokierunkowy. W obiekcie, oprócz pomieszczeń świadczenia usług prania, suszenia oraz prasowania, znajdowały się również pomieszczenia sanitarno-higieniczne. Zakład posiadał wdrożone instrukcje prania a środki piorąco-dezynfekujące stosowane do prania odzieży posiadały aktualne terminy ważności. Bielizna gotowa do wydania była odpowiednio identyfikowana. Na podstawie dokumentacji z przeprowadzonych czynności kontrolnych w zakresie działań zapobiegawczych i środków profilaktycznych stosowanych w zakładzie pralniczym, w związku z przeciwdziałaniem rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2, potwierdzono, iż:

- w zakładzie wprowadzono dodatkowe, częste dezynfekcje maszyn, wózków, taśm, blatów, biurek, drzwi, klamek – na stanowiskach pracy ustawiono pojemniki z płynami dezynfekcyjnymi: do dezynfekcji powierzchni oraz dezynfekcji rąk;
- zwiększono ilości środków ochrony osobistej na stanowiskach pracy (pracownicy byli wyposażeni i stosowali rękawiczki jednorazowe, fartuchy jednorazowe w strefie

brudnej, pracodawca udostępnił dla pracowników maseczki wielokrotnego użytku - stosowane w razie potrzeby);

- wprowadzono ograniczenia w poruszaniu się po zakładzie pracy - pracownik porusza się wyłącznie w zakresie swojego miejsca pracy. Wprowadzono zakaz przemieszczania się pracowników pomiędzy strefami (czystą, brudną i częścią administracyjną);
- wszystkie wózki transportowe do bielizny, które wjeżdżały ze strefy brudnej na czystą, były myte i dezynfekowane w temperaturze 90°C, a pokrowce prane w temperaturze 60°C;
- wydano zalecenia kierowcom i pracownikom zatrudnionym na stronie brudnej, by wszystkie przywożone asortymenty bielizny w workach, były poddane dezynfekcji powierzchniowej;
- dostarczono do szpitali worki wodorozpuszczalne - żelowe, w których przywożona była bielizna potencjalnie zakażona;
- wyposażono kierowców w środki ochrony indywidualnej, wprowadzono obowiązkową dezynfekcję kabin w samochodach transportowych.

Na terenie powiatu gostyńskiego funkcjonuje hala widowiskowo-sportowa. W 2020 roku przeprowadzono jedną kontrolę sanitarną tego obiektu. Celem kontroli było sprawdzenie stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń i urządzeń sportowych obiektu, sposobu postępowania z odpadami komunalnymi, gospodarki wodno-ściekowej, dezynfekcji pomieszczeń i urządzeń sportowych. Trybuny w obiekcie dysponowały 175 miejscami.

Na parterze budynku znajdowały się: pomieszczenie squash, pomieszczenie miniball. Natomiast na piętrze budynku można było wyróżnić:

- pomieszczenie bowlingu - wyposażone w dwa tory;
- pomieszczenie sali bilardowej z tarasem;
- pomieszczenie sali fitness – wyposażone w drabinki;
- pomieszczenie siłowni – wyposażone w podstawowy sprzęt do ćwiczeń (bieżnia, rower stacjonarny, orbitrek, ławeczka do ćwiczeń);
- pomieszczenie sali korekcyjnej - wyposażone w drabinki (wykorzystywane do zajęć korekcyjnych dla dzieci szkolnych).

Wszystkie skontrolowane obiekty podłączone były do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Gospodarka odpadami komunalnymi prowadzona była zgodnie z obowiązującymi przepisami. We wszystkich obiektach obowiązywał zakaz palenia tytoniu.

3. Kąpieliska i miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli

Na terenie gminy Pępowo, w okresie letnim, nie funkcjonowało ogólnodostępne i zorganizowane miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli, zwane „Cegielnią”. Władze gminy Pępowo nie zdecydowały się na jego otwarcie w 2020 roku ze względu na bezpieczeństwo osób kąpiących się oraz z uwagi na istniejące zagrożenie epidemiczne i szereg rygorów higienicznych związanych z utrzymaniem reżimu sanitarnego. Na decyzję władz gminy miał również wpływ niski stan wody w zbiorniku, spowodowany suszą hydrologiczną.

4. Pływalnie

Na terenie powiatu gostyńskiego funkcjonuje jedna, całoroczna, pływania kryta, znajdująca się w Gostyniu. W 2020 roku przeprowadzono jedną kontrolę sanitarną tego obiektu. Przedmiotem kontroli było: sprawdzenie stanu sanitarno-technicznego obiektu, tj. poszczególnych pomieszczeń: hali basenowej – wszystkich niecek basenowych; strefy saun, siłowni fitness, szatni, solarium oraz zaplecza pływalni wraz z systemem uzdatniania wody do kąpieli. Wszystkie pomieszczenia pływalni utrzymane były w dobrym stanie sanitarno-porządkowym i sanitarno-technicznym.

Jakość wody przeznaczonej do kąpieli była monitorowana całorocznie. Badania prowadziła zarówno Inspekcja Sanitarna, jak i zarządzający pływalnią. Systematyka wykonywanych badań zapewniła bezpieczne warunki dla osób korzystających z pływalni. Wykonywano analizy laboratoryjne próbek wody pod kątem zanieczyszczeń bakteriologicznych oraz w zakresie parametrów fizyko-chemicznych. Łącznie w ramach

kontroli urzędowej i kontroli wewnętrznej w roku 2020 analizie bakteriologicznej poddano 105 próbek a fizyko-chemicznej - 63 próbki. Woda na pływalni w badanym zakresie bakteriologicznym oraz chemicznym odpowiadała wymaganiom określonym w załączniku Nr 1 i Nr 2 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. poz. 2016).

W związku z ogłoszonym w dniu 20 marca 2020 r. na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanem epidemii oraz rządowymi ograniczeniami w prowadzeniu poszczególnych działalności gospodarczych zarządzający pływalnią poinformował Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu o zamknięciu obiektu w dniach od 11 marca do 11 czerwca 2020r. oraz od 17 października do 31 grudnia 2020r. (i dalej do odwołania). W tym czasie w zamkniętym obiekcie trwały prace porządkowe i konserwacyjne.

Zdjęcie nr 5. Prace porządkowe i konserwacyjne prowadzone na krytej pływalni „Na Fali” w Gostyniu (źródło: OSIR Gostyń)

5. Podsumowanie

1. W zakresie stanu sanitarno-technicznego obiektów użyteczności publicznej nie stwierdzono nieprawidłowości.
2. We wszystkich skontrolowanych obiektach gospodarkę odpadami prowadzono zgodnie z obowiązującymi przepisami.
3. We wszystkich obiektach użyteczności publicznej przestrzegano zapisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu, wyrobów tytoniowych i e- papierosów.
4. Największy wzrost liczby obiektów użyteczności publicznej zauważono w grupie zakładów kosmetycznych.
5. Poprzez regularne prace remontowe kontrolowanych obiektów podwyższono standard świadczonych usług.
6. W analizowanych próbkach wody nie stwierdzono zanieczyszczeń bakteriologicznych oraz przekroczeń parametrów fizyko-chemicznych.

STAN SANITARNY PODMIOTÓW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ

1. Wprowadzenie

Podmioty wykonujące działalność leczniczą kontrolowano w oparciu o przepisy prawne rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz.U. poz. 595, z późn. zm.). Zakres kontroli obejmował głównie: stan sanitarno-techniczny obiektów, utrzymanie czystości pomieszczeń i wyposażenia, zaopatrzenie w wodę, postępowanie z bielizną czystą i brudną, postępowanie z odpadami medycznymi, procesy dezynfekcji i sterylizacji.

2. Działalność lecznicza

Działalność lecznicza wykonywana przez podmioty lecznicze podzielona jest na grupy:

1. stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne szpitalne,
2. stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne inne niż szpitalne,
3. ambulatoryjne świadczenia zdrowotne,
4. praktyki zawodowe.

W roku 2020 pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu znajdowały się ogółem 194 placówki:

- 1 podmiot wykonujący stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne szpitalne,
- 1 podmiot wykonujący stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne inne niż szpitalne, tj.: zakład opiekuńczo–leczniczy,
- 75 podmiotów wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne,
- 117 podmiotów prowadzących działalność leczniczą w ramach praktyki zawodowej.

Powyższą zależność przedstawiono na wykresie.

Wykres nr 1. Liczba placówek znajdujących się pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu w roku 2020

2.1. Podmioty lecznicze wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne

źródło: <https://www.politykazdrowotna.com>

W 2020r. w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu znajdowały się 3 obiekty: 2 szpitale oraz 1 zakład opiekuńczo-leczniczy, wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne.

Działalność lecznicza typu „stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne szpitalne” świadczona jest w dwóch obiektach:

- Bonifraterskie Centrum Zdrowia Sp. z o.o. w Piaskach, os. Marysin 1, 63-820 Piaski, gdzie wykonywane są usługi w zakresie rehabilitacji pacjentów dorosłych w Szpitalnym Oddziale Rehabilitacji Neurologicznej.
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Gostyniu, Pl. K. Marcinkowskiego 8/9, 63-800 Gostyń, w którym udzielane są stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne szpitalne, objęty został nadzorem przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu z dniem 15 marca 2020r. zgodnie z zapisami zawartymi w ustawie z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz.U. z 2019r. poz. 59, z późn. zm). Szpital posiada w swojej strukturze Zakład Opiekuńczo-Leczniczy mieszczący się przy ul. Wrocławskiej 8 w Gostyniu, gdzie przebywają pacjenci, wymagający całodobowych świadczeń pielęgnacyjnych, w przebiegu choroby przewlekłej, u którego zakończono proces diagnostyczny lub leczenie operacyjne.

Działalność lecznicza w rodzaju „stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne inne niż szpitalne, tj.: zakład opiekuńczo–leczniczy” świadczona jest również w obiekcie:

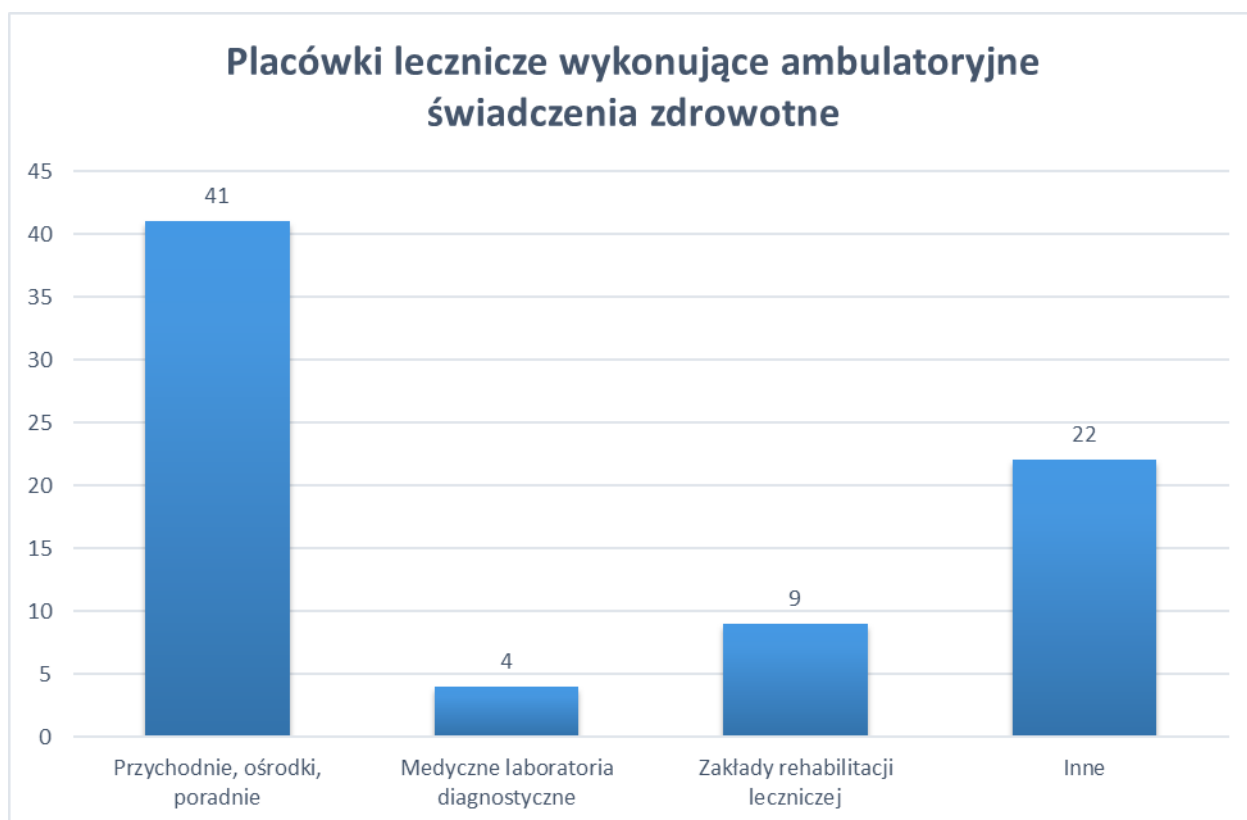
- Dom Zdrowia i Spokoju Sp. z o.o. Zakład Opiekuńczo–Leczniczy, Szelejewo Drugie 10A, 63-820 Piaski, gdzie pacjenci dorośli objęci są szerokim zakresem usług rehabilitacyjnych.

W związku z ogłoszonym w dniu 20 marca 2020 r. na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanem epidemii oraz koniecznością realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem i zapobieganiem szerzeniu się zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2, odstąpiono od kontroli w podmiotach leczniczych wykonujących działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne świadczenia zdrowotne.

2.2 Podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne oraz działalność lecznicza wykonywana przez praktyki zawodowe

W roku 2020 w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu znajdowało się ogółem 76 placówek lecznictwa ambulatoryjnego. Szczegółowy podział tych podmiotów przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres nr 2. Liczba placówek leczniczych wykonujących ambulatoryjne świadczenie zdrowotne

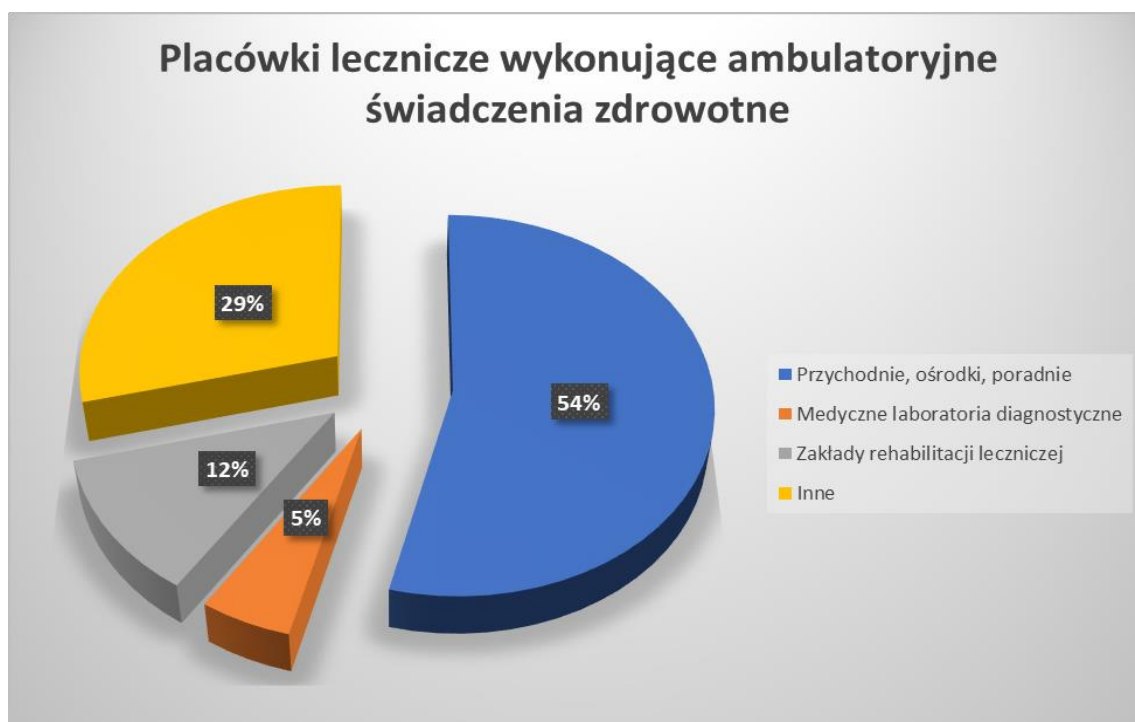
Zestawienie podmiotów leczniczych, wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne wraz z liczbą skontrolowanych obiektów przedstawia tabela nr 1.

Tabela nr 1. Placówki lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne

Typ placówki	Liczba placówek w ewidencji	Liczba skontrolowanych placówek	% skontrolowanych placówek
Przychodnie , ośrodki, poradnie	41	3	7,3
Medyczne laboratoria diagnostyczne	4	1	25
Zakłady rehabilitacji leczniczej	9	1	11,1
Inne	22	0	0
Ogółem	76	5	6,6

W roku 2020 skontrolowano 5 podmiotów, co stanowi 6,6% wszystkich podmiotów tej grupy ujętych w ewidencji.

Wykres nr 3. Procentowy udział danego typu placówek, w stosunku do ogólnej liczby placówek leczniczych, wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne

Na terenie powiatu gostyńskiego największą wartość stanowiły przychodnie, tj. 54%, natomiast najmniejszą - medyczne laboratoria diagnostyczne (zaledwie 5%). Wśród placówek leczniczych, klasyfikowanych jako inne, wyróżnić możemy przede wszystkim: zespoły pielęgniarek i położnych, gabinety profilaktyki szkolnej oraz ratownictwo medyczne.

W grupie: **przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria z izbą chorych, lecznice** znajdowało się łącznie 41 podmiotów, wykonujących działalność leczniczą. W porównaniu z rokiem 2019 liczba placówek zwiększyła się o 1.

Ogółem skontrolowano 3 placówki. Pracownicy Sekcji Higieny Komunalnej i Sekcji Epidemiologii przeprowadzili wspólnie 2 kontrole w przychodniach.

W 2020r. w grupie: **zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne**, znajdowały się 4 laboratoria diagnostyczne (w 1 placówce udzielane były wyłącznie świadczenia zdrowotne w zakresie poboru materiału biologicznego do badań laboratoryjnych). W porównaniu z rokiem 2019, ilość placówek nie uległa zmianie.

Skontrolowano 1 obiekt tej grupy - pracownicy Sekcji Epidemiologii przeprowadzili 1 kontrolę sanitarną w ramach nadzoru bieżącego. Pomieszczenia skontrolowanego obiektu utrzymane były w dobrym stanie sanitarnym i technicznym.

W 2020r. w grupie **zakładów rehabilitacji leczniczej** znajdowało się 9 podmiotów, wykonujących działalność leczniczą. W porównaniu z rokiem poprzednim ogólna liczba obiektów tej grupy pozostała bez zmian.

W roku 2020 przeprowadzono 1 kontrolę interwencyjną w zakładzie rehabilitacji leczniczej, podczas której nie stwierdzono nieprawidłowości w obiekcie. Do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu wpłynęła interwencja w sprawie niedostatecznego

przystosowania gabinetu rehabilitacji do świadczenia usług w trakcie trwania epidemii COVID-19. Kontrola sanitarna nie wykazała zaniedbań w świadczeniu usług rehabilitacyjnych. Po wykonaniu zabiegu następowała dezynfekcja stanowiska (wszystkich przedmiotów, z którymi pacjent miał kontakt w trakcie zabiegu, w tym łóżko do rehabilitacji, przybory i przyrządy do ćwiczeń, elementy urządzeń zabiegowych). Pacjent proszony był do boksu po uprzednim wykonaniu czynności dezynfekcyjnych stanowiska.

W 2020r. w grupie: **podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne – inne**, znajdowały się ogółem 22 obiekty, stanowiące: Gabinety Profilaktyki Szkolnej, Zespoły Pielęgniarek i Położnych bądź Ratownictwo Medyczne.

W roku 2020 w powyższych grupach kontroli nie przeprowadzono.

W 2020r. w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu, znajdowało się ogółem 116 placówek, wykonujących działalność leczniczą przez **praktyki zawodowe**. Szczegółowy podział tych podmiotów przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres nr 4. Liczba placówek leczniczych wykonujących przez praktyki zawodowe.

Spośród wszystkich praktyk zawodowych największy udział procentowy stanowiły: indywidualne, specjalistyczne praktyki lekarskie - 39%. Na 14% praktyk zawodowych wchodziły: inne praktyki zawodowe, do których zaklasyfikować możemy, m.in. salony optyczne z możliwością wykonania badania wzroku, laboratoria protetyczne, gabinety protetyki słuchu oraz gabinety rehabilitacyjne. Zaledwie 3% to grupowe praktyki lekarzy dentyków. Opisane zależności przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres nr 5. Procentowy udział praktyk zawodowych

Zestawienie działalności leczniczej, wykonywanej przez praktykę zawodową, wraz z liczbą placówek skontrolowanych przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 2. Praktyki zawodowe.

Typ placówki	Liczba placówek w ewidencji	Liczba skontrolowanych placówek	% skontrolowanych placówek
Indywidualne praktyki lekarskie ogółem	29	2	6,8
w tym indywidualne praktyki lekarzy dentyków	20	1	5
Indywidualne, specjalistyczne praktyki lekarskie ogółem	45	0	0
w tym indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentyków	5	0	0
Grupowe praktyki lekarskie ogółem	3	0	0
w tym grupowe praktyki lekarzy dentyków	3	0	0
Indywidualne, specjalistyczne, grupowe praktyki pielęgniarek	22	0	0
Inne	17	0	0
Ogółem	117	2	1,7

W 2020r. w grupie **indywidualnych praktyk lekarskich** znajdowało się 29 praktyk zawodowych, w tym 20 indywidualnych praktyk lekarzy dentystów.

W 2020 roku skontrolowano 2 indywidualne praktyki lekarskie, w tym:

- 1 w ramach nadzoru bieżącego w Sekcji Epidemiologii,
- 1 podmiot przez pracowników Sekcji Higieny Komunalnej (podmiot ten świadczy również usługi z zakresu medycyny estetycznej).

Przeprowadzono łącznie 2 kontrole obiektów tej grupy, 2 odbyły się zgodnie z harmonogramem, w ramach bieżącego nadzoru. Pomieszczenia wszystkich skontrolowanych obiektów utrzymane były w dobrym stanie sanitarnym i technicznym. Podczas kontroli nieprawidłowości nie stwierdzono.

W 2020r. w grupie **indywidualnych specjalistycznych praktyk lekarskich**, znajdowało się ogółem 45 praktyk zawodowych, w tym 5 indywidualnych specjalistycznych praktyk lekarzy dentystów. W roku 2020 działalność leczniczą zakończył 1 obiekt z grupy zawodowej – indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie.

W roku 2020 w powyższych grupach kontroli nie przeprowadzono.

W ewidencji na 2020r., w **grupowych praktykach lekarskich**, znajdowały się 3 praktyki zawodowe, w tym 3 grupowe praktyki lekarzy dentystów.

W pozostałych grupach, tj.:

- **indywidualne praktyki pielęgniarek** - znajdowało się 15 podmiotów,
- **indywidualne specjalistyczne praktyki pielęgniarek** - znajdowało się 5 podmiotów,
- **grupowe praktyki pielęgniarek** - znajdowały się 2 obiekty,
- **praktyka zawodowa – inne** - znajdowało się 17 podmiotów.

W roku 2020 w powyższych grupach kontroli nie przeprowadzono.

W 2020r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu nie wydał decyzji administracyjnych, obciążających strony postępowania.

5. Podsumowanie

1. Skontrolowane placówki utrzymane były w czystości, w dobrym stanie sanitarno-technicznym.
2. Obiekty wykonujące działalność leczniczą posiadały opracowane i wdrożone procedury: dezynfekcji rąk, dezynfekcji powierzchni, postępowania z bielizną oraz postępowania z odpadami medycznymi.
3. We wszystkich skontrolowanych podmiotach przestrzegane były zapisy ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.
4. Wszystkie skontrolowane pod względem sanitarno-technicznym obiekty spełniają wymogi rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. poz. 595).
5. Większość podmiotów leczniczych charakteryzuje się przestronnością i dużą przestrzenią użytkową, nowoczesnym usytuowaniem pomieszczeń i sprzętu.

JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

1. Wprowadzenie

W roku 2020 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu sprawował nadzór nad jakością wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi produkowanej przez przedsiębiorstwa wodociągowe na podstawie ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. 2021r.,poz. 162), ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2020r. poz. 2028). Badania jakości wody wykonywane były przez laboratoria Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Wymagania dotyczące jakości wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi określone są w obowiązującym *rozporządzeniu* Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 2294).

2. Zaopatrzenie ludności w wodę

Obszar powiatu gostyńskiego jest zaopatrywany w wodę przeznaczoną do spożycia produkowaną przez łącznie 33 wodociągi z 34 znajdujących się w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu. Wszystkie wodociągi zasilane są wodą z ujęć podziemnych, które charakteryzują się stałym składem fizyko-chemicznym. W procesach uzdatniania wody ujmowanej z ujęć głębinowych wykorzystywane są tradycyjne metody opierające się na napowietrzaniu i filtracji. Każdy z ewidencjonowanych wodociągów pracuje w oparciu o jedno ujęcie, które stanowi jedna lub kilka studni, eksploatowanych naprzemiennie lub jednocześnie. Ujęcia wód głębinowych są odpowiednio chronione poprzez zabezpieczenie studni przed dostępem osób trzecich. Ponadto ustanowione są strefy ochrony sanitarnej ujęć wody, które są oznakowane tablicami informacyjnymi. Przedsiębiorstwa wodociągowe regularnie poddają przeglądowi oraz konserwacji urządzenia wodne wraz z siecią dystrybucyjną. Ponadto urządzenia wodne są poddawane modernizacjom i ulepszeniom wraz z postępem technologicznym. W celu utrzymania odpowiedniej jakości wody po zakończonych pracach modernizacyjnych każdorazowo sieć dystrybucyjna podlega płukaniu i krótkotrwałemu chlorowaniu celem uniknięcia jej wtórnego zanieczyszczenia.

W 2020 roku skontrolowano wszystkie ujęcia wody (stan sanitarno-techniczny wszystkich studni). Podczas kontroli nie stwierdzono źródeł zanieczyszczeń mogących wpływać na pogorszenie jakości wody. Podział wodociągów ewidencjonowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu ze względu na ilość produkowanej wody przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 1. Podział wodociągów ze względu na ilość produkowanej wody w m³/dobę.

<i>wodociągi o produkcji wody m³/d</i>	<i>liczba wodociągów wg ewidencji</i>	<i>liczba skontrolowanych wodociągów</i>	<i>udział w zaopatrzeniu ludności powiatu [%]</i>
<i>≤ 100</i>	3	3	1,0
<i>101 - 1 000</i>	25	25	53,6
<i>1001 - 10 000</i>	2	2	41,0
<i>Inne podmioty zaopatrujące w wodę</i>	4	4	4,4

W tabeli ujęto urządzenia wodociągowe zarządzane przez przedsiębiorstwa wodociągowe oraz inne podmioty, tj. zakłady spożywcze posiadające własne ujęcia, które produkują wodę na potrzeby produkcji oraz zaopatrują ludność w wodę.

W roku 2020 pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu znajdowały się ogółem 34 wodociągi, zlokalizowane na terenie 7 gmin powiatu gostyńskiego:

- 30 publicznych,
- 4 inne podmioty zaopatrujące w wodę:
 - wodociąg zakładu Pudliszki Sp. z o.o.
 - wodociąg Stefanowo DANKO Hodowla Roślin Spółka z o.o. Zakład Nasiennie-Rolny Szelejewo
 - 1 lokalny wodociąg Spółdzielni Mleczarskiej w Gostyniu,
 - 1 lokalny Ardagh Glass S.A., niestanowiący zaopatrzenia mieszkańców w wodę do spożycia.

Gminy znajdujące się na granicy powiatu, tj. gmina Pogorzela oraz gmina Poniec częściowo były zaopatrywane w wodę przez wodociągi, których ujęcia mieszczą się na terenie powiatu krotoszyńskiego i leszczyńskiego. Jakość wody z wodociągów poddawana była systematycznej kontroli prowadzonej zarówno przez Powiatowego Państwowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu, jak i przez przedsiębiorstwa wodociągowe. Zakres badań jakości wody był zgodny z zakresem określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 2294). Badania jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w zakresie monitoringu parametrów grupy A, grupy B oraz w ramach nadzoru sanitarnego wykonywane były w akredytowanych laboratoriach Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Poznaniu oraz w Lesznie. Badania wody wykonywane przez producentów wody w ramach kontroli wewnętrznej prowadzone były w laboratoriach zewnętrznych o udokumentowanym systemie jakości badań, zatwierdzonym przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej. W ewidencji wodociągów powiatu gostyńskiego znajdują się 2 wodociągi objęte raportowaniem do Komisji Europejskiej. Wodociągi te podlegały raportowaniu ze względu na dużą produkcję wody tj. 1000 m³/dobę i więcej, dużą liczbę zaopatrywanej ludności tj. powyżej 5000 osób. Były to:

- wodociąg publiczny Gostyń,
- wodociąg publiczny Drzewce.

W roku 2020 w ramach monitoringu jakości wody prowadzonej przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej pobrano do badań 203 próbek wody do spożycia, natomiast w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez przedsiębiorstwa wodociągowe 270 próbek wody. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, woda jest w pełni bezpieczna dla zdrowia, jeśli spełnia określone w nim wymagania. Sporadycznie występowały w wodzie zanieczyszczenia mikrobiologiczne w postaci pojedynczych bakterii wskaźnikowych – bakterii grupy coli. W przypadku pojawienia się zanieczyszczeń bakteriologicznych, przedsiębiorstwa wodociągowe podejmowały natychmiastowe działania mające na celu ich wyeliminowanie. Najczęściej było to płukanie oraz krótkotrwałe chlorowanie urządzeń i sieci. Odnotowano również sporadycznie podwyższenie stężenia manganu oraz żelaza – co było skutkiem awarii i/lub prowadzonych prac remontowo-modernizacyjnych. Sytuacje te nie zagrażały zdrowiu konsumenta, a producenci po wykonaniu działań doprowadzili wodę do należytej jakości, tym samym zanieczyszczenia te miały charakter krótkotrwały.

3. Wodociągi

Kontroli poddano wszystkie wodociągi znajdujące się w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu – zarówno publiczne, jak i wodociągi

produkujące wodę głównie dla celów produkcyjnych, a będące również źródłem zaopatrzenia ludności w wodę.

Kontroli poddano także wodociąg lokalny zakładu Ardagh Glass S.A. w Gostyniu, który produkuje wodę wyłącznie na potrzeby technologiczne obiektu.

3. 1. Wodociągi o produkcji < 100 m³/d

W tej grupie znajduje się 3 wodociągów zewidencjonowanych przez Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu:

- Wodociąg publiczny Ostrowo,
- Wodociąg publiczny Karzec,
- Wodociąg publiczny Brzezie.

Podczas kontroli wszystkich wodociągów należących do tej grupy nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno – higienicznego i sanitarno – technicznego.

Ponadto w 2020 roku na Stacjach Uzdatniania Wody w:

- Karcu - w celu oczyszczania zasilanego układu dystrybucji wody z nagromadzonych osadów i złogów korozyjnych zlokalizowanych na rurociągach stosowano preparat SeaQuest.

Zdjęcie nr 1. Stacja Uzdatniania Wody Karzec

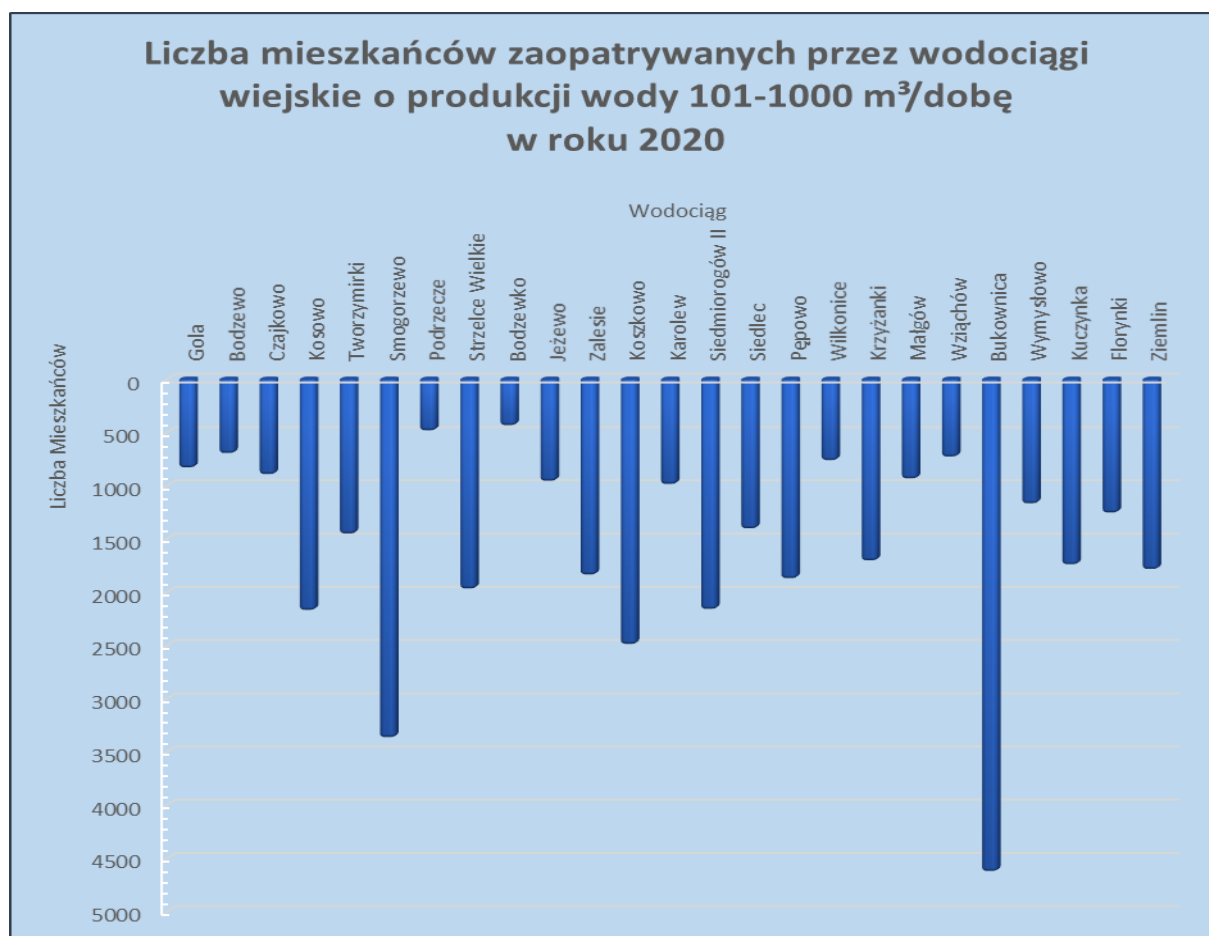

Autor: Międzygminny Związek Wodociągów i Kanalizacji w Strzelcach Wielkich, Strzelce Wielkie 43, 63-820 Piaski.

3. 2. Wodociągi o produkcji 101 – 1 000 m³/d

Wodociągi o tej produkcji stanowią w większości źródło zaopatrzenia w wodę ludności na terenie powiatu gostyńskiego. W grupie tej znajduje się 25 wodociągów. Należą do nich wodociągi wiejskie, zlokalizowane w miejscowościach: Bodzewko, Bodzewo, Smogorzewo, Podrzecze, Strzelce Wielkie, Czajkowo, Gola, Kosowo, Tworzymirki, Zalesie, Jezewo, Koszkowo, Karolew, Siedmiorogów II, Siedlec, Pępowo, Krzyżanki, Wilkonice, Małgów, Wziąchów, Bukownica, Kuczynka, Wymysłowo, Florynki, Ziemiń. W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi skontrolowano wszystkie wodociągi należące do tej grupy. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno – higienicznego i sanitarno – technicznego. Najwięcej mieszkańców powiatu gostyńskiego w tej grupie produkcyjnej zaopatrują wodociągi publiczne: Bukownica, Smogorzewo oraz Koszkowo.

Wykres nr 1. Liczba mieszkańców zaopatrywanych przez wodociągi wiejskie o produkcji wody 101-1000 m³/dobę w roku 2020.

Przedsiębiorstwa wodociągowe w roku 2020 przeprowadziły prace remontowo – modernizacyjne, które dotyczyły następujących wodociągów:

- Wodociąg publiczny Strzelce Wielkie – prace modernizacyjne na terenie Stacji Uzdatniania Wody w Strzelcach Wielkich, w tym wymiana wszystkich urządzeń uzdatniających wodę (wymiana 4 filtrów). Wymieniona orurowania zbiorników retencyjnych oraz wykonanie nowego zasilania urządzeń uzdatniających.
- Wodociąg publiczny Bodzewo - wymieniono orurowanie w studni Nr 1.
- Wodociąg publiczny Bodzewko - wymiana pompy w studni Nr 2 wraz z całym orurowaniem.
- Wodociąg publiczny Jeżewo - wykonano prace remontowe polegające na wymianie złóż filtracyjnych.
- Wodociąg publiczny Koszkowo - wykonano prace remontowo-naprawcze przy zbiornikach wody czystej – nowa betonowa obudowa przy każdym z trzech włączów.

W przypadku wodociągu publicznego w Wilkonicach, w celu oczyszczania zasilanego układu dystrybucji wody z nagromadzonych osadów i złogów korozyjnych zlokalizowanych na rurociągach stosowano preparat SeaQuest.

Zdjęcie Nr 2. Stacja Uzdatniania Wody Wymysłowo

Autor: Międzygminny Związek Wodociągów i Kanalizacji w Strzelcach Wielkich, Strzelce Wielkie 43, 63-820 Piaski.

3. 3. Wodociągi o produkcji 1 001 - 10 000 m³/d

W grupie tej znajdują się 2 wodociągi. Należą do nich:

- wodociąg publiczny w Gostyniu,
- wodociąg publiczny w Drzewcach.

Wodociągiem o największej produkcji w powiecie jest wodociąg publiczny w Gostyniu. Zaopatruje on w wodę mieszkańców miasta Gostynia oraz okolicznych wiosek: Dusiny, Bogusławek, Ziółkowa, Krajewic, Brzezia oraz strefę gospodarczą – co stanowi ponad ¼ ogółu ludności powiatu gostyńskiego.

Wodociąg publiczny Drzewce należy do tej grupy wodociągów z racji dużej produkcji wody w m³/dobę oraz liczby ludności jaką zaopatruje. Wodociąg ten dostarcza wodę mieszkańcom Drzewiec, Czarkowa, Żytowiecka, Rokosowa, Łęki Małej, Łęki Wielkiej, Franciszkowa, Kopania, Maciejewa, Grodziska, Teodozewa, Bączylasu, Śmiłowa, Bogdanek, Wydawy, Dzieczyny, Dzieczynki oraz miasto Poniec.

Podczas przeprowadzonych kontroli sanitarnych stacji uzdatniania wody oraz ujęć wodnych wszystkich wodociągów nie stwierdzono nieprawidłowości.

W roku 2020 Gminny Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Poniecu z/s w Drzewcach prowadził prace remontowo-modernizacyjne na terenie Stacji Uzdatniania wody w Drzewcach, polegające na wymianie orurowania zbiorników ze złożami filtrującymi. W przypadku wodociągu publicznego w Drzewcach stosuje się preparat SeaQuest - środek przeznaczony do zapobiegania procesom korozji i powstawaniu osadów oraz do usuwania osadów w sieci wodociągowej.

3. 4. Wodociągi nie będące źródłem zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu znajdują się 4 wodociągi zaklasyfikowane do grupy innych podmiotów zaopatrujących w wodę, które produkują wodę głównie dla celów produkcyjnych zakładów, tj.:

- wodociąg Spółdzielni Mleczarskiej, produkujący wodę w głównej mierze na cele produkcyjne zakładu oraz na cele higieniczno-sanitarne pracowników (około 450 osób), a ponadto wodociąg ten dostarcza wodę dla około 60 mieszkańców bloków przy ul. Wielkopolskiej w Gostyniu;

- wodociąg Zakładowy Pudliszki, produkujący wodę na cele produkcyjne Zakładu Pudliszki Sp. z o.o., zasila też oczyszczalnię ścieków w Rokosowie oraz zaopatruje w wodę mieszkańców Pudliszek;
- wodociąg Stefanowo, produkujący wodę na cele produkcyjne DANKO Hodowla Roślin Spółka z o. o. Zakład Nasiennie-Rolny Szelejewo oraz zaopatruje w wodę mieszkańców miejscowości: Szelejewo Drugie, Stefanowo, Bielawy Szelejewskie, Anteczków, część Szelejewa Pierwszego;
- wodociąg lokalny zakładu Ardagh Glass S.A. w Gostyniu, produkujący wodę wyłącznie na potrzeby produkcyjne zakładu oraz potrzeby higieniczno-sanitarne pracowników.

Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w stanie sanitarno-technicznym urządzeń, a produkowana przez te wodociągi woda jest dobrej jakości zdrowotnej - co potwierdzają analizy laboratoryjne.

4. Podsumowanie

Mieszkańcy powiatu gostyńskiego zaopatrywani są w wodę wodociągową, która spełnia wymagania pod względem bakteriologicznym i fizyko-chemicznym, stawiane wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 2294), co oznacza, że woda z wodociągów powiatu gostyńskiego jest bezpieczna dla zdrowia konsumentów.

WARUNKI SANITARNO - HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

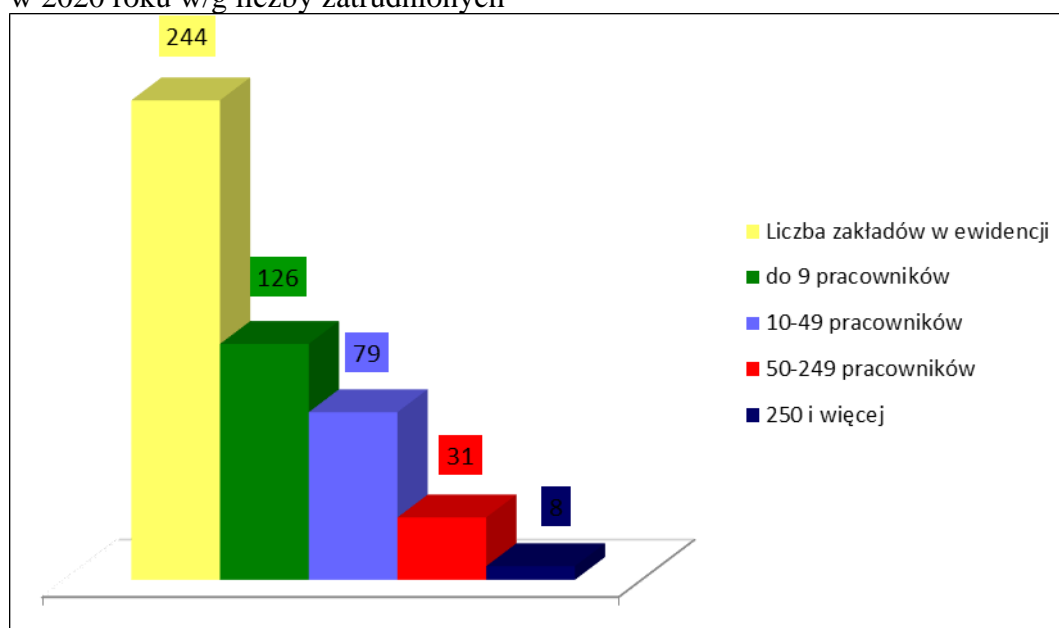
1. Działalność kontrolna w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego

W zakresie higieny pracy w 2020 roku obejmowano ewidencją 244 zakłady pracy, zatrudniających ogółem 9911 pracowników, z czego największa liczba zatrudnionych jest w następujących profilach działalności:

- produkcja części do pojazdów samochodowych (PKD 29) – 2566 zatrudnionych,
- produkcja artykułów spożywczych (PKD 10) – 1730 zatrudnionych,
- produkcja wyrobów z papieru (PKD 17) – 1002 zatrudnionych.

Największą liczbę nadzorowanych przedsiębiorstw stanowiły nadal zakłady małe, zatrudniające do 49 pracowników – 84% wszystkich zakładów objętych nadzorem. Duże przedsiębiorstwa zatrudniające powyżej 250 pracowników, stanowiły 3,3 % ogółu. Były to zakłady produkujące żywność i opakowania do żywności, filtry dla motoryzacji, rury i kształtki kanalizacyjne z PCV i polipropylenu, a także produkujące tekturę, wielobarwne opakowania kartonowe oraz wyroby ze szkła.

Wykres nr 1. Struktura podmiotów gospodarczych w ewidencji pionu higieny pracy w 2020 roku w/g liczby zatrudnionych

1. 1. Kontrole w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego

Realizowano nadzór nad zakładami pracy dotyczący warunków zdrowotnych środowiska pracy, a w szczególności zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych i innych związanych z warunkami pracy, w tym COVID-19, tj. ograniczanie zagrożeń zawodowych w przemyśle drzewnym, metalowym oraz spożywczym prowadzone w ramach Wielkopolskiej Strategii Ograniczania

Zagrożeń Zawodowych w latach 2013-2020.

Kontynuowano też programy dotyczące przygotowania pracodawców pod kątem przestrzegania przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy podczas prac związanych z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest w ramach rządowego „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009–2032”.

Prowadzono działania dotyczące środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych (przeciwdziałanie wprowadzania do obrotu i wytwarzania środków zastępczych, działania profilaktyczne oraz współpraca z innymi jednostkami w aspekcie podnoszenia wiedzy i świadomości społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych i możliwości zapobiegania skutkom ich spożycia). Dokonywano oceny realizacji wymogów dotyczących wprowadzania do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin, produktów biobójczych, prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3 oraz stosowania ich w działalności zawodowej.

W 2020 roku przeprowadzono 22 kontrole w 21 zakładach pracy, w których zatrudnionych było łącznie 9911 pracowników.

Zakres przeprowadzonych kontroli obejmował m.in.:

- nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami – 11 kontroli w obiektach stosujących chemikalia, 5 kontroli w obiektach zajmujących się obrotem substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, 2 kontrole dalszych użytkowników – formulatorów,
- nadzór w zakresie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy – 2 kontrole,

- nadzór nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3 – 3 kontrole,
- nadzór nad czynnikami biologicznymi w środowisku pracy – 3 kontrole,
- nadzór nad produktami biobójczymi – 3 kontrole.

Przeprowadzono też kontrole polegające na ocenie realizacji ogólnych wymogów bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach, a także kontrole interwencyjne.

Przeprowadzono również kontrole w zakresie przestrzegania wymagań określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii związanej z wirusem SARS-CoV-2. Tematyka ta była realizowana zarówno podczas kontroli przeprowadzanych w ramach nadzoru bieżącego, jak również w trakcie kontroli interwencyjnych, w związku z otrzymanymi sygnałami od klientów, a także w ramach akcji, będących konsekwencją wytycznych otrzymywanych od Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Pracownik do Spraw Higieny Pracy przeprowadził dodatkowo 28 kontroli wyłącznie o tematyce związanej z występowaniem w kraju pandemii i obowiązujących nakazach i ograniczeniach.

Ponadto, w ramach realizacji Programu Ograniczania Następstw Palenia Tytoniu, podczas kontroli w zakładach pracy wypełniano „Kwestionariusz do oceny przestrzegania przepisów ustawy z dnia 9 listopada 1995 roku o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych”. Podczas przeprowadzania czynności kontrolnych uzyskano 17 ocen, które wskazywały na fakt, że we wszystkich zakładach przestrzegano zakazu palenia tytoniu oraz e-papierosów.

1. 2. Narażenie na czynniki szkodliwe dla zdrowia

W skontrolowanych w 2020 roku 21 zakładach pracy na terenie powiatu gostyńskiego

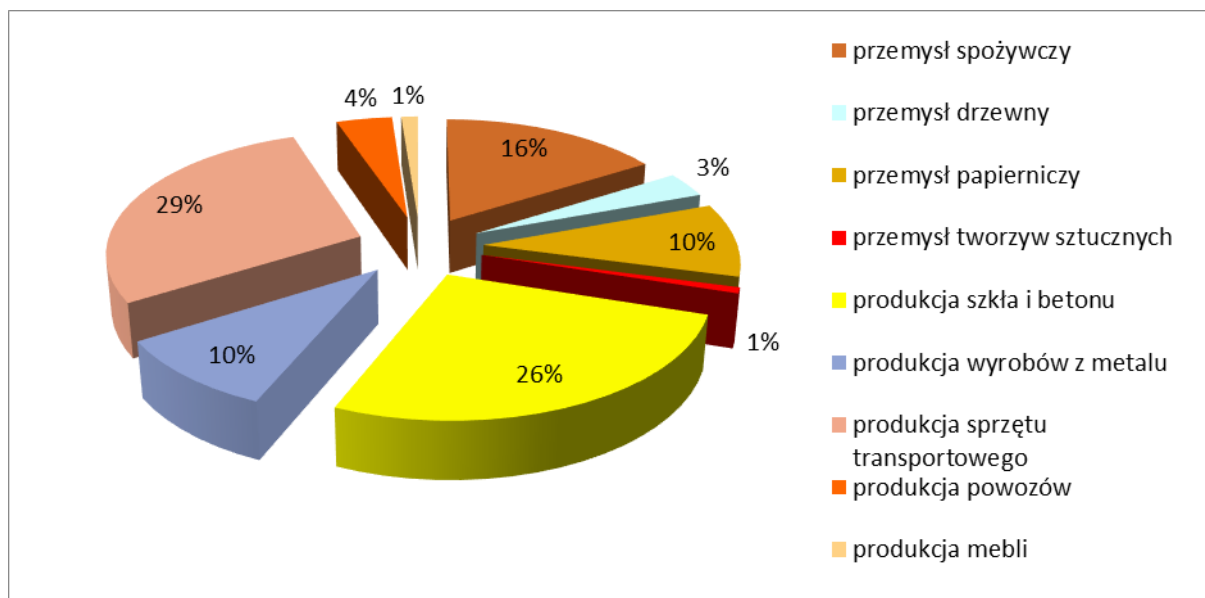
stwierdzono przekroczenia najwyższych dopuszczalnych natężeń (NDN) i najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) czynników szkodliwych dla zdrowia w 6 zakładach pracy.

Przekroczenia NDS i NDN odnotowane w 2020 r. dotyczyły branż o następującym profilu produkcji:

- produkcja żywności – 1 zakład,
- produkcja wyrobów z papieru - 1 zakład,
- produkcja metalowych wyrobów gotowych (PKD 25) – 1 zakład,

- produkcja filtrów powietrza (PKD 29) – 1 zakład,
- produkcja wyrobów z drewna (PKD 32) – 2 zakłady.

Wykres nr 2. Narażenie pracowników powiatu gostyńskiego na czynniki szkodliwe w środowisku pracy w/g profilu produkcji

Działania organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie higieny pracy ukierunkowane były na wyegzekwowanie od pracodawców poprawy warunków pracy, m.in. poprzez podjęcie działań mających na celu obniżenie stężeń i natężeń czynników szkodliwych na stanowiskach pracy.

Pracodawcy zobligowani byli również do opracowania, a następnie wdrażania w życie programów działań organizacyjno-technicznych, zmierzających do obniżenia poziomu hałasu. Podczas kontroli zwracano uwagę, czy ujęte w w/w planach działania zostają wdrażane.

Podczas przeprowadzanych kontroli stwierdzano, iż pracodawcy podejmowali różnego rodzaju działania techniczne oraz organizacyjne w celu ograniczenia narażenia pracowników np. wymieniali park maszynowy, wprowadzali automatyzację i hermetyzację procesów produkcyjnych, instalowali nowe systemy ochron zbiorowych (tj. wentylacje miejscowe lub wyciągi stanowiskowe).

Często jednak podjęcie takich działań technicznych jest niemożliwe z powodów ekonomicznych lub braku takich technologii, dlatego też w takich przypadkach egzekwowano stosowanie odpowiednich rozwiązań organizacyjnych ograniczających narażenie pracowników, właściwej profilaktyki medycznej oraz konieczności wyposażenia pracowników w środki ochrony indywidualnej (ochronniki słuchu atestowane, dobrane do wielkości charakteryzujących wielkości hałasu stwierdzanego na danym stanowisku pracy czy

odpowiednie ochrony dróg oddechowych), zwracano uwagę na konieczność stosowania tych ochron przez pracowników.

Ponadto, pracodawców zobowiązywano do systematycznego przeprowadzania pomiarów środowiska pracy. Prowadzony monitoring badań omówionych wyżej zagrożeń zawodowych pozwala na bieżącą identyfikację tych czynników szkodliwych dla zdrowia oraz ocenę stopnia narażenia.

1. 3. Postępowanie administracyjne

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu w 2020 roku wydał jedną decyzję administracyjną wynikającą z zadań z nadzoru bieżącego. W decyzji tej nałożono obowiązki, które dotyczyły m.in.: przeprowadzenia aktualnych pomiarów w zakresie stężenia czynników chemicznych. W wyniku przeprowadzonej kontroli sprawdzającej stwierdzono wykonanie nałożonego obowiązku.

1. 4. Nadzór nad czynnikami rakotwórczymi i mutagennymi w środowisku pracy

Przedmiotem nadzoru były zakłady, w których występuje narażenie pracowników na czynniki rakotwórcze lub mutagenne obecne w środowisku pracy. Na terenie powiatu gostyńskiego funkcjonuje 21 zakładów, w których występuje ekspozycja pracowników na czynnik rakotwórczy: benzynę silnikową, prace związane z narażeniem na pył drewna twardego, prace związane z narażeniem na krzemionkę krystaliczną - frakcję respirabilną, a także nikiel, dichromian VI potasu, paliwo do silnika Diesla.

W 2020 roku stwierdzono, iż w ekspozycji na czynniki rakotwórcze zatrudnionych było 12 osób, w tym na:

- benzynę silnikową 10 osób,
- prace związane z narażeniem na krzemionkę krystaliczną – 2 osoby.

Podczas kontroli zwracano uwagę na bezpieczeństwo i higienę pracy pracowników, wyposażenie w odpowiednie środki ochrony indywidualnej, odzież i obuwie robocze, jak również opracowanie oceny ryzyka zawodowego dla pracowników zatrudnionych w kontakcie z tymi czynnikami.

W 2020 roku w żadnym zakładzie na terenie powiatu gostyńskiego nie stwierdzono występowania czynnika rakotwórczego w ponadnormatywnych ilościach.

1. 5. Nadzór nad szkodliwymi czynnikami biologicznymi

Zagadnieniem, które także było realizowane jest nadzór nad pracownikami potencjalnie ekspozowanymi na szkodliwe czynniki biologiczne w środowisku pracy.

W ewidencji pionu Higieny Pracy znajduje się 40 zakładów, w których nadzór nad tymi czynnikami monitorowany jest wśród najbardziej narażonych grup zawodowych, do których należą: pracownicy zatrudnieni w podmiotach leczniczych, laboratoriach diagnostycznych, zakładach gospodarki odpadami, oczyszczalni ścieków, rolnictwie i leśnictwie.

W ramach nadzoru nad czynnikami biologicznymi skontrolowano 3 zakłady, w których na działanie szkodliwych czynników biologicznych potencjalnie ekspozowane było

55 osób (pracownicy zatrudnieni przy produkcji żywności, pracownicy zatrudnieni w rolnictwie).

Przeprowadzone kontrole wykazały, iż pracodawcy podejmują szereg działań profilaktycznych zmniejszających narażenie pracowników m.in. zapewniają środki ochrony indywidualnej, środki do odkażania skóry, opracowują procedury i instrukcje bezpiecznego postępowania z szkodliwymi czynnikami biologicznymi.

Ponadto w związku z zaistniałą w kraju sytuacją epidemiologiczną związaną z pandemią koronawirusa, pracownik zatrudniony na Stanowisku Pracy do Spraw Higieny Pracy, w trakcie roku realizował również zadania prewencyjne w celu ograniczenia ryzyka związanego z narażeniem mieszkańców powiatu gostyńskiego na czynnik biologiczny, SARS-CoV-2. Działania ukierunkowane były na pomoc na rzecz społeczeństwa, a mianowicie: przeprowadzanie wywiadów epidemiologicznych, pisanie decyzji związanych z odbywaniem kwarantanny, pisanie i wydawanie zaświadczeń, uzupełnianie tabel i rejestrów, całodobowa praca z telefonem alarmowym, współpraca z innymi stacjami powiatowymi polegająca na przykazywaniu aktualnych danych, wprowadzanie danych do bazy EWP, praca w systemie SEPIS, współpraca ze służbami BHP w zakładach pracy na terenie powiatu gostyńskiego w zakresie szybkiego reagowania i kierowaniu na kwarantannę pracowników mających kontakt z osobami chorymi na COVID-19. Nawiązano też współpracę z pracodawcami zatrudniającymi powyżej 50 osób. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu zwrócił się z prośbą o przekazanie danych, dotyczących działań podjętych w firmach w kierunku zabezpieczenia przeciwepidemicznego, wskazując jednocześnie, iż to pracodawca ponosi odpowiedzialność za stan bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładzie i jest obowiązany chronić życie i zdrowie pracowników. Jednocześnie przekazano linki do stron internetowych Ministra Zdrowia oraz Głównego Inspektora Sanitarnego, gdzie znajdują się najświeższe informacje w związku z występowaniem koronawirusa w Polsce, zachęcając do regularnego śledzenia wskazanych stron internetowych. Przekazano też opracowaną „Rekomendację Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu dla zakładów pracy w związku z potencjalnym ryzykiem zakażenia koronawirusem opracowaną na podstawie zaleceń Ministerstwa Rozwoju we współpracy z Głównym Inspektorem Sanitarnym”. Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu zwrócił się z prośbą o wyznaczenie w firmie koordynatora, który będzie pozostawał w kontakcie z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym

w Gostyniu i prześle informacje o aktualnej sytuacji panującej w miejscu pracy i podejmowanych nowych, bieżących działaniach zapobiegawczych.

1. 6. Nadzór nad substancjami i mieszaninami chemicznymi

W 2020 roku na terenie powiatu gostyńskiego funkcjonowało:

- 6 dalszych użytkowników – formulatorów (formulatorzy to dalsi użytkownicy, którzy produkują mieszaniny i zwykle dostarczają je dalej w ramach łańcucha dostaw lub bezpośrednio konsumentom),
- 24 dystrybutorów substancji chemicznych i ich mieszanin (dystrybutorzy to podmioty, które magazynują oraz wprowadzają do obrotu substancje chemiczne w postaci własnej lub jako składnik mieszaniny),
- 92 dalszych użytkowników - stosujących w działalności zawodowej substancje i ich mieszaniny (stosujący to podmiot, który używa substancji w jej postaci własnej lub jako składnika mieszaniny).

Taki podział podmiotów wprowadziło Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (*REACH*) przyjęte w celu lepszej ochrony środowiska i zdrowia człowieka przed zagrożeniami, jakie mogą stanowić substancje chemiczne, przy jednoczesnym zwiększeniu konkurencyjności unijnego sektora chemikaliów, a mianowicie nadzorem nad wprowadzaniem do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin, produktów biobójczych, prekursorów narkotyków kategorii 2

i 3 oraz stosowaniem ich w działalności zawodowej, w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach, ustawy o produktach biobójczych, ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii przeprowadzono łącznie 18 kontroli, w tym:

- 11 kontroli w miejscach stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin, 5 kontroli w miejscach wprowadzania do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin oraz
- 2 kontrole u dalszych użytkowników (formulatorów).

Przeprowadzono również 3 kontrole w ramach nadzoru nad prekursorami narkotyków oraz 3 kontroli dotyczących nadzoru nad produktami biobójczymi.

Podczas monitoringu zakładów zwracano uwagę na przestrzeganie przepisów ustawy z dnia 25 lutego 2011r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz.U. z 2020 roku, poz. 2289) oraz rozporządzeń wykonawczych do ww. ustawy. Egzekwowano obowiązek posiadania spisu stosowanych i produkowanych substancji i mieszanin chemicznych oraz aktualnych kart charakterystyki, wprowadzania do obrotu prawidłowo oznakowanych produktów, prawidłowego oznakowania magazynów, rurociągów i miejsc przechowywania chemikaliów. Informowano i przypominano również o przestrzeganiu przepisów rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 (REACH) oraz rozporządzenia (WE) nr 1272/2008 (CLP). Podczas monitoringu zakładów zwracano również uwagę na przestrzeganie przepisów ustawy z dnia 9 października 2015r. o produktach biobójczych (Dz. U. z 2021, poz.24). W ramach nadzoru bieżącego prowadzono kontrole w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych głównie pod kątem obecności substancji czynnych, które nie mogą wchodzić w ich skład.

2. Choroby zawodowe

W związku z wykonywaną pracą mogą pojawić się u pracownika schorzenia, które jeśli są ujęte w wykazie chorób zawodowych mogą być uznane za chorobę zawodową.

W 2020 roku do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu wpłynęły 3 zgłoszenia, dotyczące podejrzenia choroby zawodowej. Prowadzone postępowania odnosiły się do boreliozy, alergicznego kontaktowego zapalenie skóry, przewlekłej choroby narządu głosu związanej z nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat: niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głośni i trwałą dysfonią.

W wyniku przeprowadzonych postępowań wyjaśniających i administracyjnych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu wydał 2 decyzje administracyjne dotyczące stwierdzenia choroby zawodowej - przewlekłej choroby narządu głosu związanej z nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat: niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głośni i trwałą dysfonią oraz alergicznego kontaktowego zapalenie skóry.

W 2020 roku nie wydano decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

Tabela nr 1. Choroby zawodowe na terenie powiatu gostyńskiego stwierdzane w latach 2016 – 2020

Nr choroby zawodowej wg wykazu	Rodzaj choroby zawodowej	Liczba chorób zawodowych w latach				
		2016	2017	2018	2019	2020
7	Zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych	0	0	0	1	0
15	Przewlekłe choroby narządu głosu	1	2	1	1	1
18	Alergiczne kontaktowe zapalenie skóry	0	0	0	0	1
21	Ubytek słuchu	1	0	0	0	0
Razem		2	2	1	2	2

Liczbę i rodzaj chorób zawodowych stwierdzanych na terenie powiatu gostyńskiego w latach 2016 – 2020 zestawiono w tabeli powyżej.

3. Nadzór nad środkami zastępczymi

Realizowane są także działania związane z przeciwdziałaniem zagrożeniom życia lub zdrowia ludzkiego stwarzanym przez środki zastępcze „dopalacze”.

W 2020 roku na terenie powiatu gostyńskiego nie zlokalizowano podmiotów wytwarzających i wprowadzających do obrotu środki zastępcze.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu nie otrzymał też od innych służb informacji dotyczących „dopalaczy”, które wskazywałyby na konieczność podjęcia postępowania w tym zakresie.

W ramach działalności profilaktycznej dla społeczności powiatu gostyńskiego na tablicy informacyjnej w holu Powiatowej Stacji Sanitarno–Epidemiologicznej w Gostyniu zamieszczona była informacja nt. zagrożeń wynikających z zażywania środków zastępczych.

Ponadto na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno–Epidemiologicznej w Gostyniu zamieszczona była informacja z zakresu substancji o działaniu psychoaktywnym, mająca na celu uświadomienie młodzieży oraz rodzicom zagrożeń wynikających z zażywania środków zastępczych – „dopalaczy” (ulotki „STOP DOPALACZOM”, adresy stron internetowych dotyczących środków zastępczych oraz telefony zaufania - infolinie).

4. Podsumowanie

W wyniku podejmowanych w 2020 roku działań w zakresie prowadzonego nadzoru sanitarnego środowiska pracy na terenie powiatu gostyńskiego realizowano cel, którego zadaniem jest ochrona zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy, profilaktyka chorób zawodowych i higiena miejsc pracy. Należy stwierdzić, iż:

1. Działalność kontrolna Państwowej Inspekcji Sanitarnej pionu higieny pracy w 2020 roku wykazała, iż liczba podmiotów gospodarczych objętych ewidencją Stacji wzrosła tylko o jeden. Zarejestrowano 244 zakłady pracy (w 2019 – 243). Największą liczbę nadzorowanych przedsiębiorstw stanowiły nadal zakłady małe, zatrudniające do 49 pracowników – 84% wszystkich zakładów objętych nadzorem. Duże przedsiębiorstwa zatrudniające powyżej 250 pracowników, stanowiły 3,3 % ogółu.
2. Wzrosła też liczba zatrudnionych pracowników na terenie powiatu gostyńskiego o 256 osób (w 2019 roku – 9 655 pracowników, zaś w 2020 – 9911 pracowników).
3. Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w kontrolowanych zakładach pracy stanowiły nieaktualne pomiary czynników szkodliwych występujących na stanowiskach pracy w środowisku pracy albo ich brak. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu wydał 1 decyzję administracyjną nakazującą pracodawcom usunięcie stwierdzanych nieprawidłowości.
4. Na terenie powiatu gostyńskiego w warunkach przekroczonych norm czynników szkodliwych zatrudnionych było 966 osób w 40 zakładach pracy. W stosunku do roku poprzedniego wzrosła liczba pracowników pracujących w narażeniu na ponadnormatywną wartość czynników szkodliwych (w 2019 roku – 885 pracowników). Podobnie jak w latach poprzednich, najpowszechniej występującym czynnikiem szkodliwym w nadzorowanych zakładach pracy był ponadnormatywny hałas, którego przekroczenie stwierdzono w 34 zakładach pracy. Często brak jest możliwości technicznych wyeliminowania ponadnormatywnych czynników szkodliwych w środowisku pracy. Pracodawcy wdrażają wtedy działania organizacyjne tj.: zaopatrują pracowników w środki ochrony indywidualnej dobrane do wielkości stwierdzanych przekroczeń, prowadzą rotację pracowników na stanowiskach pracy oraz organizują systematyczne szkolenia pracowników przez odpowiednie ośrodki szkoleniowe.
5. Zdecydowana większość podmiotów gospodarczych na terenie powiatu gostyńskiego podjęła w firmach szereg działań w kierunku zabezpieczenia przeciwepidemicznego

swoich pracowników, mając świadomość tego, że to pracodawca ponosi odpowiedzialność za stan bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładzie i jest obowiązany chronić życie i zdrowie pracowników. Firmy zatrudniające powyżej 50 pracowników na prośbę Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu wyznaczyły koordynatorów, którzy pozostawali w kontakcie z pracownikami Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Gostyniu i przekazywali informacje o aktualnej sytuacji panującej w miejscu pracy i podejmowanych bieżących działaniach zapobiegawczych.

6. W toku postępowań w sprawach chorób zawodowych obserwuje się utrzymującą się na podobnym poziomie liczbę stwierdzanych chorób zawodowych.
7. W 2020 roku na terenie powiatu gostyńskiego nie zlokalizowano podmiotów wytwarzających i wprowadzających do obrotu środki zastępcze.

WARUNKI SANITARNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO - WYCHOWAWCZYCH

1. Informacje wstępne

W roku 2020 na terenie powiatu gostyńskiego bieżącym nadzorem sanitarno – higienicznym objętych było 109 obiektów, w tym 80 placówek stałych oraz 29 placówek sezonowych (placówki zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży). Zakłady objęte stałym nadzorem, to przede wszystkim szkoły (podstawowe, zespoły szkół), przedszkola, a także żłobki, placówki z pobytem całodobowym, placówki wsparcia dziennego, placówki wychowania pozaszkolnego i inne zakłady:

- ✓ 5 żłobków, w tym 1 filia żłobka,
- ✓ 30 przedszkoli, w tym 1 filia przedszkola i 5 oddziałów przedszkolnych,
- ✓ 25 szkół podstawowych, w tym 1 filia szkoły podstawowej i 2 szkoły podstawowe filialne,
- ✓ 11 zespołów szkół, w tym 1 zespół specjalny,
- ✓ 3 placówki opiekuńczo – wychowawcze,
- ✓ 4 placówki wsparcia dziennego,
- ✓ 1 placówka pracy pozaszkolnej,
- ✓ 1 placówka rekreacyjna.

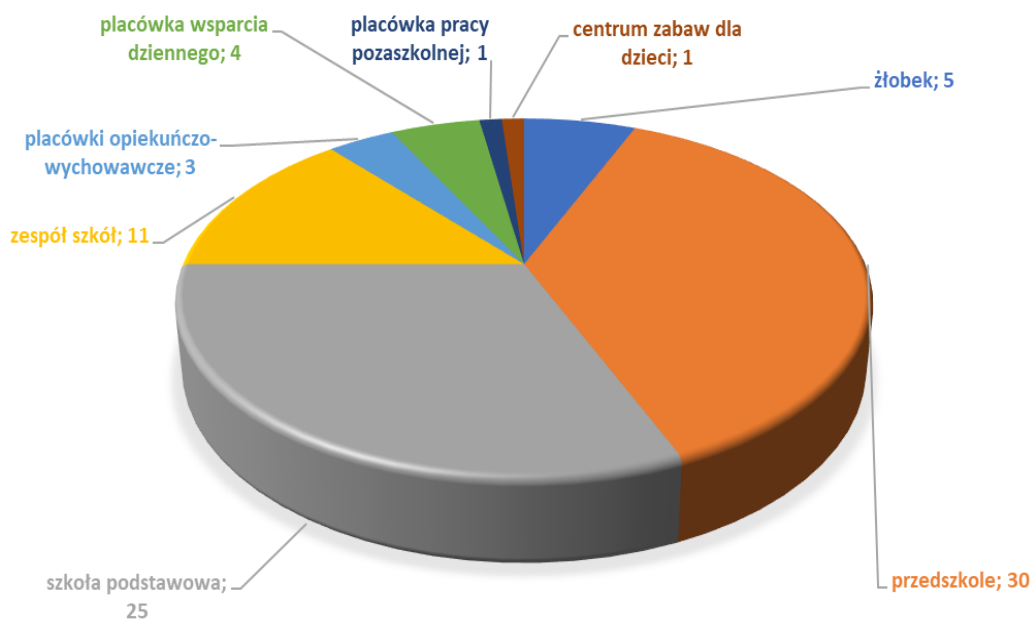
Ogólna liczba placówek stałych w porównaniu z rokiem ubiegłym uległa zmianie o 11 obiektów.

Z dniem 15 marca 2020r. – zgodnie z zapisami zawartymi w ustawie z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz.U. z 2019r., poz.59 z późn.zm.) oraz w związku z pionizacją Państwowej Inspekcji Sanitarnej – PSSE w Gostyniu przejęło pod nadzór od WSSE w Poznaniu 10 obiektów. Nastąpiły

również zmiany w infrastrukturze nadzorowanych placówek: powstał 1 obiekt nowy – Żłobek Gminny w Krobi, natomiast inny obiekt – żłobek w Gostyniu – został przekształcony w przedszkole.

Wykres nr 1. Placówki pod nadzorem higieny dzieci i młodzieży na terenie powiatu gostyńskiego w 2020 roku

W związku z ogłoszonym w dniu 20 marca 2020r. na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanem epidemii oraz koniecznością realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem i zapobieganiem szerzeniu się zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2, w 2020 roku w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego skontrolowano 18 placówek stałych oraz 9 turnusów w czasie trwania wycieczki (31,3% turnusów ujętych w elektronicznej bazie wycieczki Ministerstwa Edukacji Narodowej).

Realizując zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie przestrzegania przepisów określających wymagania dotyczące higieny i stanu sanitarnego pomieszczeń oraz sprzętu używanego w placówkach oświatowych i wycieczki przeprowadzono 21 kontroli stałych placówek nauczania i wychowania oraz 9 kontroli sanitarnych placówek zimowego i letniego wycieczki dzieci i młodzieży.

Przedmiotem czynności kontrolnych w placówkach nauczania i wychowania było:

- nadzorowanie stanu technicznego budynków i przyległych terenów placówek oświatowych,

- ocena warunków do utrzymania higieny osobistej użytkowników obiektów oraz bieżącej czystości placówek oświatowych,
- ocena warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego i higieny osobistej po zajęciach sportowych, ocena stanu technicznego urządzeń sportowych i ocena wymaganych dokumentów, jak atesty i certyfikaty,
- nadzorowanie realizacji wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych i preparatów w szkolnych pracowniach chemicznych,
- ocena warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach (ergonomia stanowisk nauki, dostosowanie mebli szkolnych do wzrostu uczniów oraz wymagana dokumentacja w postaci atestów i certyfikatów, higiena pracy umysłowej, możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych),
- dostępność do profilaktycznej opieki medycznej,
- organizacja dożywiania,
- ocena warunków wypoczynku dzieci i młodzieży.

Ponadto przeprowadzono 20 kontroli w ramach akcji wspomagającej działania Sekcji Epidemiologii dotyczące przestrzegania przepisów zawartych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2020r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2316 z późn.zm.). Spełnienie wymagań powyższego rozporządzenia sprawdzono dodatkowo w 3 szkołach podczas kontroli sanitarnych dotyczących przygotowania do nowego roku szkolnego oraz podczas kontroli sanitarnej placówki wypoczynku letniego.

W wyniku kontroli stwierdzono przestrzeganie wymagań zawartych w ww. rozporządzeniu.

2. Stan techniczny

Na terenie powiatu gostyńskiego wszystkie budynki, w których prowadzona jest działalność dydaktyczno - wychowawcza przystosowane są do pobytu uczniów/przedszkolaków, a ich stan sanitarno - techniczny jest dobry.

3. Warunki do utrzymania higieny osobistej w szkołach

Za właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej w placówkach oświatowych uznaje się sanitariaty zaopatrzone w ciepłą i zimną bieżącą wodę, papier toaletowy, mydło w płynie, ręczniki jednorazowe lub elektryczne suszarki do rąk. Pomieszczenia te powinny być utrzymane w czystości i w stanie pełnej sprawności technicznej.

W ramach kontroli problemowych w marcu 2020r. przeprowadzone zostały kontrole oceniające warunki do utrzymania higieny osobistej uczniów. Skontrolowano w tym zakresie 4 szkoły. Stwierdzono właściwe wyposażenie sanitariatów w podstawowe środki do utrzymania higieny osobistej uczniów.

Sprzęt i urządzenia sanitarne utrzymane były w czystości i w stanie pełnej sprawności technicznej. W pomieszczeniach sanitarnych nie stwierdzono zaniedbania porządku i czystości.

Nie odnotowano ponadnormatywnej liczby uczniów przypadających na urządzenie sanitarne.

W placówkach oświatowo – wychowawczych nie funkcjonują sanitariaty zewnętrzne.

Wszystkie skontrolowane placówki są zwodociągowane i skanalizowane. Nie wszystkie obiekty posiadają kanalizację centralną – placówka niepodłączona do sieci kanalizacyjnej odprowadzała nieczystości płynne do bezodpływowego zbiornika (szambo).

W wyniku kontroli placówek dla dzieci i młodzieży stwierdzono, iż na terenie powiatu gostyńskiego placówki oświatowo – wychowawcze zapewniają uczniom właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej.

4. Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

W ramach nadzoru nad bezpieczeństwem i higieną pobytu dzieci i młodzieży w szkołach, skontrolowano również warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego. Ocenie poddano m.in. posiadanie przez placówki infrastruktury sportowej oraz stan sanitarno – techniczny zaplecza sportowego.

W roku 2020, w związku z wprowadzeniem stanu epidemii, skontrolowano zaledwie 5 szkół pod kątem zapewnienia warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.

W wyniku kontroli stwierdzono, iż szkolny zespół sportowy z boiskiem posiadały wszystkie skontrolowane placówki a uczniowie tych szkół mieli możliwość skorzystania z infrastruktury do WF poza placówkami - uczęszczali na zajęcia na basenie.

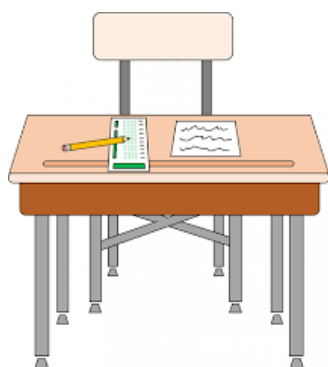
Skontrolowano również sposób użytkowania zaplecza sanitarnego zespołów sportowych. W większości szkół stwierdzono niewykorzystanie natrysków po zajęciach wychowania fizycznego – uczniowie 4 szkół korzystają z natrysków tylko po dodatkowych zajęciach sportowych, w 1 placówce natryskownie są nieużywane.

Podczas kontroli sanitarnych zwracano uwagę, aby w salach gimnastycznych i na boiskach oraz w miejscach wyznaczonych do uprawiania ćwiczeń fizycznych, gier i zabaw umieszczone były tablice informacyjne określające zasady bezpiecznego użytkowania urządzeń i sprzętu sportowego.

5. Warunki pobytu dzieci i młodzieży w placówkach nauczania i wychowania

W związku z wprowadzeniem stanu epidemii oraz zamknięciem placówek oświatowo – wychowawczych, praca placówek odbywała się w trybie zdalnym. Czynności kontrolne w zakresie bieżącego nadzoru sanitarnego zostały zawieszane lub mocno ograniczone, co miało odbicie w ogólnej liczbie obiektów skontrolowanych.

Organizacja procesu nauczania ma wpływ na zdrowie ucznia, szczególnie istotnym elementem jest równomierne

rozłożenie zajęć oraz prawidłowy odpoczynek – co oceniono w jednej placówce (szkoła podstawowa). W porównaniu z latami ubiegłymi zaobserwowano, iż nadal istnieją trudności z ułożeniem planu lekcji zgodnego z higieną pracy umysłowej. Przeprowadzona ocena tygodniowych rozkładów lekcji wykazała, iż w 23 oddziałach plany lekcji ułożone zostały nieprawidłowo. Nie uwzględniono w nich równomiernego obciążenia uczniów zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia - różnica liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia była większa od 1 godziny. Zajęcia lekcyjne w szkole nie rozpoczynały się o stałej porze, przy czym różnica wynosiła więcej niż 1 godzina. Dyrektor tłumaczył to problemami organizacyjnymi i lokalowymi (niewystarczająca liczba sal lekcyjnych oraz duża liczba oddziałów, ograniczona dyspozycyjność nauczycieli pracujących w kilku szkołach, sprzeciw rodziców wobec wprowadzenia systemu dwuzmianowego).

W roku 2020 zajęcia lekcyjne w szkołach funkcjonujących na terenie powiatu gostyńskiego prowadzone były w systemie jednozmianowym, za wyjątkiem jednej szkoły podstawowej, w której z uwagi na dużą liczbę uczniów i niewystarczającą liczbę sal lekcyjnych a także dowóz do szkoły uczniów z ościennych miejscowości wprowadzono dwuzmianowość.

W ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego w 2020r. dokonano oceny dostosowania mebli do wzrostu uczniów, zwracano także uwagę na oznakowanie mebli, odpowiednie ich zestawienie i stan techniczny.

W zakresie ergonomii mebli szkolnych i przedszkolnych skontrolowano 5 placówek, w tym 4 przedszkola oraz 1 szkołę podstawową. Ogółem badaniem objęto 690 stanowisk pracy. Stwierdzono, iż meble edukacyjne w ocenionych placówkach są odpowiednio dostosowane do wzrostu uczniów, prawidłowo zestawione i oznakowane.

W 2020r. sprawdzono także możliwość pozostawienia w szkole części podręczników i przyborów szkolnych. W wyniku kontroli odnotowano, iż możliwość pozostawienia uczniom części podręczników i przyborów szkolnych zapewniły wszystkie skontrolowane placówki. Wyznaczonym miejscem na ten cel są indywidualnie przyporządkowane szafki w korytarzach szkolnych lub wyznaczone miejsca w salach lekcyjnych.

6. Posiadanie przez szkoły i inne placówki oświatowo – wychowawcze certyfikowanych mebli i sprzętu sportowego

W ramach sprawowanego nadzoru nad placówkami oświatowo – wychowawczymi dokonano oceny posiadania przez szkoły i placówki certyfikatów na meble oraz urządzenia i sprzęt sportowy.

Wyniki kontroli wykazały, iż wszystkie spośród 15 skontrolowanych w tym zakresie placówek posiadały certyfikowane meble oraz posiadały certyfikaty na urządzenia i sprzęt sportowy.

7. Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami

W ramach prowadzonego nadzoru w szkolnych pracowniach chemicznych na terenie powiatu gostyńskiego dokonano oceny realizacji wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin. Zwracano uwagę m.in. na sposób przechowywania, posiadanie kart charakterystyki i aktualnego wykazu substancji chemicznych i ich mieszanin, właściwe oznakowanie, wyposażenie w środki ochrony indywidualnej i środki do udzielania pierwszej pomocy.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w powyższym zakresie. Substancje chemiczne i ich mieszaniny oznakowane były zgodnie z przepisami i przechowywane w zamkniętych pomieszczeniach, posiadały wymagane karty charakterystyki, przestrzegane były wymogi w zakresie bhp.

8. Dożywianie dzieci i młodzieży

W trakcie kontroli stanu sanitarnego placówek uzyskano dane dotyczące żywienia w szkołach. Placówki prowadziły dożywianie w formie ciepłych posiłków dwudaniowych (7 szkół) lub jednodaniowych (1 szkoła). Z dożywiania w szkołach korzystało ogółem 597 uczniów (z obiadów pełnych – 387, natomiast 210 uczniów spożywało wyłącznie posiłki jednodaniowe). Z posiłków dofinansowanych w 2020r. skorzystało 115 uczniów.

Odnotowano 586 dzieci z 7 szkół, którym wydawano napoje – herbatę lub mleko.

9. Wypoczynek dzieci i młodzieży

W okresie wypoczynku zimowego i letniego pełniono nadzór nad warunkami bezpieczeństwa i higieny pobytu uczestników. Mając na uwadze sytuację epidemiologiczną w kraju oraz położenie geograficzne powiatu gostyńskiego stwierdzono, że nadal, tak jak w latach ubiegłych, najbardziej popularną formą wypoczynku jest wypoczynek w miejscu zamieszkania.

W roku 2020 na terenie powiatu gostyńskiego zorganizowano ogółem 29 turnusów wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży (liczba turnusów zgłoszonych w bazie MEN), w tym 13 turnusów wypoczynku zimowego i 16 turnusów wypoczynku letniego. Skontrolowanych zostało ogółem 9 turnusów w czasie trwania zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży (wypoczynek zimowy – 7 turnusów, wypoczynek letni – 2 turnusy), na których wypoczywało łącznie 322 uczestników. Podczas 5 turnusów wypoczynku zimowego prowadzono dożywianie.

Tabela nr 1. Ilość turnusów i liczba uczestników wypoczynku zimowego i letniego w roku 2019-2020

Rodzaj placówek	Rok 2019			Rok 2020		
	Liczba zgłoszonych turnusów w bazie MEN	Liczba turnusów skontrolowanych	Liczba uczestników wypoczynku	Liczba zgłoszonych turnusów w bazie MEN	Liczba turnusów skontrolowanych	Liczba uczestników wypoczynku
Wypoczynek zimowy	5	4	117	13	7	186
Wypoczynek letni	16	9	380	16	2	136
Razem	21	13	497	27	9	322

Nie odnotowano przypadków zachorowań, wypadków oraz zatruc pokarmowych uczestników wypoczynku. Przeprowadzone kontrole wykazały, iż placówki wypoczynku zostały przygotowane właściwie a ich organizatorzy zapewnili uczestnikom bezpieczne i higieniczne warunki pobytu.

10. Postępowanie administracyjne

W roku 2020 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu wydał 1 decyzję administracyjną w zakresie spełnienia wymagań lokalowych i sanitarnych dla nowopowstałego żłobka.

W analizowanym okresie nie nałożono mandatów karnych.

11. Podsumowanie

W związku z wprowadzeniem stanu epidemii na obszarze całego kraju wszystkie czynności kontrolne z zakresu bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zostały zawieszane, a praca komórek organizacyjnych Stacji była skupiona na sprawach związanych bezpośrednio z zapobieganiem rozprzestrzeniania się koronawirusa SARS-CoV-2.

Po otwarciu placówek oświatowo – wychowawczych w okresie epidemii przeprowadzano kontrole m.in. pod kątem wzmożonego reżimu sanitarnego oraz sprawdzano wprowadzone procedury bezpieczeństwa dotyczące zapobiegania i przeciwdziałania COVID-19 wśród dzieci, rodziców i pracowników w trakcie prowadzonych zajęć oraz procedury postępowania na wypadek podejrzenia wystąpienia choroby koronawirusowej COVID-19 zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego. W wyniku kontroli stwierdzono przestrzegane wymagań oraz zaleceń.

W wyniku prowadzonego w 2020 roku nadzoru nad szkołami i innymi placówkami oświatowo – wychowawczymi oraz placówkami wypoczynku dzieci i młodzieży na terenie powiatu gostyńskiego należy stwierdzić, iż:

1. W porównaniu z rokiem ubiegłym liczba placówek sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3 nie uległa zmianie, natomiast o 1 placówkę wzrosła liczba przedszkoli.
2. Na terenie powiatu gostyńskiego nie odnotowano budynków nieprzystosowanych do procesu nauczania.
3. Nadal odnotowuje się nieprawidłowy stan sanitarny w zakresie liczby oddziałów posiadających rozkłady lekcji ułożone niezgodnie z zasadami higieny.
4. Infrastruktura do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego w skontrolowanych szkołach jest wystarczająca.
5. Warunki do utrzymania higieny osobistej uczniów są prawidłowe. Nie odnotowano ponadnormatywnej liczby uczniów przypadającej na urządzenie sanitarne.

6. W szkołach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki substancjami chemicznymi i ich mieszaninami.
7. Nie stwierdzono zaniedbań dotyczących warunków sanitarno – higienicznych w placówkach wypoczynku dla dzieci i młodzieży. Placówki te zostały zorganizowane prawidłowo.
8. Stan sanitarno – techniczny placówek oświatowo – wychowawczych oceniono jako dobry.
9. Wprowadzone procedury bezpieczeństwa dotyczące zapobiegania i przeciwdziałania COVID-19 były przygotowane zgodnie z wytycznymi GIS a podczas kontroli stwierdzono ich przestrzeganie.

STAN SANITARNY ZAKŁADÓW ŻYWNOSCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

1. Zakres nadzoru

Do zadań Sekcji Higieny Żywności i Żywienia należy:

- sprawowanie nadzoru nad warunkami higieniczno-sanitarnymi na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i obrotu środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz produktów kosmetycznych,
- prowadzenie postępowań po otrzymaniu powiadomień w ramach systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach (RASFF),
- podejmowanie działań w ramach systemu RAPEX dotyczącego produktów kosmetycznych mogących stanowić zagrożenie dla zdrowia konsumentów,
- nadzór nad jakością zdrowotną środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz produktów kosmetycznych, poprzez realizację „Planu pobierania próbek w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu dla powiatu gostyńskiego”,
- ocena jakości żywienia w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego,
- wydawanie certyfikatów spełnienia wymagań jakości zdrowotnej przez środek spożywczy przekraczający granice Unii Europejskiej.

W 2020 roku pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu znajdowały się 1046 zakładów prowadzących produkcję i obrót żywności, żywienie zbiorowe, produkcję oraz obrót materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, w tym:

- ✓ 339 zakładów produkcji żywności,
- ✓ 529 zakładów obrotu żywnością,
- ✓ 84 zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego,
- ✓ 67 zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego,
- ✓ 8 wytwórni materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością,
- ✓ 19 miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

W 2020 roku skontrolowano 172 zakłady, co stanowi 16,5 % obiektów zarejestrowanych na terenie powiatu gostyńskiego.

W 79 kontrolowanych zakładach dokonano oceny w oparciu o arkusz oceny zakładu, w wyniku której wszystkie uznano jako zgodne z wymaganiami.

W nadzorowanych zakładach przeprowadzono ogółem 208 kontroli sanitarnych, w tym 13 kontroli interwencyjnych, podjętych z uwagi na złożone interwencje konsumenckie, zagrożenia związane z ogniskami ASF na terenie kraju oraz zagrożenia związane z możliwością zakażenia koronawirusem.

W związku z nieprawidłowym stanem sanitarno-technicznym zakładów, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu w 2020 roku wydał 1 decyzję administracyjną.

W stosunku do osób winnych zaniedbań higienicznych w nadzorowanych zakładach, nałożono 7 mandatów karnych na kwotę 2700 zł.

Na wniosek przedsiębiorców rozpoczynających działalność, w zakresie produkcji i obrotu żywnością oraz żywienia zbiorowego, w 2020 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu wydał 47 decyzji zatwierdzających.

Ponadto w związku z zaistniałą w kraju sytuacją epidemiologiczną związaną z pandemią koronawirusa pracownicy Sekcji Higieny Żywności i Żywienia w trakcie roku realizowali zadania z zakresu epidemiologii, a mianowicie: przeprowadzanie wywiadów epidemiologicznych, przeprowadzanie kontroli dotyczących COVID-19, pisanie decyzji związanych z odbywaniem kwarantanny, wydawanie zaświadczeń, uzupełnianie tabel i rejestrów, pisanie zaświadczeń, praca z telefonem alarmowym, przekazywanie danych do innych powiatowych stacji, wprowadzanie danych do bazy EWP, praca w systemie SEPIS.

Przeprowadzano kontrole dotyczące przestrzegania określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii w kraju. Tematyka ta była realizowana zarówno podczas kontroli przeprowadzanych w ramach nadzoru bieżącego, jak również w trakcie kontroli interwencyjnych w związku z otrzymanymi sygnałami klientów, a także w ramach akcji, będących konsekwencją wytycznych otrzymywanych od Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Pracownicy Sekcji Higieny Żywności i Żywienia przeprowadzili dodatkowo 157 kontroli wyłącznie o tematyce związanej z występowaniem w kraju pandemii i obowiązujących nakazach i ograniczeniach.

Zestawienie działań w ramach prowadzonego nadzoru nad zakładami w 2020 roku z terenu powiatu gostyńskiego, w tym porównanie z latami 2018 i 2019 przedstawia tabela 1.

Tabela nr 1. Działania w ramach prowadzonego nadzoru nad zakładami w latach 2018-2020

	2018	2019	2020
Liczba zakładów wg ewidencji	1054	1074	1046
Liczba obiektów skontrolowanych	469	430	172
Liczba kontroli i rekontroli	580	523	208
Liczba zakładów ocenionych na podstawie arkuszy oceny stanu sanitarnego	357	348	79
Liczba zakładów z wdrożonymi zasadami GHP/GMP	576	614	576
Liczba zakładów z wdrożonym systemem HACCP	537	555	522

Liczbę skontrolowanych zakładów z terenu powiatu gostyńskiego w 2020 roku z poszczególnych grup, w porównaniu z liczbą zakładów znajdujących się w ewidencji przedstawia tabela 2.

Tabela nr 2. Liczba skontrolowanych zakładów z terenu powiatu gostyńskiego w 2020 roku z poszczególnych grup, w porównaniu z liczbą zakładów znajdujących się w ewidencji

L.p.	Grupy zakładów żywności i żywienia	liczba zakładów w ewidencji	liczba zakładów skontrolowanych
1.	Automaty do lodów	16	7
2.	Wytwórnice tłuszczów roślinnych i mieszanin tłuszczów zwierzęcych z roślinnymi	1	0
3.	Piekarnie	12	5
4.	Ciastkarnie	13	4
5.	Przetwórnice owocowo-warzywne	4	1
6.	Zakłady garmazeryjne	1	0
7.	Wytwórnice makaronów	2	0
8.	Wytwórnice chrupek, chipsów i prażynek	2	1
9.	Wytwórnice suplementów diety	1	0
10.	Cukrownie	1	0
11.	Inne wytwórnice żywności	286	8
12.	Sklepy spożywcze	250	59
13.	Kioski	5	1
14.	Magazyny hurtowe	13	5
15.	Obiekty ruchome i tymczasowe	27	6
16.	Inne obiekty obrotu żywnością	208	7
17.	Zakłady żywienia zbiorowego otwarte	84	26
	w tym zakłady małej gastronomii	48	14
18.	Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte	67	15
19.	Wytwórnice materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	8	0
20.	Miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	19	1
21.	Obiekty obrotu produktami kosmetycznymi	6	0

2. Najbardziej znaczące grupy obiektów żywnościowo-żywnościowych

W zakładach nadzorowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu, zależnie od charakteru prowadzonej działalności, wdrożono zasady Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP) lub Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP) – 576 zakłady, a w 522 zakładach - system HACCP. Zasady GHP/GMP i system HACCP stanowią narzędzie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego żywności. Celem stosowania powyższych instrukcji jest zapewnienie bezpieczeństwa żywności poprzez identyfikację i oszacowanie

skali zagrożeń z punktu widzenia wymagań zdrowotnych żywności oraz ryzyka wystąpienia zagrożeń podczas przebiegu wszystkich etapów produkcji i obrotu żywnością. System ten, ma również na celu określenie metod eliminacji lub ograniczania zagrożeń oraz ustalenie działań korygujących.

Ponadto w 2 zakładach produkcyjnych wdrożony został System Bezpieczeństwa Żywności BRC Global Standard for Food Safety Issue 7 oraz w 3 zakładach zajmującym się produkcją opakowań do kontaktu z żywnością wdrożono system BRC/IoP (Global Standard for Packaging and Packaging Materials) - Standard bezpieczeństwa opakowań i materiałów opakowaniowych.

Poniżej przedstawiono informacje w odniesieniu do zakładów z terenu powiatu gostyńskiego wybranych grup obiektów żywnościowo-żywnościowych.

2.1. Sklepy spożywcze

Sklepy spożywcze to największa grupa spośród nadzorowanych zakładów. W 2020r. funkcjonowało 250 sklepów spożywczych, w tym 2 supermarkety. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu zatwierdził 14 zakładów z tej grupy.

W trakcie roku skontrolowano 59 sklepów spożywczych, w tym 2 supermarkety. W wyniku przeprowadzonej analizy ryzyka 34 sklepy spożywcze, w tym 2 supermarkety uznano jako zgodne z wymaganiami.

Ogółem w sklepach spożywczych przeprowadzono 76 kontroli sanitarnych, w tym 5 kontroli w supermarketach. W obiektach tych, w związku ze zgłoszeniami konsumentów przeprowadzono 6 kontroli interwencyjnych.

W związku z wprowadzaniem do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości oraz niewłaściwym stanem sanitarno – higienicznym obiektu w sklepach nałożono 2 mandaty karne na łączną kwotę 600 zł.

W 250 sklepach wdrożono Instrukcje Dobrej Praktyki Higienicznej i Produkcyjnej (GHP/GMP), natomiast w 242 obiektach system HACCP.

2.2. Zakłady żywienia zbiorowego otwarte

Do tej grupy zakładów należą: restauracje, kawiarnie prowadzące przygotowanie posiłków od surowca do gotowej potrawy oraz bary, pizzerie, obiekty ruchome takie jak przyczepy gastronomiczne, w których produkcja posiłków prowadzona jest w oparciu o półprodukty i produkty gotowe i zaliczane są do zakładów małej gastronomii.

W 2020r. na terenie powiatu gostyńskiego działały 84 zakłady żywienia zbiorowego otwartego, w tym 48 zakładów małej gastronomii.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu w 2020r. zatwierdził 14 zakładów, w tym 8 zakładów małej gastronomii.

Ogółem skontrolowano 26 obiektów, w tym 14 zakładów małej gastronomii.

Podczas kontroli sanitarnej oceniono 10 obiektów żywienia zbiorowego, w tym 5 zakładów małej gastronomii. W wyniku tej oceny obiekty uznano jako zgodne z wymaganiami.

W zakładach żywienia zbiorowego otwartego przeprowadzono 28 kontroli sanitarnych, w tym 14 kontroli w zakładach małej gastronomii.

W związku z interwencjami konsumentów przeprowadzono 3 kontrole interwencyjne, w tym 1 w zakładzie małej gastronomii.

W tej grupie zakładów w 83 obiektach, w tym 47 zakładach małej gastronomii stosowane były Instrukcje Dobrych Praktyk Higienicznych i Produkcyjnych (GHP/GMP). System HACCP wdrożono w 79 zakładach, w tym w 43 zakładach małej gastronomii.

Z uwagi na stwierdzone nieprawidłowości, w 1 z zakładów tj. nieprzestrzeganie procedur systemu HACCP, nieprawidłowy stan sanitarny pomieszczeń i wyposażenia, nałożono mandat karny na kwotę 500 zł.

2.3. Automaty do lodów

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu znajdowało się 16 automatów do lodów. 7 z nich skontrolowano, a 5 oceniono, jako zgodne z wymaganiami sanitarno-higienicznymi.

W 1 z zakładów w związku z niewłaściwym stanem sanitarno – higienicznym zakładu nałożono mandat karny na kwotę 300 zł.

Na wniosek przedsiębiorców w 2020 r. zatwierdzono 2 nowe zakłady.

Działalność produkcyjna wszystkich automatów do lodów prowadzona jest w oparciu o zasady GHP/GMP oraz system HACCP.

2.4. Piekarnie i ciastkarnie

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu, w roku 2020 nadzorował 12 piekarni i 13 ciastkarni. W trakcie roku skontrolowanych i ocenionych zostało 5 piekarni i 4 ciastkarnie, które w wyniku przeprowadzonej analizy ryzyka wg kryteriów oceny arkusza wszystkie zakłady uznano jako zgodne z wymaganiami.

Działalność produkcyjna we wszystkich zakładach prowadzona jest w oparciu o Instrukcje Dobrej Praktyki Higienicznej i Produkcyjnej (GHP/GMP) oraz zasady systemu HACCP.

W 1 zakładzie prowadzącym działalność piekarniczą, za niewłaściwe warunki sanitarno – higieniczne przy produkcji żywności, nałożono mandat karny na kwotę 300 zł.

Ponadto w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w zakresie stanu sanitarno – technicznego pomieszczeń oraz urządzeń wykorzystywanych przy produkcji żywności, w 1 z zakładów Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu wydał 1 decyzję administracyjną nakazującą usunięcie uchybień, która została wykonana.

2.5. Przetwórnice owocowo-warzywne

Na terenie powiatu gostyńskiego działają 4 zakłady przetwórstwa owocowo-warzywnego oraz 1 chłodnia składowa. W jednym zakładzie przetwórczym oraz w chłodni składowej, z uwagi na przechowywanie i przetwarzanie żywności pochodzenia roślinnego i zwierzęcego, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu prowadzi nadzór

wspólnie z Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Gostyniu.

Jeden z zakładów przetwórstwa warzywnego został skontrolowany i oceniony, jako zgodny z wymaganiami sanitarno-higienicznymi. Łącznie w zakładzie przeprowadzono 4 kontrole.

We wszystkich zakładach z tej grupy zostały wdrożone Instrukcje Dobrych Praktyk Higienicznych i Produkcyjnych (GHP/GMP) oraz system HACCP.

2.6. Inne wytwórnie żywności

W tej grupie obiektów znajdują się zakłady takie jak:

- ✓ wytwórnie wafli suchych,
- ✓ obieralnie cebuli,
- ✓ gospodarstwa rolne tj. producenci żywności pierwotnej,
- ✓ zakład produkcji żywności gotowej do spożycia,
- ✓ zakłady prowadzące produkcję i sprzedaż produktów mięsnych do konsumenta finalnego, w ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej.

Najliczniejszą grupę spośród tych 286 zakładów, stanowią producenci żywności pierwotnej pochodzenia roślinnego (zboża, warzywa i owoce), tj. 271 gospodarstw rolnych.

W 2020 roku 8 zakładów z tej grupy zostało skontrolowanych, spośród których 5 oceniono i uznano je, jako zgodne z wymaganiami sanitarno-higienicznymi.

Łącznie w zakładach tych przeprowadzono 11 kontroli sanitarnych, w tym 2 kontrole interwencyjne.

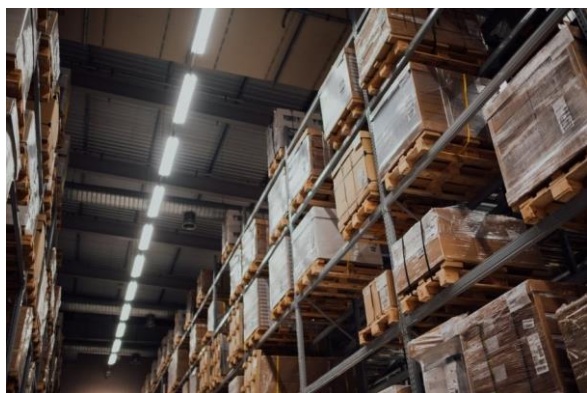
Kontrole u producentów rolnych prowadzono wspólnie z przedstawicielami Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu Delegatura w Lesznie i Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa Oddział w Gostyniu.

W związku z zaniechaniami, w zakresie stanu sanitarno – higienicznego, w jednym z zakładów mięsnych, na jego właściciela nałożono mandat karny na kwotę 500 zł.

W 14 obiektach wdrożone zostały Instrukcje Dobrych Praktyk Higienicznych i Produkcyjnych (GHP/GMP), natomiast procedury systemu HACCP w 12 z nich. Ponadto w gospodarstwach rolnych stosowane są Dobre Praktyki Rolnicze (GAP).

2.7. Magazyny hurtowe

Pod nadzorem znajdowało się 13 magazynów hurtowych, w tym 1 hurtownia suplementów diety.

W 2020 r. w zakładach z tej grupy przeprowadzono 5 kontroli sanitarnych, w tym 2 interwencyjne. W związku z niewłaściwym stanem sanitarno – higienicznym zakładu nałożono 1 mandat karny na kwotę 500 zł.

Instrukcje Dobrych Praktyk Higienicznych i Produkcyjnych (GHP/GMP) zostały wdrożone w 12 obiektach, a w 9 system HACCP.

2.8. Obiekty ruchome i tymczasowe

Na terenie powiatu gostyńskiego zarejestrowano 27 obiektów ruchomych i tymczasowych, z czego 6 skontrolowano.

W 2020 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu wydał 4 decyzje zatwierdzające obiekty z tej grupy.

Instrukcje Dobrej Praktyki Higienicznej i Produkcyjnej (GHP/GMP) zostały wdrożone w 24 obiektach, a system HACCP wdrożono w 14 z nich.

2.9. Inne obiekty obrotu żywnością

Do grupy tych obiektów należą:

- ✓ sklepy na stacjach paliw,
- ✓ apteki w zakresie obrotu suplementami diety oraz żywnością specjalnego przeznaczenia żywieniowego,
- ✓ automaty dystrybucyjne z napojami i środkami spożywczymi w opakowaniach jednostkowych,
- ✓ sklepy zielarskie,
- ✓ sklepy medyczne,

- ✓ sklepy sportowe, oferujące do sprzedaży środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz suplementy diety,
- ✓ podmioty prowadzące sprzedaż suplementów diety „na odległość”, głównie za pośrednictwem stron internetowych.

W rejestrze Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu zaewidencjonowano 208 obiektów z tej grupy.

Na wniosek przedsiębiorców Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu w 2020 r. wydał 2 decyzje zatwierdzające nowe zakłady.

W trakcie roku skontrolowano 7 obiektów, a 4 z nich oceniono i uznano, jako zgodne z wymaganiami sanitarno-higienicznymi.

Ogólnie w obiektach tych dokonano 8 kontroli sanitarnych.

W 28 zakładach wdrożone zostały Instrukcje Dobrych Praktyk Higienicznych i Produkcyjnych (GHP/GMP), a w 25 zakładach system HACCP.

2.10. Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego

W roku 2020 pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu znajdowało się 67 zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego, w tym:

- 1 stołówka pracownicza,
- 4 bloki żywienia w szpitalach, działające w systemie cateringowym,
- 5 bloków żywienia w domach opieki społecznej, w tym 1 działający w systemie cateringowym,
- 6 bloków żywienia w żłobkach,
- 7 stołówek szkolnych,
- 1 stołówka w internacie,
- 29 stołówek w przedszkolach, w tym 12 prowadzących żywienie w systemie cateringowym,
- 4 stołówki w domach dziecka i młodzieży
- 10 innych zakładów żywienia.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu wydał w 2020 r. 8 decyzji zatwierdzających nowe zakłady z tej grupy.

15 zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego zostało skontrolowanych, a 10 z nich ocenionych jako zgodne z wymaganiami. W 2020 r. w zakładach tej grupy przeprowadzono 18 kontroli sanitarnych. W 59 obiektach wdrożono Instrukcje Dobrej Praktyki Higienicznej i Produkcyjnej (GHP/GMP), w 58 zakładach wdrożony został system HACCP.

3. Stan sanitarny środków transportu

W 2020 roku skontrolowano 26 środków transportu, należących do przedsiębiorców działających w zakresie transportu produktów spożywczych w poprzednich latach oraz 3 nowych podmiotów. Podczas kontroli oceniano stan sanitarno-techniczny komory przewozowej środków transportu oraz warunki przewozu żywności, w szczególności wymagającej warunków chłodniczych. W wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

W firmach zajmujących się transportem żywności wdrożono zasady GHP.

4. Jakość zdrowotna środków spożywczych

W ramach realizacji „Planu pobierania próbek do badania żywności w ramach monitoringu i urzędowej kontroli żywności dla Państwowej Inspekcji Sanitarnej na 2020r. dla powiatu gostyńskiego” oraz „Planu działania na 2020 r. w zakresie produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego”, do badań w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu, pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Gostyniu pobrali ogółem 111 próbek, w tym 4 próbki materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Badania pobranych próbek przeprowadzone zostały w następujących laboratoriach:

- Laboratorium Badania Żywności Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Lesznie,
- Laboratorium Badania Żywności Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Poznaniu,
- Laboratorium Badania Żywności i Żywienia Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej we Wrocławiu,
- Laboratorium Badania Żywności Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Bydgoszczy,
- Laboratorium Badania Żywności Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Warszawie.

Pod kątem zanieczyszczeń mikrobiologicznych przebadano łącznie 71 próbek środków

spożywczych, natomiast badaniom fizyko - chemicznym poddano 40 próbek środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w zakresie:

- pozostałości pestycydów,
- obecności mykotoksyn,
- zawartości substancji dodatkowych,
- obecności metali szkodliwych dla zdrowia,
- obecności GMO,
- zawartości białka i witamin,
- zawartość azotyn,
- skażenia promieniotwórczego,
- migracji globalnej oraz oceny organoleptycznej w odniesieniu do materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością,
- poziomów WWA,
- zawartości estrów glicydołu, 3-MCPD i estry 3 –MCPD.

Ponadto 66 próbek środków spożywczych, badanych w zakresie mikrobiologii i fizyko – chemii, oceniono również pod kątem ich oznakowania. Ze względu na nieprawidłowości w oznakowaniu zakwestionowano 2 próbki, tj. 3,00 % próbek ocenionych pod kątem oznakowania.

W 2020 r. próbki badane pod kątem zanieczyszczeń fizykochemicznych nie zostały zakwestionowane. Natomiast w zakresie mikrobiologicznym zakwestionowano 5 próbek „Lodów o smaku śmietankowym z automatu” w związku z zanieczyszczeniem bakteriami Enterobacteriaceae.

W związku ze stwierdzonym zanieczyszczeniem produktu, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu, niezwłocznie po otrzymaniu sprawozdania z badań, skierował pismo do właściciela zakładu informujące o wynikach badań o konieczności przeprowadzenia skutecznych procesów mycia i dezynfekcji powierzchni produkcyjnej oraz przestrzegania reżimu sanitarnego podczas produkcji lodów. Ponadto zobowiązano właściciela do przeprowadzenia badań lodów w ramach kontroli wewnętrznej – z uwagi na zakończenie sezonu sprzedaży lodów właściciel zobowiązał się badania przeprowadzić przed rozpoczęciem sezonu w 2021r.

Pod względem niezgodności w oznakowaniu produktów zakwestionowano w 2020r. 2 próbki jaj. Stwierdzone niezgodności dotyczyły wprowadzania w błąd konsumenta odnośnie, co do metody produkcji oraz chowu i sposobu karmienia kur poprzez grafikę opakowania sugerując ściółkową metodę chowu kur podczas gdy badane jaja pochodziły z chowu klatkowego. W związku z powyższym w obu przypadkach kierowano pismo do Powiatowego Lekarza Weterynarii nadzorującego producenta jaj.

5. Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością

W 2020 r. na terenie nadzorowanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu działało 8 wytwórni materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz 19 miejsc obrotu tymi produktami, w tym 5 hurtowni.

Działalność w 7 zakładach produkujących materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością prowadzona jest w oparciu o Instrukcje Dobrych Praktyk Produkcyjnych (GMP). System HACCP wdrożono w 1 zakładzie, natomiast certyfikaty systemu Food Packaging and Other Packaging Materials (BRC/IoP) posiadają 3 zakłady.

W 1 punkcie obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością pobrano próbkę wyrobu z melaminy w zakresie migracji formaldehydu.

Ponadto w 1 z obiektów obrotu żywnością i materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością pobrano do badań laboratoryjnych 3 próbki wyrobów z tworzyw sztucznych, w zakresie migracji globalnej oraz oceny organoleptycznej.

W wyniku badań próbek nie zakwestionowano.

6. Nadzór nad produktami kosmetycznymi

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu znajdowało się 6 obiektów obrotu produktami kosmetycznymi, w tym 1 hurtownia.

Z uwagi na sytuację epidemiologiczną w kraju w 2020 r i działaniami z nią związanymi nie

prowadzono kontroli w zakresie oceny oznakowania produktów kosmetycznych oraz poboru ich prób do badań.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu prowadził jednak działania po otrzymaniu powiadomień w ramach unijnego Systemu Wczesnego Ostrzegania o Produktach Niebezpiecznych (RAPEX) dot. produktów kosmetycznych, których stosowanie mogłoby stanowić ryzyko dla konsumentów.

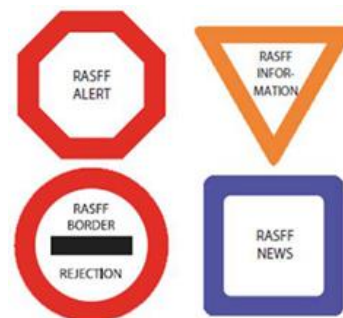
W wyniku przeprowadzonych postępowań ustalono, że produkty kosmetyczne objęte powiadomieniami nie były wprowadzane do obrotu przez podmioty działające na terenie powiatu gostyńskiego.

6. System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach RASFF

System RASFF, czyli System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach, służy do szybkiej wymiany informacji o zagrożeniach wykrytych w żywności, paszach oraz materiałach przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

W roku 2020 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu podejmował działania po otrzymaniu w systemie RASFF:

- ✓ 1 powiadomienia dotyczącego suplementów diety,
- ✓ 16 powiadomień dotyczących środków spożywczych,
- ✓ 1 powiadomienia dotyczącego wyrobów do kontaktu z żywnością.

W wyniku przeprowadzonych działań przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu produkty kwestionowane zostały wycofane z obrotu przez podmioty je wprowadzające, a następnie zwrócone producentom lub importerom. Zgłaszane powiadomienia alarmowe, w systemie RASFF nie dotyczyły producentów znajdujących się pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu

7. Ocena sposobu żywienia

W 2020 roku w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego tj. stołówkach szkolnych oraz stołówkach przedszkolnych, oceniono 7 jadłospisów.

W jednostkach systemu oświaty jadłospisy oceniano pod kątem zgodności z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach

żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz. U. z 2016 r., poz. 1154), z zastosowaniem list wspomagających ocenę żywienia pod kątem spełnienia wymagań zawartych w w/w rozporządzeniu.

W trakcie przeprowadzanych kontroli przeanalizowano 1 jadłospis w stołówce szkolnej oraz 6 jadłospisów w przedszkolach, w wyniku czego nie stwierdzono w nich nieprawidłowości. Przygotowywane posiłki zawierały w swoim składzie produkty ze wszystkich grup żywieniowych, stanowiących źródło białka roślinnego i zwierzęcego oraz witamin i składników mineralnych, były urozmaicone.

Oceniane jadłospisy zawierały wymagany przepisami prawa wykaz składników potraw, wraz ze wyszczególnionymi składnikami alergennymi, bądź powodującymi reakcje nietolerancji pokarmowych.

8. Podsumowanie

1. W 2020 r. w związku z wystąpieniem na terenie kraju epidemii koronawirusa SARS-CoV-2 i wzmocnionymi działaniami pracowników Sekcji Żywności i Żywienia mającymi na celu przeciwdziałanie i zwalczanie epidemii kontrolowano zakłady, które ze względu na charakter działalności stanowią wysokie ryzyko w zakresie bezpieczeństwa żywności oraz które ze względu na dużą produkcję lub obrót żywności przekładają się na dużą liczbę konsumentów.

2. Stan sanitarny ogółu nadzorowanych obiektów żywności, żywienia i materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością w roku 2020 utrzymał się na dobrym poziomie. Kontrolowane obiekty spełniały wymagania sanitarno-higieniczne.
3. W większości nadzorowanych obiektów działalność prowadzona jest w oparciu o wdrożone i stosowane Instrukcje Dobrych Praktyk Higienicznych i Produkcyjnych (GHP/GMP) oraz system HACCP. Ma to wpływ na utrzymanie prawidłowego stanu sanitarno-technicznego zakładów, a tym samym na bezpieczeństwo produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności.
4. W kontrolowanych stołówkach szkolnych i przedszkolnych podawane posiłki są zgodne z zasadami racjonalnego żywienia.

DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

1. Informacje wstępne

Działania w zakresie promocji zdrowia, podejmowane w 2020 roku przez Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Gostyniu, wynikały z zapisów ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej i uwzględniały aktualne potrzeby zdrowotne środowiska lokalnego oraz sytuację epidemiologiczną powiatu gostyńskiego.

W okresie od 20 marca 2020 roku do odwołania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej ogłoszono stan epidemii w związku z rozprzestrzenianiem się koronawirusa SARS-CoV-2. Wprowadzenie ograniczeń, nakazów i zakazów, a przede wszystkim wprowadzenie dla dzieci i młodzieży nauki zdalnej we wszystkich placówkach oświatowych znacznie wpłynęło na realizację założonych celów na ten rok.

2. Realizacja działań profilaktyczno - edukacyjnych:

2.1. Profilaktyka nadwagi i otyłości

Program „Trzymaj Formę!” - ogólnopolski program edukacyjny w 2020r. został odwołany w związku z sytuacją epidemiologiczną w kraju oraz zamknięciem placówek szkolnych.

2.2. Światowy Dzień Zdrowia

Światowy Dzień Zdrowia – 7 kwietnia 2020r. Hasłem przewodnim Światowego Dnia Zdrowia 2020 było „Wsparcie pielęgniarek i położnych” to więc dobra okazja dla podkreślenia ich roli, która w tym szczególnie trudnym czasie epidemii COVID -19 jest kluczowa. Narażając swoje życie, niosą pomoc innym. Obecna postawa przejawiająca się pracowitością i niezłomnością w tym ciężkim momencie i zasługuje na wyrazy uznania i szacunku. Na przestrzeni lat rola i zadania pielęgniarki i położnej uległy zmianie, obejmując większy zakres działań świadczących opiekę medyczną. Samodzielność zawodowa

pielęgniarki i położnej określona została w Ustawie o zawodach pielęgniarki i położnej, która wskazuje na obszar ich działania. Samodzielność i profesjonalizm zawodowy mogą stanowić szansę dla współczesnego pielęgniarstwa, które zależy m.in. od rozwoju metod diagnostycznych, pielęgnacyjnych oraz leczniczych. Samodzielność łączy się również z odpowiedzialnością za podejmowane decyzje, zachowania oraz wykonywane czynności.

2.3. Profilaktyka uzależnień

2.3.1. Profilaktyka palenia tytoniu

W ostatnich latach do priorytetowych zadań pionu promocji zdrowia Państwowej Inspekcji Sanitarnej możemy zaliczyć programy promujące profilaktykę tytoniową. Głównym celem podejmowanych działań jest zmniejszenie zachorowań, inwalidztwa i zgonów wynikających z palenia tytoniu poprzez zmniejszenie ekspozycji na dym tytoniowy – palenie czynne i bierne.

Promowanie życia wolnego od dymu tytoniowego realizowano poprzez programy antytytoniowe:

„Czyste powietrze wokół nas” - program przedszkolnej edukacji antynikotynowej z udziałem rodziców i opiekunów mający na celu podniesienie ich wiedzy w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie

w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń. W roku szkolnym 2019/2020 realizacja programu odbywała się w 18 placówkach, w tym: w 7 przedszkolach oraz 11 oddziałach przedszkolnych funkcjonujących przy szkołach. Edukacją objęto 558 przedszkolaków i ich rodziców.

„Bieg po zdrowie” – w roku szkolnym 2019/2020 trwała IV edycja programu antytytoniowej edukacji zdrowotnej dla uczniów klas IV szkół podstawowych oraz ich rodziców i opiekunów. Głównym celem programu jest zwiększenie wiedzy uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów i e-papierosów. W programie

uczestniczyło 14 szkół podstawowych. Edukacją objęto 74 uczniów klas IV szkół podstawowych.

Światowy Dzień bez Tytoniu oraz **Światowy Dzień Rzucania Palenia** w 2020 roku przebiegały w cieniu ogłoszonej pandemii koronawirusa SARS-CoV-2. Podjęte działania polegały na umieszczeniu informacji na stronie internetowej. Czas przeznaczony na realizację działań w tym kierunku został całkowicie pochłonięty przez wzmożone działania i prace związane z pandemią.

2.3.2. Zapobieganie zażywaniu środków zastępczych - dopalaczy

Na terenie powiatu gostyńskiego w 2020 roku działania zmierzające do uświadomienia młodym ludziom o niebezpieczeństwach związanych z zażywaniem dopalaczy oraz dostarczenia im podstawowych informacji na ich temat zostały bardzo ograniczone ze względu na ogłoszony stan epidemii w Polsce, zdalne nauczanie oraz wzmożone działania podejmowane na rzecz walki z epidemią.

2.4. Profilaktyka chorób zakaźnych

W 2020 roku w Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Gostyniu najważniejszymi działaniami mającymi na celu zapobieganie zachorowaniom na choroby zakaźne były działania podejmowane na rzecz walki z COVID-19.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Gostyniu również organizowała, koordynowała i realizowała różnorodne działania informacyjno – edukacyjne w celu zapobiegania zakażeniom HIV, zgodnie z założeniami **Krajowego Programu Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV na lata 2017 – 2021.**

Celem prowadzonych działań jest upowszechnienie podstawowych informacji na temat HIV/AIDS oraz edukacja społeczeństwa zmierzająca do zmniejszenia liczby zakażeń wirusem HIV.

W ramach programu Powiatowa Stacja sanitarno - Epidemiologiczna w Gostyniu zrealizowała następujące przedsięwzięcia:

- „**Bezpieczne Walentynki 2020**”, podobnie jak w latach ubiegłych obchodzone były na terenie powiatu gostyńskiego we wszystkich szkołach ponadpodstawowych. Edukacją objęto łącznie 1000 uczniów. Przygotowano gazetkę tematyczną na tablicy informacyjnej w siedzibie Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Gostyniu.

Przeprowadzono działania informacyjno – edukacyjnych na temat HIV/AIDS wśród uczniów jednej ze szkół podstawowych – ok 40 osób.

2.5. Ochrona zdrowia matki i dziecka

„Mamo, Tato – co Wy na to?” to program edukacyjny opracowany przez pracowników Oddziału Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu dla rodziców i dzieci w wieku przedszkolnym (5-6-letnich).

Cele programu to:

1. Podniesienie poziomu wiedzy rodziców i opiekunów na temat wybranych elementów rozwoju emocjonalnego, psychicznego i społecznego dzieci 5-6 letnich.
2. Uwrażliwienie rodziców na ich kluczową rolę w rozwoju własnego dziecka.
3. Ukształtowanie prawidłowych nawyków i umiejętności prozdrowotnych wśród dzieci 5-6 letnich, ich rodziców i opiekunów.
4. Uświadomienie rodzicom i opiekunom ich roli w kształtowaniu prawidłowych nawyków prozdrowotnych u dzieci.
5. Przekonanie rodziców i opiekunów o słuszności podejmowanych działań profilaktycznych w domu i w środowisku przedszkolnym, które służą poprawie oraz umacnianiu właściwych zachowań sprzyjających zdrowiu fizycznemu, psychicznemu, jak i społecznemu.
6. Zachęcenie do wspólnego spędzenia czasu rodziców z dziećmi w trakcie rozwiązywania zadań.

W roku szkolnym 2019/2020 na terenie powiatu gostyńskiego program realizowany był w 14 przedszkolach i 13 oddziałach przedszkolnych. Liczba dzieci uczestniczących w programie to 644 przedszkolaków.

3. Podsumowanie

W 2020 roku wszystkie działania z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia zostały mocno ograniczone. Wynikało to z: wprowadzenia stanu epidemii w kraju, wprowadzenia ograniczeń, nakazów i zakazów, zamknięcia placówek oświatowych i nauki zdalnej. Duży wpływ na ograniczenie działalności miały również wzmożone działania i zaangażowanie się na rzecz walki z epidemią.

ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Oddział Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego Powiatowej Stacji Sanitarnej i Epidemiologicznej w Gostyniu w roku 2020 sprawował zapobiegawczy nadzór sanitarny na terenie powiatu gostyńskiego. W ramach wykonywanych zadań sprawowano nadzór nad warunkami higieny środowiska, higieny pracy, higieny nauczania i wychowania warunkami zdrowotnymi żywności, żywienia oraz warunkami higieniczno-sanitarnymi udzielania świadczeń zdrowotnych. Działania podejmowano na etapie planowania, projektowania i dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych, zgodnie z zakresem określonym w ustawie o Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Zadania wykonywano współdziałając w postępowaniu administracyjnym prowadzonym w sprawach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w sprawach oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, czy współdziałając w postępowaniu innym prowadzonym przez organ administracji architektoniczno-budowlanej. Ponadto realizowano zadania wynikające z przepisów ustawy Prawo budowlane, Prawo ochrony środowiska, o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a także wynikające z rozporządzeń wykonawczych do tych ustaw. Stanowiska zajmowano na podstawie dokonanej oceny warunków sanitarnych i zdrowotnych. Poprzez takie działanie sprawowano nadzór zapobiegawczy nad stanem sanitarnym terenu objętego kontrolą. Celem nadzoru była ochrona zdrowia ludzi przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych oraz zapobieganie powstawaniu chorób.

W 2020 roku, w ramach działania Państwowej inspekcji Sanitarnej w powiecie gostyńskim, w dziedzinie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, zajęto m.in.:

- ✓ 2 stanowiska w sprawach projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- ✓ 53 stanowiska w sprawach dotyczących potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, w tym jedno stwierdzające taką potrzebę, oraz określono zakres raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.
- ✓ 12 stanowisk w sprawach środowiskowych uwarunkowań realizacji przedsięwzięcia, w tym jedno stanowisko negatywne,

- ✓ 7 stanowisk w sprawach dokumentacji projektowej;
- ✓ 53 stanowiska w sprawach dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych,
- ✓ 84 stanowiska w sprawach niewymienionych powyżej.

Pion zapobiegawczego nadzoru sanitarnego odstąpił od przeprowadzenia czynności kontrolnych i tym samym od zajęcia stanowiska w zakresie przystąpienia do użytkowania obiektów budowlanych w oparciu o art.56 ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku Prawo budowlane traktując jako niezgłoszenie sprzeciwu i uwag ze względu na ogłoszenie na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii w ilości 22 zawiadomień.

Wykonując zadania w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego przeprowadzono 53 kontrole obiektów budowlanych. W 2020 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego rozpoznał 221 wniosków (w roku 2019-2020) zajmując odpowiednie stanowisko.

ZAKOŃCZENIE

Wprowadzenie od 20 marca 2020r. na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 spowodowało, iż wszystkie czynności kontrolne z zakresu bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zostały zawieszono i praca wszystkich komórek organizacyjnych była skupiona na sprawach związanych bezpośrednio z zapobieganiem rozprzestrzeniania chorób zakaźnych, w tym koronawirusa SARS-CoV-2. Z uwagi na ten szczególny stan epidemii, oddelegowano pracowników wszystkich działów do wykonywania zadań oraz wspomaganie działań podejmowanych przez Sekcję Epidemiologii. Wykonywanie czynności kontrolnych na obszarze działania Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gostyniu wznowiono następnie w zwiększonym rygorze sanitarnym, z zachowaniem wszelkich środków ostrożności.

Poza niekorzystną sytuacją epidemiologiczną na terenie powiatu gostyńskiego, w obszarach nadzorowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną, nie odnotowano istotnych zmian w stosunku do lat poprzednich.

Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi spełnia normy ustanowione przepisami i nie stanowi zagrożenia dla zdrowia. Przedsiębiorstwa wodociągowe ściśle współpracują z Państwową Inspekcją Sanitarną w zakresie kontroli wewnętrznej jakości produkowanej wody przeznaczonej do spożycia.

W zakresie bezpieczeństwa żywności współpracowano z Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Gostyniu, a także z Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Gostyniu, w szczególności przeprowadzając wspólne kontrole podmiotów gospodarczych zajmujących się produkcją lub obrotem żywności i rolników prowadzących działalność w zakresie produkcji pierwotnej i dostaw bezpośrednich.

Programy oświatowo - zdrowotne na terenie powiatu gostyńskiego realizowane były we współpracy z dyrektorami szkół, przedszkoli, przedstawicielami samorządów oraz innych instytucji, towarzystw i z dużym zaangażowaniem uczniów i młodzieży.

Prowadzono szeroką współpracę z lokalnymi mediami.

Działalność kontrolno - represyjna na terenie powiatu gostyńskiego w 2020 roku przedstawiała się następująco:

- liczba przeprowadzonych kontroli - 10 798
- liczba wydanych decyzji administracyjnych na wykonanie obowiązków - 3935
- liczba wydanych opinii sanitarnych - 221
- liczba pobranych próbek - 351
- liczba nałożonych mandatów - 7
- kwota mandatów - 2 700 PLN
- liczba kar pieniężnych - 13
- kwota kar pieniężnych - 65 000 PLN.